

**A Kecskeméti SZC
Kandó Kálmán Technikum
Szakmai programja**

Érvényes: 2020. szeptember 1-től

1. Bevezetés	6
2. Nevelési program.....	7
2.1 <i>A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei .....</i>	7
2.2 <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....</i>	11
2.3 <i>A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok .....</i>	14
2.4 <i>A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok .....</i>	17
2.5 <i>Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai .....</i>	19
2.6 <i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....</i>	21
2.7 <i>Az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése .....</i>	29
2.8 <i>A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje .....</i>	35
2.9 <i>A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái .....</i>	36
2.10 <i>A tanulmányok alatti vizsga szabályai .....</i>	37
2.11 <i>A felvétel és az átvétel szabályai .....</i>	37
2.12 <i>Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szakképző intézményi terve .....</i>	39
2.13 <i>Közösségi szolgálat a szakképző intézményben .....</i>	40
3. Egészségfejlesztési program	43
3.1 <i>A program megvalósításának szinterei .....</i>	45
3.2 <i>A program megvalósítása.....</i>	46
3.3 <i>Egészségnevelés tanórákon .....</i>	46
3.4 <i>A mindennapos testnevelés, testmozgás .....</i>	47
3.5 <i>Egészséges táplálkozás.....</i>	47

3.6	<i>A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése</i>	47
3.7	<i>A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése</i>	49
3.8	<i>A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás</i>	49
3.9	<i>A személyi higiéné</i>	50
3.10	<i>A megvalósítás időintervallumai</i>	50
4.	Oktatási program	51
4.1	<i>A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma</i>	51
4.2	<i>A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai</i>	59
4.3	<i>A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai</i>	64
4.4	<i>A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai</i>	68
4.5	<i>Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát</i>	68
4.6	<i>Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei</i>	69
4.7	<i>A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái</i>	69
4.8	<i>A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei</i>	76
4.9	<i>A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag</i>	77
4.10	<i>Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek</i>	78
4.11	<i>A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	81

4.12	<i>A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok</i>	85
4.13	<i>Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek</i>	86
4.14	<i>Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján</i>	88
5.	Képzési program	89
5.1	<i>Bevezető, az új típusú szakmai képzés bemutatása</i>	89
5.2	<i>A szakmai képzés dokumentumai</i>	89
5.3	<i>Felnőttképzés</i>	91
5.4	<i>A Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum szakképzési struktúrája</i>	91
5.5	<i>A képzési program főbb tartalmi egységei</i>	93
5.6	<i>A Szakképző intézmény és duális partnereinek együttműködése</i>	100
5.7	<i>A portfólió elkészítésének folyamata</i>	101
5.8	<i>Az ágazati alapvizsgák megszervezése</i>	101
5.9	<i>A szakmai vizsgák megszervezése</i>	102
6.	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének a feltétele	103
7.	Az évfolyamismérlés feltételei	104
8.	Kedvezmények, mentességek érvényesítése	105
9.	Képző- és iparművészeti tanulmányi terület eltérő szabályai	106
10.	Jogorvoslati lehetőségek	108
11.	Záró rendelkezések	109
12.	Mellékletek	111
12.1	<i>1. sz. melléklet Helyi programtervek</i>	111
12.2	<i>2. sz. melléklet Felnőttképzési óratervek, felnőttképzési programok</i>	112
12.3	<i>3. sz. melléklet Projektdokumentáció</i>	112

12.4	4. sz. melléklet Alapkészség-fejlesztési terv.....	113
12.5	5. sz. melléklet Tanulmányok alatti vizsgák rendje	120
12.6	6. sz. melléklet Második esély terv	138
12.7	7. sz. melléklet Az iskolapszichológus feladatai a lelki egészségneveléssel kapcsolatban.....	141
12.8	8. sz. melléklet Környezeti és egészségnevelés a tanórákon.....	143
12.9	9. sz. melléklet A közösségi szolgálat részletes szabályozása	147

1. Bevezetés

A Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum (szakképző intézmény) több mint 50 éve áll a szakképzés szolgálatában. Az iskola múltjához, a térségben kialakult elfogadottságához méltóan biztosítani kívánjuk a szakmai oktatást a kecskeméti és Kecskemét környéki diákok számára.

Nappali rendszerben

- technikumi,
- szakképző iskolai,
- szakgimnáziumi

szakmák és tanulmányi területek képzését biztosítjuk.

Esti felnőttképzés keretében Szakma jegyzék és Programkövetelmények szerinti szakmai képzést folytatunk.

A szakképző intézményünk célja, hogy biztos szakmai alaptudást és kulcskompetenciákat adjon, amelyek birtokában a tanulók felnőttként képesek lesznek a szakmai fejlődésre, az önálló vagy munkahelyi környezetben zajló tanulásra. További célunk tanulóink felkészítése elsősorban a szakirányú továbbtanulásra, okleveles technikus végzettség megszerzésére.

Ennek érdekében - a negyedik ipari forradalom hatására is - az új, elvárt készségeknek, kompetenciáknak meg kell jelenniük a képzési tartalmakban is.

A képzés során hangsúlyosan kezeljük a kompetenciafejlesztéseket, a NAT-ban és a kerettantervekben megfogalmazott kulcskompetenciákat, valamint a szakképzéshez kapcsolódó képzési és kimeneti követelményekben és a programtervekben megfogalmazottakat.

A Szakmai Program tartalmazza a legfontosabb oktatási-nevelési-képzési feladatainkat, elvárásainkat saját magunkkal szemben is, annak érdekében, hogy meg tudjunk felelni a törvényekben, rendeletekben ránk rótt feladatoknak.

2. Nevelési program

A Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum Szakmai programjának Nevelési programja szakmai alapidokumentumként rögzíti a szakmai tartalmat, a nevelés és oktatás folyamatát, a fejlesztési stratégiát.

A célok, amelynek meg kívánunk felelni, összhangban vannak az iskolahasználók igényeivel. A fiatalok munkanélkülisége ellen az egyik lehetséges eszköz az iskolázottság, a szakképesítés megszerzése. Erre épülhet az ingyenes másodszakra megszerzésének lehetősége felnőttképzés keretében. Fontos törekvésünk, hogy az iskola felkészítő, nevelő-oktató munkája összhangban legyen a munkaerő-piaci igényekkel és követelményekkel.

A Szakmai program legalapvetőbb célja hogy a feladataink a megvalósításához megfogalmazza, meghatározza a szükséges szakmai tartalmakat. Mindezek és a vonatkozó jogszabályok tükrében határozottan körvonalazódik, hogy az Ipar 4.0 – Szakképzés 4.0 új kihívásokat, elvárásokat jelent a szakképzés és így intézményünk számára is.

Szakmai programunkat világnézeti és vallási semlegesség megtartásával, elzárkózva a szélsőséges megnyilvánulásoktól kívánjuk megvalósítani.

2.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei

Jelenleg hazánkban az oktató-nevelő munkának különösen a szakképzés területén a társadalmi-gazdasági fejlődéshez folyamatosan kell alkalmazkodni, ami az igények jelenleginél is lényegesen rugalmasabb és hatékonyabb követését várja el. Újra kell gondolni a szakképzési törvénybe foglalt feladatainkat, ezért szükséges a szakképzés tartalmi és módszertani megújulása is.

- A személyiségközpontú oktató-nevelő munka megvalósítása a korszerű ismeretek átadásának folyamatában. Fontos alapelv a gyengébben teljesítők felzárkóztatása és a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása.
- Az egész életen át tartó tanulás felismertetése és tudatosítása.
- A tanulók sokoldalú motiválása, az egyéni tanulási utak biztosítása, segítése a tanulók megismerése által.
- A tanítási módszerek folyamatos megújulása.
- Folyamatos formatív értékelés alkalmazása.
- A munkahelyekkel való kapcsolattartás, és a munkahelyi elvárásoknak való megfelelés kialakítása.
- Esélyegyenlőség megteremtése tanulóink számára, ideértve az SNI-s részképesség zavaros és hátrányos helyzetű tanulókat.

- A partnerközpontúság, vagyis a diák – szülő – oktató együttműködésének fejlesztése az iskolai nevelés-oktatás sikerességének érdekében a kölcsönös támogatás és bizalom elvei alapján.

2.1.1 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk érték- és ismeretátadó tevékenység. Eredményessége függ a megválasztott módszereken, eszközökön és a tanulói csoportok összetételén. Törekszünk az életkori sajátosságok figyelembe vételére, a fokozatosság elvére és a tanulói aktivitás beépítésére az ismeretszerző folyamatba. Az alkotó részvétel a tanulási folyamatban nem csupán motivál, hanem alkalmazható tudást is eredményez. Néhány fontos eszköz pedagógiai gyakorlatunkban:

- tanulási módszerek, technikák tanítása, átadása a diákoknak;
- tanórai differenciálás alkalmazása;
- változatos értékelési formák alkalmazása, a fejlesztő értékelés előtérbe helyezése,
- személyre szabott, egyéni bánásmód;
- megtervezett és módszertanilag is átgondolt oktatásunk fontos helyi eszköze a tanmenet, amely az aktuális évre, osztályra/tanulócsoportra készül;
- az egy osztályban oktatók együttműködése, folyamatos egyeztetések a felmerülő oktatási-nevelési problémák kiküszöbölésére,
- szülői értekezleteken, fogadóórákon lehetőséget teremtünk a szülő-oktató együttműködésére;
- az osztályfőnökök fokozottan figyelemmel kísérik a bármely okból veszélyeztetett tanulókat és kapcsolatot tartanak a segítő szervezetekkel.

2.1.2 Az iskola nevelési-oktatási céljai

Az iskola tevékenységét az alábbi nevelési és oktatási célok határozzák meg:

- A munkánk során célunk, hogy az iskolába felvételt nyert és beiratkozó tanulókat, akik adottságaikban, képességeikben, életkörülményeikben jelentősen különböznek, felkészítsük az érettségire (közép- és emelt szintű), szakmai vizsgákra, továbbtanulásra.
- Minden tantárgy esetében az alapkészségek, kulcskompetenciák fejlesztése, mint alapvető cél jelenik meg.
- Korszerű ismeretek átadása és elsajátíttatása.

- A szakképzést a munkaerő-piaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodás elvének figyelembe vételével működtetjük.
- Egészségtudatos és környezettudatos magatartás kialakítása és fejlesztése, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.
- Célunk, hogy a sajátos nevelési igényű, tanulásban akadályozott, érzelmileg sérült és autista tanulók számára is elérhetővé váljon a szakmai oktatás. Ezen sajátos pedagógiai munka során a nevelés, oktatás, képzés komplexitása kiemelt pedagógiai cél.
- Célunk a másság és a másik elfogadására, a szociális érzékenységre, az empaticusságra, az együttműködésre való nevelés, küzdelem a felületesség, a közömbösség ellen.
- Célunk, hogy tanulóink olyan tudásra, erkölcsi normákra tegyenek szert, amely alkalmassá teszi őket a munkahelyen való beilleszkedésre, a közösségi életre, ahol alkalmazni tudják a kulturált viselkedés szabályait. Képesek legyenek érdekeik érvényesítésére, eredménnyel, sikeresen álljanak helyt szakmájukban, a munka világában.
- Célunk a tevékenységközpontú pedagógia, a szocializáció szempontjából fontos szokások, magatartások közvetítése, átadása.
- Célunk, hogy a lehetőségekhez képest felvett tanulóink valamilyen szintű végzettséggel hagyják el a szakképző intézményt. Törekszünk lemorzsolódás csökkentésére, célunk, hogy tanulóinknál minél alacsonyabb számban jelenjen meg a végzettségnélküli iskolaelhagyó.

2.1.3 Az intézménybe belépő tanulók megismerésére irányuló tevékenység

- előzetes tudás felmérése,
- az iskolaválasztás motívumainak, az életkörülmények és a tanulói, szülői szándékok megismerése,
- tanulási szokások megismerése,

A jelentkezőktől függően

- A különböző okok miatt hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását szolgáló programok szervezése.
- A tehetséges, jó képességű tanulók részére emelt szintű érettségire, továbbtanuláshoz, szakmai specifikációhoz felkészítő programok kialakítása és indítása.

Az intézményből kilépő tanulók véleményének megismerése érdekében a végzett tanulók elhelyezkedését figyelő, utánkövető vizsgálatokat folytatunk. Ennek érdekében felhasználunk minden médiát és fórumot mindaddig, amíg egy központi, egységes pályakövetési rendszer ki nem épül.

2.1.4 A nevelő-oktató munkánk céljaihoz kapcsolódó feladatok:

- A tanulás megtanítása.
- Minden tantárgy esetében megtalálni az alapkompétencia fejlesztés lehetőségét.
- Különböző tanulás-szervezési eljárások, módok alkalmazása a tanítás folyamatában az érdeklődés felkeltése, fenntartása és a tananyag sokoldalú megközelítése céljából.
- A gyengén teljesítő tanulók számára felzárkóztató, korrepetáló órák szervezése.
- A tehetséges tanulók támogatása, tehetséggondozó foglalkozások szervezése.
- A rászoruló tanulók mentorálása.
- Feladatunk az iskolai oktató-nevelő munka egységes értékelési rendszerének kialakítása és működtetése.
- Közösségfejlesztést segítő programok szervezése: ünnepi megemlékezések, osztályprogramok, DÖK programok stb.
- Sportolási lehetőség biztosítása a mindennapos testnevelésen túl.
- Feladatunk az SNI és BTM tanulók integrálása, a tanulásban való esélyegyenlőség megteremtése, fejlesztő foglalkozások megszervezése számukra.

2.1.5 Iskolánk oktatói által alkalmazott nevelési eljárások

Közvetlen módszerek, amelyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, a személyes kapcsolat révén hat a tanulókra.

Közvetett módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségeken keresztül érvényesül.

Az eredmények mérhetősége

- a teljesítményben (tartalom és szint szerint)
- a tanulás ütemében (időtényező)
- a további tanulás iránti motivációban, a technikumból továbbtanulók felsőfokra jelentkeznek, a szakképzésben végzetek leérettségiznek, (levelező formában), vagy második szakmát választanak, munkaerő-piaci helyzetük szilárdabbá válik.
- Az eredmények mérését részletesen szabályozza az éves munkaterv.

A nevelés, képzés jellege társadalomközpontú

Fontosnak tartjuk, hogy a tanítás anyaga élet közelebb legyen. A társadalmi, gazdasági folyamatokba való részvétel képességének a kialakítását szolgálja. Tevékenység közben a szakképesítéshez szükséges kompetenciák kialakítását szolgálja.

A pedagógiai megközelítés módja folyamatszempontú

Célunk a gondolkodási műveletek, technikák megtanítása tanulói tevékenység közben. Értékeléskor a tanulót saját képesség- vagy személyiségfejlődéséhez képest minősítjük és tekintjük eredményét sikeresnek vagy kudarcnak.

A tanulás eredményességét három fontos tényező határozza meg: (1) a tanulási feladatok megtanulásához szükséges előzetes tudás és a tanulási képesség (kognitív tényező), (2) a tanuló tanulás iránti beállítódása, motivációja (affektív tényező), valamint (3) a tanítás minősége.

2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A különféle iskolai tevékenységek megszervezésével a tanulók személyiségét széleskörűen kívánjuk fejleszteni. Ehhez szükséges a jó diagnózis, a kiindulási helyzetek megismerése. A felnőtté válás érzékeny időszakában lévő serdülők adottságainak figyelembevételével, a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben a diákok tudásának gyarapítása, képességeinek és személyiségének fejlődése és komplex fejlesztése a célunk. Különös figyelmet fordítunk a rendellenes személyiségfejlődésű, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő, illetve veszélyeztetett tanulók kezelésére, fejlesztésére.

2.2.1 Általános emberi értékek kialakítása

- Humanizmusra, az emberi méltóság tiszteletére nevelés.
- A hazafiasság érzésének elmélyítése, a nemzeti identitás tudatos vállalásának megértetése.
- Nyitottságra, más nemzetek iránti toleranciára, kultúrájuk, szokásaik és hagyományaik elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Felkészítés a saját érdekek érvényesítésére, az érvek megfogalmazására, illetve annak megértetése, hogy azokat csak mások érdekeivel összevetve és tudomásul véve valósíthatjuk meg. Megértetése annak, hogy az érdekérvényesítésnek az agresszióhoz nincs köze.

- Az ember társas lény, ezért elősegítjük, hogy az egymás segítése természetes magatartásformává váljon, fejlesszük az együttérzés képességét.
- Annak felismertetése, hogy minden ember más, az egészséges személyiségben levő másság elfogadása, a meglévő értékek iránti tisztelet a tanuló társakban és a baráti kapcsolatokban.
- Önállóság, önnevelés és felelősség önmagunkért, diáktársainkért, embertársainkért
- A társadalom legfontosabb alapegysége a család. Diákjaink ismerjék meg és helyesen értékeljék a családdal kapcsolatos fogalmakat, mint a szeretet, szerelem, elkötelezettség, felelősségvállalás, szexualitás, gyermeknevelés stb.

Célok: 9-10. évfolyam

- a tanulók segítése önismeretük, önfegyelmük kialakításában, fejlesztésében
- szociális képességeik (kapcsolatteremtés, kommunikáció, empátia, tolerancia, együttműködés, konfliktuskezelés) fejlesztése
- az önálló döntéshez szükséges képességek kialakítása
- a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítása
- képesség fejlesztése a tartalmas és harmonikus kapcsolatok kialakítására, ápolására
- a konfliktusok konstruktív módon történő kezelésének képességét elsajátíttatni
- a kudarc- és frusztrációtűrési képességének kialakítása
- a lelki egészség (mentálhigiéne) iránti igény felkeltése, ennek kialakításához szükséges készségek és képességek kialakítása
- a jogok és kötelességek ismerete.

Célok: 11-14. évfolyam

- a tanulók segítése életpályájukra való felkészülésükre, képessé tenni a tanulókat a munkaerőpiacon történő eligazodásra, az egyéni vágyak és törekvések összehangolása a lehetőségekkel, ennek érdekében a reális önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése, az önfegyelem és kudarctűrési erősítése
- a szociális képességek megerősítése
- a konfliktusok konstruktív módon történő kezelésének erősítése
- a mindennapi együttéléshez szükséges szokások megszilárdítása
- a világ problémái iránti érzékenység és az egyéni felelősség tudatosítása, a világ dolgai iránti érdeklődés, a folyamatos tájékozódás iránti igény felkeltése
- alakuljon ki a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás igénye

- a belső motiváció erősítése

Feladatok, eszközök, módszerek: 9-10. évfolyam

Serdülőkorban a tanuló képességei és iskolai teljesítménye között jelentős eltérés lehet. A tanulói teljesítmény növelhető a belső motiváció fejlesztésével, melynek eszközei:

- érdekeltté tenni a tanulót a tanulás folyamatában;
- a tanulás, tudás örömét felfedeztetni a tanulóval.

Ehhez ki kell alakítani az önszabályzó tanulást, meg kell ismertetni a tanulóval tanulási stílusokat, és segíteni az ahhoz alkalmazkodó tanulási technikák elsajátítását.

A diákra jellemző tanulási stílus lehet:

- az információfeldolgozás módja szerint vizuális, auditív, mozgásos és társas tanulás;
- az igénybe vett képességek szerint értelmes, impulzív, mechanikus tanulás;
- a tanuló magatartása szerint befogadó és mérlegelő tanulás.

Az osztályfőnök és az oktatók fontos feladata, hogy feltérképezzék a tanulók sajátos tanulási típusát, stílusát, tanulási szokásait, erősségeit, előnyös tulajdonságait, illetve gyöngéit. Ezt a munkát tanulás-módszertani foglalkozásokon kezdjük el, majd (szükség szerint) tanórai keretek között folytatjuk. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a lényegkiemelés, a szelekció, a fogalomalkotás, a vázlatkészítés, a megszokottól eltérő keresése készségek fejlesztésére.

A tanulási kudarc mögött igen gyakran szorongás van. A tanulók szorongásának oldása, csökkentése érdekében a követelmények tartalmának reális, pontos kialakításával tanulóinkat minél több sikerélményhez igyekszünk juttatni. Csökkenti szorongásukat, ha elismerésünk, *jutalmazásunk* nagyobb arányú az elmarasztalásnál, a büntetésnél. Iskolánkban a tanév végén díjat adunk legeredményesebb diákjainknak. Oklevelekkel és könyvutalványokkal értékeljük legjobb tanulóink munkáját. Ezeket a Karácsonyi ünnepség illetve a bizonyítványosztás alkalmával az iskola közössége előtt veszik át.

A kamaszkorban fontos az önismeret fejlesztése, melyet a tanuló úgy érhet el, hogy megtanítjuk arra, hogy ő és minden ember értékes, hasznos és a maga helyén fontos tagja a közösségnek és hibáit felismerve képes változni. Ezt elsősorban az osztályfőnökök segítik személyes beszélgetésekkel, de segítséget nyújthat az iskola minden dolgozója is. Krízishelyzetbe került diákokkal mentálhigiénés szakember, iskolapszichológus és szociális munkás foglalkozik.

Feladatok, eszközök, módszerek: 11-14. évfolyam

Az iskola befejezése után a tanulók jelentős része a megszerzett tudás birtokában munkába áll. A pályaaorientációval kapcsolatos *beszélgetések, csoportmegbeszélések* a tanulók önismeretét, önértékelését erősítve segítenek a reális jövőkép kialakításában, illetve önmaguk, képességeik megismerésében. Az iskola által képviselt normák, közös szabályok elfogadtatásával, a szabályok felállításába való bevonással kívánjuk kialakítani a felnőtt társadalomba való beilleszkedéshez szükséges mintákat, képességeket.

Empátiás és metakommunikációs képességük fejlesztése. Minden alkalmat megragadunk arra, hogy a különböző társas helyzetek kezelésének technikáit megismertessük, gyakoroltassuk. Az intim kapcsolatok, mint barátság, szerelem, család személyiség gazdagító szerepét konkrét *példákból kiinduló-, pl. filmelemzés, irodalmi részletek stb.-beszélgetésekkel* tudatosítjuk.

- feladatunk, hogy kialakítsuk a felelősséget: mindenki felelős saját döntéseiért, aminek a tanulásban, szorgalomban, magatartásban, egymáshoz való viszonyukban is megjelenik
- változásra való képességet: ezért hibáikat, hibázásukat, ha csak lehetséges, ebben a környezetben kell kijavítaniuk oktatói segítséggel is, a szülők aktívabb közreműködésével.

2.3 A teljesskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- A tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése (fizikai képességek fejlesztése, szellemi teljesítmény erősítése, szociális kompetenciák, kreatív együttműködés fejlesztése);
- azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, szokásoknak a kialakítása, melyek az ifjak egészségi állapotát javítják;
- az egészséges életvitel kialakításához szükséges döntések meghozatalára felkészíteni;
- a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése;
- a káros függőségekhez vezető szokások megelőzése;
- a családi életre, felelős és örömteli párkapcsolatokra való felkészítés.

Az iskola egészségnevelési feladatai

- az egészséges táplálkozás fontosságának tudatosítása a tanulóknál
- mindennapi testnevelés/testedzés megszervezése az iskolában

- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek és a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése
- a baleset megelőzés és az elsősegélynyújtás alapjainak megismertetése
- a személyes higiéné szokások és elvárások tisztázása

Az iskolai egészségnevelés főbb színterei

- osztályfőnöki órák
- szaktárgyi órák
- tanórán kívüli foglalkozások
- témanapok
- egyéb programok (témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, csoport foglalkozások stb.)
- szűrések, vizsgálatok

Az egészségnevelés területén, az iskolának a prevencióban, a megelőzésben vannak lehetőségei.

Megelőzés

- Elsődleges prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenységek:
  - egészséges táplálkozás,
  - aktív szabadidő eltöltés,
  - egészséges, biztonságos környezet kialakítása,
  - egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- Másodlagos prevenció a már meglévő betegségek és hatásainak a feltartóztatását vagy lassítását kívánja elérni a korai felismerés révén. A szakember(ek)hez irányítás feladatát jelenti ez az intézménynek.
  - A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése érdekében.
  - Tanulóinknak bemutatjuk, gyakoroltatjuk az egészséges életmód megőrzésére szolgáló tevékenységi és viselkedési formákat.
  - Az egészségnevelés az iskola minden oktatójának feladata tanórai és tanórán kívüli foglalkozások alkalmával.

Feladatok

- A tanulóknak legyen megfelelő ismeretük önmagukról, szervezetük felépítéséről és működéséről, egészségi állapotukról. Ennek alapvető színtere a biológia komplex természettudományos és egészségtan természetismeret óra.
- Ismerjék a testi higiénia fontosságát.
- Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a leggyakoribb vírusos és bakteriális betegségek kialakulásáról, a gyógyulási folyamatokról.
- A barátság, a párkapcsolatok, a családi életre nevelés, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben kiemelt téma.
- Személyes krízishelyzetek felismerése a kezelési stratégiák ismeretével együtt. Ezzel összefüggésben tudatosítjuk a személyes biztonság, a rizikóvállalás és annak határai kérdéskört.
- A szenvedélybetegségek elkerülése kiemelt fontosságú feladatunk.
- Ismerjék a tanulók a mérgezések általános tüneteit.
- Tudatosítanunk kell a tanulók körében a rendszertelen étkezés, az egyoldalú táplálkozás, divatdiéták követéséből származó veszélyeket.
- Az egészségfejlesztés szemléletének széles körű elsajátítása együttműködést kíván az iskolán kívüli egészségügyi-, prevenció- valamint civil szervezetekkel. Ebben fontos helye van a szűrővizsgálatoknak, a véradásnak, az önvizsgálati tájékoztatóknak.

Táplálkozási ismeretek bővítése, a helyes étkezési szokások fejlesztése

- El kell érünk, hogy tanulóink növekvő számban vegyék igénybe az iskolai étkeztetést. Ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetűek körében szeretnénk ezt teljessé tenni.
- A diákönkormányzat és az oktatók felkért csoportja időközönként elemezze, hogy az iskolai étkezés étlapja, illetve a büfé kínálata mennyiben felel meg a kornak és a szakmailag elvárhatónak. Megállapításait, javaslatait rendszeresen eljuttatjuk a gazdálkodó szervezet vezetőjéhez.
- Az oktatói testület vállalkozó tagjainak közreműködésével, az alapítványok támogatásával évente szervezünk az egészséges táplálkozás bemutatására szolgáló bemutató programokat az érdeklődő tanulóknak.
- A szülői közösség – téma iránt elkötelezett – tagjainak aktivitására is számítunk, a programok lebonyolításában.

2.4 A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének a megszervezése, irányítása alapvető feladat. Ez az iskolánkban az oktatók és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén, másrészt a tanulói közösségek ráhatásán keresztül érvényesül. Fontos pedagógiai feladat, hogy tanulóinkban továbbfejlesszük, illetve kialakítsuk a szűkebb és tágabb társadalmi környezetük iránti érdeklődést, megértsék, hogy céljaik megvalósításához elengedhetetlen az alkotó közösségbe való tartozás. Elő kell segíteni a diákok kisebb-nagyobb közösségi csoportjának kialakulását, elsősorban a kultúrához, a tudomány különböző területeihez, a testedzéshez kötődően.

Feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása

Az iskolai tevékenységekhez kapcsolódó közösségek tervszerű kialakítása, fejlesztése. (tanórákhoz és tanórán kívüli tevékenységekhez)

A tanulók életkori sajátosságainak a figyelembe vétele

Az oktatóknak az irányításnál alkalmazkodni kell az életkorral változó magatartáshoz, érdeklődéshez. A felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiség fokozatosan, autonóm, önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válik. A közösség is az autonóm jegyek tiszteletben tartása szerint fejlődik pozitív irányba.

Önkormányzás képességének a kialakítása

Tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, és az elvégzett munkát értékeljék.

A tanulói közösség tevékenységének tudatos tervezése

A tanulók a kisebb vagy nagyobb közösség által szervezett tevékenységbe kapcsolódnak be. Azokban aktívan részt vesznek, magatartási, viselkedési formákat, tapasztalatokat gyűjtenek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak a kialakítása

Az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válása és ápolása.

Osztályközösségek fejlesztése

Az osztályközösségek fejlesztésében az osztályfőnökök munkája elsődleges. Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

A közösségfejlesztés

A közösségfejlesztésben fontos szerepe van az intézményi szintű diákönkormányzatnak, amely ezzel a feladattal megbízott oktató segítségével tevékenykedik. Ez a segítség kiterjed a diákképviselők felkészítésére, rendszeres informálásukra, döntési helyzetbe hozásukra, a különböző korosztályúak együttműködésének elősegítésére, az önállóság fokozására, de a kollektív beszámoltatásra is. Ebben kitüntetett szerepe van a diákönkormányzat munkáját segítő oktatóknak.

Az intézményi Diákönkormányzat

A Diákönkormányzat havonta, illetve szükség szerint tart megbeszélést. Szükség szerint egyeztető megbeszélést folytat a diákönkormányzatot segítő oktatóval és az iskola igazgatójával, a tanulókat érintő kérdésekről.

Diákkörök, szakkörök

A közösségfejlesztéshez hozzájárulnak a különböző diákkörök, a sportkör, érdeklődési köröknek megfelelő szakkörök, kulturális rendezvényeken való részvétel, kulturális intézmények programjain történő csoportos részvétel, valamint az osztálykirándulások, az osztálykeretben lebonyolított szakmai programok, osztályközösségek közötti sportversenyek, Fecske-avató osztálybemutató összeállítások, az évente megszervezésre kerülő diákfórum.

A közösségfejlesztésben az egymás megismerése, a másság elfogadása, a személyiség fejlődése tudatos nevelőmunkával valósul meg, amelyben szerepe van:

- a magatartási szabályok megismertetésének,
- a megtanult szabályok iskolában és iskolán kívüli alkalmazásának,
- a különböző vélemények megismerésének,
- a közösségi szerepek elsajátításának.

A teljes személyiségre ható fejlesztés

Ehhez *eszköz* a különböző *ismeretek* (nem csak a tananyag) életkori sajátosságokhoz igazodó kiválasztása, elrendezése, elsajátíttatása. Az *ismeretek* (minták) szükségesek a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs és cselekvési képességeik kialakításához, fejlesztéséhez. A *differenciálással*, a tanulásszervezési folyamatokkal önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, életmódjukat, értékekkel történő azonosulásukat kell fokozatosan fejleszteni.

A tanulók felkészítése közösségi, társas kapcsolatokra

Be kell láttatni, hogy az életviszonyok rendjét az írott és íratlan szabályok biztosítják. Mint állampolgárnak, diáknak, leendő munkavállalónak, vállalkozónak, leendő szülőnek, *alapvető állampolgári jogai és kötelezettségei* vannak. Az *erkölcsi* normák egy része írott, más része íratlan szabály, de azonos fontosságú az ember életében (pl.: az élet tisztelete, a becsület, a megbízhatóság, pontosság, önuralom stb.). Az együttélés íratlan szabályainak; az *illemszabályoknak* a betartása, a család, az iskola, a munkahely, a társas kapcsolataink egyéb színterein alapvető a jó közérzetünk, a megbecsültség érzésének a kialakulásában és sikereinkben is fontos.

Fontos: Tanulóink bevezetése az alapvető illemszabályokba úgy, hogy belássák annak szükségességét: a köszönés, a megszólítás, a társalgás, a problémás helyzetek megoldására vonatkozó illemszabályok.

Lényeges: az alkalomhoz illő megjelenés, viselkedés, környezetünk védelme, tisztántartása; a kommunikációs kapcsolataik fejlesztése, természeti értékek védelme, tájékozódás képessége, döntési helyzetekre való felkészülés.

2.5 Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A legfontosabb helyi feladataik a következők:

- Foglalkozások megtartása: tanítási órák (órarend szerinti elméleti és gyakorlati órák), tanítási időn kívüli foglalkozások.
- A tanítási órákra való felkészülés.
- A tanulók dolgozatainak meghatározott időre történő kijavítása.
- A tanulók munkájának rendszeres szóbeli és érdemjeggyel történő értékelése.
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése az elektronikus naplóban.
- Tanítási órák közötti szünetekben folyosó- és udvari felügyelet.
- Érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása.
- Kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése.
- Tanulmányi versenyek lebonyolítása.
- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok, felzárkóztatás.
- Felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.
- Iskolai kulturális és sportprogramok szervezése.

- Szülői értekezletek megtartása és részvétel a fogadóórákon.
- Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Részvétel a munkaközösségi értekezleteken és az egy osztályban tanítók értekeztén.
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.
- Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése.
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés.
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.
- Szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása.
- Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, közösségi szolgálati koordinátori, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása.
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok ellátása.
- Az ESL rendszer folyamatos követése és az eredmények értékelése

2.5.1 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola szakmai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Megszervezi és megtartja az „Egy osztályban tanítók” értekeztét, jegyzőkönyvet készít és javaslatot tesz a további intézkedésekre
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Kapcsolatot tart a szakmai gyakorlati képzést biztosító gazdálkodó szervezettel (tanulók jelenléte, hiányzások igazolása, tanulók rendszeres havi értékelése)
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok és törzslapok megírása, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát, fogorvosi szűrését

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra (részletesen ld. A gyermek- és ifjúságvédelemről).
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Szervezi és figyelemmel kíséri az osztály közösségi szolgálatát, elvégzi az iskolai szabályzat szerinti adminisztrációs feladatait.
- Rendszeresen nyomon követi osztályának ESL rendszerét

Segítségükkel választják meg az osztályközösség önkormányzatának tagjait, miután megismerték a kiválasztás szempontjait, meghatározták a programhoz igazodó felelősök körét. Cél, hogy egyre nagyobb önállósággal végezzék munkájukat az osztály-diákbizottság tagjai. Ezzel párhuzamosan a felelősségük fejlesztésére is megfelelő figyelmet fordítunk.

2.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A 2011. évi CXCV. törvény 4 § (13) szerint kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- a sajátos nevelési igényű tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- a kiemelten tehetséges tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

2.6.1 Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik a szakértői bizottság javaslata alapján. Az együttnevelés erősíti az együttműködési képességet, elfogadást és a toleranciát.

A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és tanórai foglalkozást gyógypedagógus végzi a törvényben előírt időkeret és csoportszervezési előírások figyelembe vételével.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásában-nevelésében a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük.

Az sajátos nevelési igényű tanuló tanulmányi kötelezettségének teljesítését elősegítő fejlesztő foglalkozásra jogosult, melyet iskolánk gyógypedagógusai tartanak. Folyamatosan keressük, bővítjük azokat a speciális tanulási segédleteket, segédeszközöket, megfelelő eszközrendszert, melyek segítik a tanulókat a követelmények teljesítésében.

2.6.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdő tanulók segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, küzdő gyermek, tanuló tanulmányi kötelezettségének teljesítését elősegítő fejlesztő foglalkozásra jogosult, melyet iskolánk fejlesztő pedagógusai és oktatói látnak el óratervi keretek óraszámában fejlesztő pedagógus végzettséggel rendelkező oktatók irányításával, segítségével.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján fejlesztő foglalkoztatásban és a törvényben, továbbá jogszabályban meghatározott kedvezményekben részesülnek.

A BTMN-s és SNI-s gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

- helyzetfelismerés és helyzetértékelés
- kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, illetve gondviselőkkel
- együttműködés a gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel
- folyamatos konzultáció az osztályban tanító oktatókkal
- egyéni fejlesztési terv kidolgozása, a foglalkozás megszervezése és lebonyolítása, év végén a fejlesztő munka értékelése
- a tanítási órákon differenciált foglalkozás, értékelés kialakítása
- törekvés arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során

A méltányos pedagógia

„A méltányos pedagógia feladata a kirekesztés, az intolerancia, a szegregáció megszüntetése, a pedagógiai „védőháló kifeszítése”. Adaptív, befogadó, kellően differenciál, individualizál a nevelés - oktatás tartalmában, stratégiáiban, módszereiben, munkaformáiban és az értékelés

terén. Számol a tanítványok sajátos nevelési szükségleteivel, a velük való különleges bánásmódot – emberi jogon alapuló – természetes feladatnak tekinti, legyen a gyermek sérült, tanulási vagy magatartási problémával küzdő, szociálisan vagy kulturálisan hátrányos vagy éppen tehetséges” Például

- az intézmény technikai és személyi segítséget ad (akadálymentesítés, szociális segítség, önerősítő tréningek, életvezetési tanácsadás),
- a tanulási folyamatban különböző „erősítőket” alkalmaz (vizuális szemléltetés, nagyítás),
- az ellenőrzés, értékelés formáit adekvát módon választja meg (szóbeli ellenőrzést alkalmaz diszgráfias tanulóknál, többletidőt ad a diszlexiásnak). (M. Nádasi, 2006. 45-46.).

Iskolánkban a méltányosság elvét alkalmazzuk az értékelésben azon diákok esetében, akiknél a szakértői bizottság véleményében ezt előírják. Ez azt jelenti, hogy a meghatározott százalékok esetében (szakgimnázium, technikum minimum szint 40%, szakképző iskola minimumszint 30%) 10%-kal alacsonyabb az elérendő minimumszint %-a, vagyis szakgimnázium, technikum 30%, szakképző 20%. Az oktatók minden év elején minden általuk tanított osztályban kötelesek elmondani a követelmények mellett a méltányos számonkérés, értékelés formáit is.

2.6.3 A tehetséggondozás alapelvei és feladatai

- Lehetőség szerint már a felvételizés időszakában ismerjük fel a tehetségeket.
- A tanulmányi munka, a szakkörök támogatása, segítése, koordinálása, eredményeik bemutatása, propagálása.
- Az általános műveltség fejlesztése érdekében, amit a tehetség teljes kibontakozási alapjának tekintünk, önképző köröket indítunk.
- Folyamatosan érvényesítjük a tehetséggondozás komplexitását:
  - az általános intelligencia, az általános intellektuális képességek, az általános műveltség fokozott fejlesztése,
  - a felismert speciális képességek fejlesztése differenciált foglalkozások keretében egyénileg és csoportosan,
  - kreativitás fejlesztése, benne a logikus gondolkodás, az újat alkotási kedv erősítése, a más úton létrehozási vágy kibontakoztatása,
  - folyamatos motiváció az ambíció, a tetterekészség, a kitartás, az egyéni energiák mozgósítására.

- Fakultációk, szakkörök, egyéb tanórán kívüli lehetőségek: számítástechnikai szakkör, énekkar, nyelvi tanfolyamok, táncoktatás, diáksportkör (labdarúgás, röplabda, rögbi, kosárlabda, tenisz, testépítés, tollaslabda sportágakban), felvételi előkészítők.
- Az iskolában működő Digitális Közösségi Alkotóműhely lehetőséget biztosít tehetséges tanulóink számára a modern, versenyképes ismeretek elsajátítására.

2.6.4 Gyermek- és ifjúságvédelem, ifjúságvédelmi feladatok

A gyermekvédelem mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a veszélyeztetett gyermekek nevelését, eltartását, munkába állását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják. Intézményünkben elsősorban az osztályfőnökök feladata a gyermek-és ifjúságvédelem, de az oktatói testület minden tagjának felelőssége. Ösztönözzük az oktatók szakirányú képzésbe kapcsolódását a feladatok hatékony elvégzése érdekében.

Veszélyeztetettség lehetséges okai

- családi háttér (bűnöző, szenvedély beteg, ill. beteg szülők, testvérek)
- környezeti okok (baráti kör)
- egészségügyi okok (szenvedély betegségek, mentális betegségek,)

Minden oktató közreműködik a veszélyeztető körülmények megelőzésében, megszüntetésében:

- kapcsolattartás a szülőkkel (személyesen, telefonon);
- szükség esetén családlátogatás.

Fontos az osztályfőnökök, oktatók, iskolai szociális munkás folyamatos együttműködése.

Szükség esetén az iskola kezdeményezi és tartja a kapcsolatot:

- az illetékes önkormányzatokkal,
- a gyámügyi hatóságokkal,
- a rendőrséggel,
- a nevelési tanácsadóval
- a gyermekvédelmi szolgálattal

Az ifjúságvédelmi munka főbb céljai

- A fiatalkorúak oktatásának, szellemi-, erkölcsi-, testi-, lelki-, esztétikai-, egészségi fejlődésének előmozdítása.

- Szülői házzal, osztályfőnökökkel szorosan együttműködve a tanulóink nevelésével, neveltségével kapcsolatos problémák felismerése, a megoldási módszerek és eszközök megkeresése, jelzése és alkalmazása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett tanulók életkörülményeinek, iskolai munkájának figyelemmel kísérése, a szervezett segítség megvalósításával

Feladatok

- A kapcsolódó jogszabályok és változások figyelemmel kísérése,
- Tájékoztatni kell a tanulókat és szülőket, milyen jellegű problémákkal, mikor, hol kereshetik fel az osztályfőnököt, igazgatót, milyen iskolán kívüli lehetőségek vannak.
- A tanulók részére egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programok szervezése.
- Gyermekvédelmi támogatás kezdeményezése

Az iskolában a gyermekek évenként egészségügyi szűrővizsgálatokon vesznek részt. Az alapítványban (csekély) szociális keretet különítünk el a rászorulóknak támogatására. Szükség esetén kollégiumi elhelyezést tudunk biztosítani, délutáni tanulási lehetőségüket segíteni tudjuk. Rendelkezésükre áll a könyvtár tankönyv kölcsönzéssel. Célunk a pozitív gondolkodás kialakítása.

A prevenciós tevékenység részben tanórai keretben, egy-egy témához kapcsolódóan, részben megelőző programok keretében folyik az alábbi témákban:

- egészséges életmód,
- szenvedély betegségek,
- mentálhigiénés önnevelés,
- bűnmegelőzés,
- környezetvédelem.

A prevenciós tevékenységünkben a témához értő, abban jártas külső szakemberek bevonását is tervezzük. Rendelkezünk képzett pedagógussal, aki segíti a feltárási munkát és a speciális témák feldolgozását.

A 12/2020 (II.7.) Korm.rendelet 124. § (20) rendelkezése alapján az igazgató koordinálja a szakképző intézményen belüli gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezését és ellátását, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a szakképző intézményhez kapcsolódó feladatait. Az iskola tájékoztatási kötelezettsége

- A tanulókat tájékoztatja: az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, lehetőségekről az iskolán kívül igénybe vehető ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó) az iskolán kívüli segítő szervezetekről
- A szülőket értesíti: az iskolai és iskolán kívüli segítő, szakellátó szervezetekről
- A oktató kollégákat tájékoztatja: gyermekvédelmi segítő és szakellátó intézményekről, továbbképzési lehetőségekről, pályázati lehetőségekről, szakirodalomról

Kiemelt területek

A serdülőkorú tanulókkal fiatalokkal való törődés az előzőeken túl nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a következő területeken

- Fokozott figyelmet kell fordítani a családi élet körülményeinek, életformájának felderítésére, szükség esetén segítséget nyújtani a megfelelő erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődés kialakításához.
- Figyelemmel kísérni a tanulók társas kapcsolatait nemcsak az iskolában, iskolán kívül is, különös tekintettel a kortárs csoportokra.
- Egészségügyi felvilágosító előadásokat tartani az egészséget károsító anyagokról, szenvedélyekről, egészséges életmódról, figyelemmel kísérni, megelőzni a tanulók ilyen irányú negatív megnyilvánulásait (önismereti, személyiségfejlesztő klubfoglalkozások).
- Kulturált szórakozási, sportolási lehetőségeket biztosítani a szabadidő tartalmas eltöltése érdekében.
- Olyan légkört teremteni, amelyben a gondokkal küszködő serdülő és fiatal meg mer nyilatkozni, feltárja gondjait, őszinte bizalommal van.
- Különös hangsúllyal figyelni, segíteni a hátrányos körülmények között és a cigány etnikumban élők otthoni helyzetét a szociális és kulturális hátrányok csökkentése érdekében (segélyezések, tehetséggondozó illetve felzárkóztató foglalkozásokon való részvétel).
- Gyakori, esetleg indokolatlan hiányzás esetén az okokat felderíteni, ha kell a szükséges intézkedést megtenni a sikeres pályaválasztás és a tanulmányok eredményes befejezése céljából.
- Segíteni a végzős tanulók, fiatalok elhelyezkedését, társadalmi beilleszkedését, egyéni boldogulását (utógondozás/nyomonkövetés).

2.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek (szolgáltatások): Mindannyiunk „közös ügye”, feladata és felelőssége a tanulók alapos megismerésén keresztül a kiemelkedő képességek felismerése és továbbfejlesztése, a tehetség kibontakoztatása. A tehetség, a képesség kibontakoztatását - a tanórai differenciált foglalkoztatás mellett - jól szolgálják a különböző tanórán kívül szervezett tevékenységek, a nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások. E tevékenységek - melyek szervezésénél a tanulói és szülői igényeket is figyelembe vesszük - a tehetség kibontakoztatásán, a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatásán túl szociális szolgáltatásokat is nyújtanak.

Kiemelten kezelt témák: A dohányzás, az alkoholfogyasztás és drogfogyasztás elleni védelem.

Alkalmazott módszerek

- ismeretátadás
- strukturált gyakorlatok
- készségfejlesztés
- szituációs gyakorlatok
- szituációelemzés
- csoporthatások

Prevenációs lehetőségek

- személyiségfejlesztés, reális önértékelés, önbizalom kialakítása
- közösségfejlesztés
- egészséges életmódra nevelés (osztályfőnöki órák, meghívott előadókkal)
- drogprevenció (meghívott előadókkal osztályfőnöki órák)
- egészségügyi ellátás, egészségügyi szűrés (iskolaorvos)

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Családsegítő Központtal
- Polgármesteri Hivatallal
- gyermekorvossal
- ÁNTSZ-szel
- a Rendőrség Ifjúságvédelmi Osztályával

● továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal
Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek-
és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- Differenciált oktatás és képességfejlesztés, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- Tanórán kívüli szabadidős programok szervezése
- Indulási hátrányok csökkentésére irányuló foglalkozások
- A pályaválasztás segítése
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- Drogprevenció
- Szülőkkel való együttműködés
- Tájékoztatás családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

A szabadidő hasznos eltöltése

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére az iskola az alábbi lehetőségeket kínálja

- Rendszeres délután sportolási lehetőségek,
- Helyet biztosítunk a játékoknak (pl. sakk,) a táncnak, szakköröknek, művészeti és szabadidős tevékenységeknek.
- Segítjük a hasonló érdeklődésű tanulók egymásra találását, az értelmes és hasznos szabadidő eltöltése érdekében.
- Figyelembe vesszük az iskolai diákönkormányzat javaslatait, észrevételeit, közösségek, egyének javaslatait

2.6.6 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

- A kudarc okainak a feltárása (beszélgetés módszere, feltáró kérdőív, megfigyelés)
- Az okok lehetnek: a képesség és a figyelem hiányossága, kommunikációs zavarok, gátoltság, magatartásai zavarok, kulturális hátrányok, gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozó okok.
- Fontos a fejlesztésben a sikerélmény, ami pozitív motiváció, tanulási nehézségek leküzdéséhez. Ehhez egyénre szabott differenciálás, felzárkóztatás szükséges tanítási órákon és azon kívül
- Segíthet a reális, helyes képzési irány kiválasztása (a tanuló-szülő-oktató megegyezésével)

- Egyéni foglalkozások, képességekhez igazodó tanulásszervezéssel, pályaorientációval.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatási programja

A tanulásban elszenvedett kudarcok okai igen változatosak. Gyakran nehéz diagnosztizálni azokat. A pedagógiai tevékenységünknek alapvetően kétirányúnak kell lennie. A tanulási akadályok leküzdését kell megcélozni és a tanulást kell megtanítani.

Fontos tennivaló az unalom, a fizikai gyengélkedés, az olvasni nem tudás, az érdektelenség mint hiányosság, illetve kudarcok megszüntetése.

- Szülőkkel együttműködve egyéni tanulmányi tervet indokolt készíteni a tanulási konfliktus-helyzetben levő tanulóknak, féléves intervallumra. A tervezés a hatékony tanulás és problémamegoldás kulcsa. Fontos eleme a nyomon követés és az egyéni értékelés. Ezzel szorosan összefügg, hogy tanulóinkat arra ösztönözzük, meglévő képességeik határát kissé kitérjék. Egyéni bánásmóddal elérhető segítséget kell adni a terv végrehajtásához.
- Rendszeres korrepetálás, ahol órarendszerű beosztásban, a szülőkkel történt egyeztetés után vesznek részt a tanulók. Ezeket a foglalkozásokat az adott osztályban tanító tanárok vezetik osztálykeretben, vagy évfolyamkeretben összevontan.
- Tanulópárok kialakításának elősegítése, ezáltal a tanulóknak az egymás segítése természetességének kialakítása, az egymásért érzett felelősség erősítése.
- A számítógépek elterjedése új lehetőségként kínálja, hogy egyes tantárgyakból a felkészüléshez készítsen magának önállóan vázlatot a diák a számítógép felhasználásával. Ezzel kedvelt időtöltés társul a gondolkodási készség fejlesztésével, a lényegkiemeléssel, a rendszeres tanulással.

Mentorálás és alapkompétencia fejlesztő órák szervezése a lemorzsolódás csökkentése érdekében.

2.7 Az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése

A korai, végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése az Ipar 4.0 időszakában kiemelkedően fontos feladat. Mint azt kutatások bemutatták, azok a fiatalok, akik alacsony iskolai végzettséggel kerülnek ki az iskolából, nem képesek a munka világában hosszabb távon megmaradni, mivel nincs szakmai végzettségük sem, de sajnos az alap, a foglalkoztatásban jelentős kompetenciákkal sem rendelkeznek.

Ezért intézményünk kiemelt feladatának tartja, hogy a hozzánk beiratkozott tanulók szakmai végzettséggel, korszerű szaktudással kerüljenek ki iskolánkból.

A korai lemorzsolódás egy folyamat vége csak. Ha sikeresen akarjuk ezt a tendenciát csökkenteni már az első tanévben, a 9. évfolyamon el kell kezdenünk az építkezést.

Intézményünkben a lemorzsolódás csökkentése érdekében 4 fő beavatkozási célterületet jelöltünk meg.

2.7.1 *Prevenció-megelőzés*

Célunk, hogy még a probléma megjelenése előtt felismerjük, kik azok a diákok, akiknél jobban oda kell figyelni az iskolai teljesítményre így csökkentve a lemorzsolódás kockázatát.

A megelőzést szolgáló tevékenységeink

2.7.1.1 *Átvezetési program*

Az átvezetési programmal az a célunk, hogy a képzés első időszakában feltérképezzük kiket fogunk tanítani, mit tehetünk annak érdekében, hogy az együttműködés eredményes legyen, valamint teremtsük meg azt a tudás és motivációs alapot, amelyre a középiskolai tanítás-tanulás eredményesen ráépíthető. A folyamatban kiemelt fontosságú a tanulói aktivitás fejlesztése.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Iskolai szabályok, házirend felvázolása a tanulókkal végzett szituációs játékokon keresztül
- Szakma / tantárgy megismertetése, motiváció felkeltése
- Követelmények megismertetése minden tantárgy esetében
- Az általános iskolai tananyag ismétlése, a szakmára / tantárgyra jellemző alapokra vonatkozóan
- Páros munka, csoportmunka feltételeinek kialakítása, tanulói aktivitás fejlesztése
- Szakmai gyakorlati képzésen, a fentiekén túlmenően
  - tanműhelyi környezet és tanműhely bemutatása
  - szerszámok, gépek bemutatása
  - ismerkedés alapanyagokkal

2.7.1.2 *Családi nap*

A családi nap célja, hogy a szülők és a diákok, akik új közegbe érkeztek, új osztályközösségbe kerülve jobban megismerhessék egymást, illetve a szülők is képet kapjanak az iskolai életéről, az oktatás szerkezetéről, az iskola támogató légköréről.

Ezen a napon lehetőséget teremtünk, hogy oktatóink a szülők és a diákok közvetlenebb módon ismerjék meg egymást.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Szülői közösség értesítése és motiválása
- Az oktatói testület részvétele a programon
- Játékos feladatok összeállítása
- A szülői és oktatói közösség bevonása a feladatokba

2.7.1.3 Közösségépítés

A 9. évfolyamon az osztályfőnökök legfontosabb munkája. A diákok különböző iskolákból, településekről iratkoznak be intézményünkbe nagyon eltérő szociokulturális háttérrel. Célunk, hogy az első tanévben ezek a diákok egymást jobban megismerjék, tűzzenek ki közös célokat, melyek erősítik az osztályközösséget, így az esetleges lemaradókat is tudják támogatni a továbblépésben.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Osztályfőnöki óra keretében önismereti, szociális képességeket fejlesztő foglalkozások tartása az iskolapszichológus, szociális munkás segítségével
- Az iskolai - és osztálykötődést segítő programok szervezése: Fecskeavató, osztálykirándulások, szakmai kirándulások, Diáknapi

2.7.1.4 Veszélyeztetettségi szűrés

A középiskolánkba lépő tanulók között jelentős mennyiségben találhatunk különböző nehézséggel küzdő tanulókat (írás, szövegértés, számolási készség, tanulási, magatartási, beilleszkedési, szociális problémák, ... stb.)

A célunk, hogy lássuk, melyik tanulónak van szüksége támogatásra a beilleszkedéshez, a tanuláshoz, s van-e olyan tanuló, aki külön egyéni segítséget is igényel majd (pl. magatartászavar, tanulási nehézség, vagy családi problémák)

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- A veszélyeztetettségi megfigyelési lap vezetése egy hónapon keresztül az oktatók és a szakmai tantárgyakat oktatók által
- Osztályfőnöki megfigyelési lapok töltése
- Iskolapszichológus, szociális munkás óralátogatásai, tapasztalatok gyűjtése

2.7.1.5 Tanév eleji mérések - korai jelző rendszer

A 9. osztályokban tanév elején bemeneti kompetenciaméréseket végzünk, (matematika, szövegértés, nyelvi - és digitális kompetencia), melynek célja, hogy kiszűrjük azokat a diákokat, akik egyéni vagy csoportos fejlesztésben kell, hogy részesüljenek, így segítve a tanulmányi kudarcok elkerülését.

Ezek a mérések segítenek felismerni a tehetséges diákokat is, akik viszont képességeik továbbfejlesztése érdekében tehetséggondozásban részesülhetnek.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- A feladatlapok elkészítés munkaközösségi szinten
- A megírt feladatlapok kiértékelése
- Az eredmények beillesztése, átadása az osztályfőnök részére

A részletes szabályozás az Alapkészség-fejlesztési tervben található (12.3.2 pont 4. sz. melléklet)

2.7.1.6 Egy osztályban tanítók értekezlete – Intézkedési tervek

Egy szűkebb osztályközösséget tanító oktatóknak szorosabb kapcsolatban kell egymással állniuk, mivel közvetlenül az adott közösséget érintő problémákra tudnak koncentrálni. Az értekezletekkel célunk, hogy az osztályban tanító oktatók egységes elvek alapján, egységes szabályok között tanítsák a diákokat, feltárják a tanítási folyamatban jelentkező oktatási, nevelési problémákat, és megoldásokat keressenek ezek kiküszöbölésére.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Osztályfőnökök elkészítik az egységes szummatív egyéni értékelő lapot
- A mérési eredmények ismertetése az oktatói közösséggel
- Intézkedési tervben kell meghatározni a beavatkozások lehetséges színtereit
- Az intézkedési terveket félévente kell felülvizsgálni

2.7.1.7 Pályaorientáció/pályaszocializáció

A foglalkozások célja, hogy rávezesse a tanulókat önismeret- szakmaválasztás összefüggéseinek felismerésére, megerősítse a tanulókat abban, hogy szakmaválasztásuk helyes volt. A csoportos foglalkozásokon az önismeret és a szakmaismeret bővítése mellett a megszerzés alatt álló szakképesítéshez szükséges érdeklődési körök, képességek, értékek meghatározása is megtörténik, mely hozzájárul a helyes pályaorientációs döntés megerősítéséhez.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Minden 9. évfolyamos osztályban csoportbontásban 3 alkalmas pályaorientációs – pályaszocializációs foglalkozás megszervezése és megtartása az első félévben

➤ *Életpályaépítés*

A végzős osztályokban tanuló diákok életpályaépítési tréningen vesznek részt, mely célja, hogy a megkönnyítsük számukra a munka világába való átmenetet, erősítsük a munkavállaláshoz szükséges kompetenciáikat.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Minden végzős osztályban 3 alkalmas életpályaépítési tréning szervezése
- A munkavállalói ismeretek, munkavállalói lehetőségek megismertetése

2.7.1.8 *Tanulásmódszertan*

A tanulásmódszertani foglalkozások célja, hogy a tanulási stratégiai kérdőíves felmérés után alap tanulásmódszertani technikákat tanuljanak, melyek közül egyéni igényeik, vagy foglalkozások szerint válogathatnak a sikeresség és a könnyebb tanulás érdekében.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Minden 9. évfolyamos osztályban csoportbontásban 3 alkalmas tanulásmódszertani foglalkozás megszervezése és megtartása az első félévben

2.7.1.9 *Drogprevenció*

Az intézményünkbe járó diákok a szenvedélybetegségek kialakulásának szempontjából a legveszélyesebb korban vannak. Célunk, hogy átfogó, hiteles felvilágosítást kapjanak a káros szenvedélyek hatásairól és az elkerülés módjairól, hogy egészségesen kezdjék felnőttkorukat.

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- Védőnői és kortárs segítők bevonásával a megelőzésre irányuló foglalkozások tartása minden évfolyamon osztályfőnöki, természetismeret és komplex természettudományos órákon

2.7.2 *Intervenció-beavatkozás*

Az elvégzett mérések és megfigyelések eredményeként elkészült intézkedési tervekben rögzíteni kell azon diákok személyét, akik valamilyen egyéni vagy csoportos segítségre szorulnak. Ezáltal a hiányzó alapkompenciáikat pótolva képesek lesznek jobban részt venni a tanulás-tanítás folyamatában.

Intézményünkben az alapkompétenciafejlesztésre szánt óra a 9. évfolyamon órarendbe illesztve jelenik meg, de minden oktató feladatai a tananyagba építve ezen képességek fejlesztése.

Ezek a fejlesztések lehetnek

- Alap matematikai és szövegértési kompetenciafejlesztés
- Korrepetálás

Azon diákoknál, akik valamilyen szociális hátránnyal kezdik tanulmányaikat szükség van támogató tevékenységre, ahol a diák egy támogató felnőttel alakít ki személyes kapcsolatot. Ez a személy lehet egy oktató, iskolai szociális munkás vagy az iskolapszichológus.

Ezek a fejlesztések lehetnek

- Mentorálás
- Egyéni beszélgetés

Ennek érdekében elvégzendő feladatok

- A korai jelzőrendszer működtetése
- Együttműködés az oktatók, a fejlesztők, a mentorok és az osztályfőnökök között
- Az oktatók és a gyakorlati képzőhelyek közötti kapcsolattartás
- Folyamatos nyomon követés

2.7.3 Kompenzáció - helyreállítás

A Második Esély terv program célja, hogy az iskolarendszerbe visszakerülve azokat a fiatalokat segítsük végzettséghez, akik az iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül hagyták el.

Ezt részletesen a Második esély terv szabályozza (12.6. pont 6. sz. melléklet)

2.7.4 Az ESL rendszer használata

Az ESL rendszer célja, hogy folyamatosan nyomon kövesse tanulóink iskolai teljesítményét, hiányzásait. A kinyert adatok segítik a korai iskolaelhagyás csökkentését, mivel már az esetleges problémák megjelenésekor mutatja a beavatkozás szükségességét. Az ESL rendszer nyomon követése minden oktatónak és osztályfőnöknek kötelessége.

Feladatok az ESL rendszerhez kapcsolódóan

Vezetői feladatok

- Figyelemmel kísérni az iskolai adatokat (intézményi átlag, tantárgyi átlagok, bukásra állók, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók)
- A felmerülő problémák esetében az érintett oktatókkal egyeztetni

Oktatói feladatok

- Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik diákjai teljesítményét, igazolatlan, vagy magas számú igazolt hiányzás esetében fel kell venni a kapcsolatot a szülővel az iskolai szociális munkás segítségével
- A tanulói teljesítményekre adott értékelések elemzése után, ha szükséges módosítani kell az tanmenetet, hogy a tanulás folyamatában ne legyen hiányzó láncszem
- A bukásra álló tanulók részére lehetőséget biztosítunk a korrepetálásra, a javításra

2.8 A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviselőjére iskolánkban diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A Diákönkormányzat munkáját külön működési szabályzat rögzíti. Ebben a testületben minden osztály 1-3 fővel képviselteti magát, akiket az osztályközösségek választanak meg. A DÖK szeptemberi ülésén megválasztja tagjai közül az DÖK elnökét. A diákönkormányzat vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat oktató képviselője. A DÖK munkáját segítő oktatót szeptemberben az intézmény igazgatója bízza meg.

A DÖK üléseit a tanév rendje szerint tartja.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérnie az igazgatónak:

- az iskolai Szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a Házi rend elfogadása előtt,
- az iskola éves munkatervének összeállítása előtt – különös tekintettel a diáknapi rendezésének kérdésében.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.)
- sportélet
- túrák, kirándulások szervezése
- kulturális, szabadidős programok szervezése

Minden tanulónak joga van, hogy tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről. Kérdéseivel a tanuló fordulhat a diákönkormányzat munkáját segítő oktatóhoz, az igazgatóhelyettesekhez és az igazgatóhoz. A tanulók osztályfőnökök, a diákönkormányzat munkáját segítő oktató vagy a diákönkormányzat segítségével panaszt tehet, javaslatot tehet a tanulót érintő kérdésben az oktatói testület vagy az igazgató felé.

2.9 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola partnerei rendkívül fontosak a nevelési-oktatási feladatok megvalósításában, valamint az iskola szűkebb és tágabb környezetével való együttműködésben és kapcsolatokban. Az iskola partnereit több csoportba sorolhatjuk:

- az irányítással, vezetéssel összefüggő partnerek,
- a Centrum szakképző intézményei közötti kapcsolatrendszer,
- a felhasználókkal való kapcsolat,
- a gyakorlóléhelyekkel való kapcsolat,
- a médiával való kapcsolat,
- a környezettel – városunk, a megye, a régió és országos viszonylatban.

Partnereinkkel kulturált, kölcsönös tiszteleten alapuló, dinamikus kapcsolattartást igyekszünk megvalósítani. Iskolánk jó hírneve kötelez és eredményeinkkel, kommunikációnkkal szeretnénk továbbra is ezt fenntartani, fejleszteni.

Törekszünk a harmonikus együttműködésre. Ennek feltételei:

- A tájékoztatás és tájékozottság az intézmény Szakmai programjában, éves munkarendjében foglaltakról, az intézményi szabályozókról (SzMSz, Házirend)
- A nyilvánosság feltételeinek biztosítása ez betekintést jelent az intézményi munka mindennapjaiba
- Fontos az intézményi célok elfogadása, segíteni kell minden eszközzel, hogy az egyének, (tanulók, szülők) és szervezeteik aktív résztvevőjévé, formálóiává váljanak az intézményi munkának.

Mindez *humánus* közegben, az emberi méltóság kölcsönös tiszteletben tartásával együttműködve valósuljon meg.

Fórumok, hagyományos formák

- Szülői értekezletek - osztály - (iskola szintű és évfolyamszintű, alkalom és igény szerint)

- Fogadóóra,
- Szülői Közösség értekezletei,
- Diákközgyűlés,
- Pályaválasztási nap, az iskola éves munkaterve szerint, a Centrum szakképző intézményeivel egyeztetve

Iskolai hagyományok ápolása, rendezvények, alkalmak, amelyekre a szülők, partnerek is meghívást kapnak.

- Tanévnyitó, tanévzáró
- Fecskeavató
- Szalagavató, ballagás
- Névadónkhoz kapcsolódó megemlékezés
- Diáknapok
- Tanévnyitó- és záró rendezvények, és egyéb iskolai rendezvények
- A vizsgák nyilvánossága

2.10 A tanulmányok alatti vizsga szabályai

Amennyiben az oktató tanév során valamilyen ok miatt nem tudja a tanuló teljesítményét értékelni, minősíteni, akkor azt a tanév során szervezett vizsga keretében – a tanulmányok alatti vizsgán – kell megtennie.

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályait az 5. sz. melléklet tartalmazza.

2.11 A felvétel és az átvétel szabályai

- A technikum kilencedik évfolyamra az általános iskolában elért tanulmányi eredmények és a központi írásbeli felvételi vizsga eredménye alapján vesszük fel a diákokat.
- A szakképző iskola kilencedik évfolyamra az általános iskolában elért tanulmányi eredmények és a pályaalakmassági elbeszélgetés eredménye alapján vesszük fel a diákokat. A duális partner tanműhelyeiben folyó képzésre a felvétel a vállalati szakemberek bevonásával történik.
- A képző- és iparművészeti szakgimnázium kilencedik évfolyamra az általános iskolában elért tanulmányi eredmények és a központi írásbeli felvételi vizsga eredménye alapján vesszük fel a diákokat. A felvételi része egy alkalmassági vizsga is, ahol a jelentkező rajz, mintázás képességeit és kreativitását vizsgáljuk.

- Tanév közben az iskolába az igazgató döntésével, egyedi elbírálás szerint lehet bekerülni. Az átvétel azonos tantárgystruktúra és tantárgyi óraszám esetén férőhely és tanulmányi eredmény függvénye. Eltérő tantárgyi struktúra vagy óraszám esetén az átvétel feltétele a különbözeti vizsgán való megfelelés. Különbözeti vizsgát csak elméleti tantárgyakból lehet tenni.

Minden szakra a bekerülés feltétele orvosi alkalmassági megfelelés.

Tanulói jogviszony a felvételi határozat birtokában beiratkozással jön létre. A 9. évfolyamra történő beiratkozás a tanév rendjében meghatározott időpontban, az akkor meghirdetett rend szerint történik.

Felvételi - alkalmassági követelmények

Szakképző iskola

A szakképző iskolai képzésre jelentkezők maximálisan 50 pontot szerezhhetnek.

Általános iskolai hozott pontok: 50 pont

Pályaalkalmassági elbeszélgetés: megfelelt

A pályaalkalmassági elbeszélgetésen a duális képzésben részt vevő gazdálkodók is részt vehetnek.

A hozott pontszám számítása 7. osztály év végi és 8. osztály félévi jegyek alapján:

• magyar nyelv és irodalom osztályzatok átlaga	10 pont
• történelem	10 pont
• matematika	10 pont
• fizika	10 pont
• idegen nyelv	10 pont
Összesen:	50 pont

Technikum

A technikumi osztályokba jelentkezők maximálisan 150 pontot szerezhhetnek. Ebből 50 pont az általános iskolából hozott pontszámból, további 100 pont a központi írásbeli felvételi vizsgán érhető el. A hozott pontszám kiszámítása a 7.osztály év végi és a 8.osztály első félévi eredménye alapján történik:

• magyar nyelv és irodalom osztályzatok átlaga	10 pont
• történelem	10 pont
• matematika	10 pont

- fizika 10 pont
- idegen nyelv 10 pont
- Összesen: 50 pont

Központi írásbeli felvételi vizsga 100 pont

Elérhető pontszám: 150 pont

A lehetőségeket és követelményeket az érintett tanulókkal és szülőkkel általános iskolai szülői értekezleteken, meghívás alapján, iskolánk nyílt pályaválasztási napjain november első és második hetének keddi és csütörtöki napjain és az iskola honlapján ismertetjük meg.

Képző- és iparművészeti szakgimnázium

A jelentkező tanulók felvételére a központi írásbeli felvételi vizsgán, az általános iskolai eredmények (lásd előző pont) és a felvételi-alkalmassági vizsgán való megfelelés alapján kerül sor.

Az alkalmassági vizsga feladatai:

- rajz feladat (csendélet)
- szín feladat
- mintázás feladat
- önálló, tehetségét bizonyító anyag (mappa), minimum 10 db rajz bemutatása

2.12 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szakképző intézményi terve

Fontos az egészséges életmód iránti igény kialakítása, az egészségvédelem tudatosítása (egészség és környezetvédelmi nevelés részben, bővebben). Ezen belül az egészséges étkezés, élvezeti cikkek fogyasztásának mellőzése, a pihenőidő és munkaidő hasznos eltöltése, a rendszeres testedzés, személyi higiénia, az orvosi vizsgálatokon, szűrővizsgálatokon megjelenés, nyugodt, kiegyensúlyozott életvitel. Az ismeretek tantárgyakhoz rendelve, iskolai és városi rendezvények, ismeretterjesztő előadások révén sajátíthatók el. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (osztályfőnöki, komplex természettudományos órán, természetismeret, elsősegélynyújtás gyakorlata és testnevelés) valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai:

- mindenki elsajátíthassa az alapvető elsősegélynyújtási ismereteket
- egészségtudatos magatartás, felelősségteljes gondolkodásmód alakuljon ki a diákokban, érzékenység embertársaink iránt
- szociális érzékenység fejlesztése

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- elméleti képzés a különböző sérülések megismerése és azok ellátásának lehetőségei
- gyakorlati képzés társaikon és az AMBUMAN speciális oktató modellen

Az elsősegélynyújtási ismeretek részben tananyagba ágyazottan (munkavédelem, elsősegélynyújtás gyakorlata tantárgy) jelennek meg, részben a védőnő vagy oktató által tartott foglalkozások alkalmával.

Lehetséges témakörök:

- Az elsősegélynyújtásról általában.
- Az elsősegély-nyújtási kötelezettség törvényi szabályozása.
- A szabvány szerinti elsősegély-felszerelések.
- Teendők a baleset helyszínén.
- A betegek/sérültek osztályozása súlyosság szerint.
- A segítségkérés módjai.
- Az újraélesztés alapismeretei.
- Az eszméletlenség felismerése és ellátása.
- A vérzések típusai és ellátása.
- Légzési és keringési elégtelenségek felismerése és ellátása.
- Csont és ízületi sérülések tünetei és ellátása.
- Hő okozta sérülések.
- Mérgezések.
- Egyéb rosszullétek (epilepszia, cukorbetegség, ájulás).

A programhoz felhasználjuk az interneten elérhető anyagot: Modulfüzet tanulók számára, melyet Kovácsné Kozma Katalin állított össze. Az oldal elérhető: http://www.arpadtiszka.hu/Documents/Tananyagok/KOvacsne/elseosegely_Judit_maj_2_SZBM.pdf

2.13 Közösségi szolgálat a szakképző intézményben

A szakképző intézmény működését előíró törvényeke és rendeletek az érettségi vizsgák megkezdésének feltételeként 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének igazolását határozzák meg.

Szaskgimnáziumra a 2011. évi XCX tv. 6.§ (4) pontja, a technikumra a 12/2020 (II.7.) Korm. rendelet szabályozza az iskolai közösségi szolgálatot.

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, a tevékenység kiválasztásában azonban megvalósulhat a szabad döntés.

A közösségi szolgálat egy olyan pedagógiai eszköz, amely fejleszti a tanulók különböző kompetenciáit és készségeit, egyben hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Fejleszti a tanulók kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

Az iskolák számára a program célja, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, a tanár-diák viszony új módozatait honosítsa meg az élménypedagógián keresztül. Fontos, hogy minden intézmény megtalálja az általa szervezett közösségi szolgálati programlehetőségek és a saját pedagógiai programja közti összhangot. Érdemes az intézményeknek a saját célmeghatározásukat elvégezni minden bevezetett iskolai közösségi szolgálati program kapcsán.

A fogadó szervezetek számára új erőforrást jelenthet a fogadó szervezeteknek a tanulók bevonása a hétköznapi feladataik elvégzésébe, miközben a közösségi szolgálat nem veszélyeztetheti az ott dolgozók munkahelyét, miközben nem helyettesítheti a szervezet munkatársainak szakértelmét. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében –a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt. Kiemelt feladat a fogadó intézmények számára, hogy meghatározzák a közösségi szolgálat célját, illetve az intézmény programjába való integrálhatóságát. Különösen szem előtt

kell tartani a program pedagógiai céljait, és azt, hogy a segítő és a segített között – lehetőleg hosszú távú – közvetlen kapcsolat jöjjön létre.

A közösségi szolgálat részletes szabályozása a 12.9 pontban az 9. sz. mellékletben található.

3. Egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Az egészségfejlesztés célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, - az iskolánk mindennapjaiban rendszer szerűen működő - egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztés az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére szolgál. A mindennapos működésben kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek,
- a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

További egészségnevelési feladataink:

- higiénés magatartásra nevelés,
- egészséges mozgásfejlődés biztosítása,
- betegségek elkerülésére, egészség megóvására nevelés
- krízis prevenció,
- harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés,
- családi életre, társsá-, szülővé válásra nevelés.

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Arra törekszünk, hogy a teljes körű egészségfejlesztési program koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon valósuljon meg, átfogó prevenció programok alkalmazásával.

A testi mellett a lelki egészségfejlesztésre is figyelünk, ennek célja

- hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést,
- támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást,

- felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket,
- pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

A program megvalósítását az egészségfejlesztő csoport koordinálja, tagjai

- Iskola igazgatója – vagy megbízottja,
- Osztályfőnöki munkaközösség vezetője,
- Osztályfőnökök,
- Testnevelők,
- Iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos – védőnő),
- Iskolapszichológus,
- Diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- Kortárs segítők
- Szociális segítő munkatárs
- Mentálhigiénés szakember

A program megvalósítása során az iskola oktatói, tanulói, szülők aktív részvétele mellett iskolán kívüli kapcsolatokra is támaszkodunk

- Kecskeméti Szakképzési Centrum,
- Városi önkormányzat,
- Iskolaorvos, védőnő,
- Gyermekjóléti szolgálatok (nevelési tanácsadók, családsegítők),
- Rendvédelmi szervek,
- RÉV - Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat
- Városi Diákönkormányzat,
- Civil szervezetek, egyesületek

Diákjainktól elvárjuk, hogy lehetőségeikhez mérten

- legyenek tisztában a balesetmegelőzés, balesetvédelem és a kölcsönös segítségnyújtás fő elveivel, fontosságával,
- egészséges étkezési szokásokat alakítsanak ki,
- felismerjék a helyes napirend kialakításának fontosságát, és eszerint éljenek,
- tudatosuljon bennük a káros szenvedélyek sportteljesítmény-csökkentő és egészségkárosító hatása,
- növekedjen a fizikai állapotuk az évenkénti NETFIT teszt felmérések során.

3.1 A program megvalósításának szinterei

3.1.1 Tanórai keretek

- természettudományos órák,
- osztályfőnöki órák,
- testnevelés órák (gyógytestnevelés)

3.1.2 Tanórán kívüli keretek

- nem sportjellegű tevékenységek (egészségnap, családi nap, takarítási akciók, rendezvények),
- mindennapos testmozgás, tanórán kívüli sportfoglalkozások,
- Kandós nap sport - és egészségfejlesztő programok
- természetjárás,
- kirándulások.

3.1.3 Iskola egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, asszisztens, iskolafogászat)

Fő feladata a prevenció. Az év eleji- közti szűrések, vizsgálatok célja diagnosztizálni az előforduló tüneteket, problémákat és a szükséges terápia mielőbbi alkalmazása. A szűrések eredményeit a védőnő egységes rendszerben vezeti, feladata a rendszeres konzultáció osztályfőnökkel, szülővel, testnevelőkkel. A kapcsolattartás segítése az iskolaorvos és a háziorvos között. Az iskolaegészségügyi szolgálat résztvevői meghívottként részt vehetnek az egészségnevelést érintő nevelőtestületi értekezleteken, illetve osztályfőnöki órákon.

3.1.4 Iskolapszichológus

Az iskolapszichológus feladatait a tanulók személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése érdekében végzi, közvetlen segítséget nyújt a oktatóknak a nevelő-oktató munkához. A tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatói intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.

A részletes lehetőségeket az 7. számú melléklet tartalmazza.

3.1.5 Szülő-oktató találkozó

Iskolánkban rendszeresen zajlanak az osztályok (különösen a 9. évfolyamok) által szervezett szülő-oktató találkozók. A meghívott szaktanárok szakmai, pedagógiai észrevételei, értékelései mellett sort lehet keríteni egészségneveléssel kapcsolatos problémák megbeszélésére is.

3.1.6 Diákönkormányzat

A tanév elején és a tanév közben történjen rendszeres konzultáció a diákok képviselői és a testnevelő tanárok között a tanévben megszervezhető sporttevékenységekről - házi bajnokságok és egyéni igények alapján megszervezhető sporttevékenységek lehetőségeiről.

3.2 A program megvalósítása

Állapotfelmérés.

- Az intézmény tanulóinak, oktatóinak, szülőknek az egészséges életmódhoz való viszonyulásának konkrét kérdőív formában való felmérése, (az oktatói testületnél különös hangsúlyt kap a problémakezelés módszerének vizsgálata, az elsődleges preventív egészségmegőrzés ismeretének tudásszintje)
- Tanulóknál kérdőívek használata 9-14. évfolyamokon,
- Iskolaorvosi szűrések-vizsgálatok,
- Iskolapszichológus,
- Évente kétszer (ősszel és tavasszal) fizikai állapotfelmérés testnevelés órán

A kapott vizsgálati eredményeket ezután rangsoroljuk, illetve súlypontozzuk és meghatározzuk, kidolgozzuk az elsődleges, illetve másodlagos prevenciók feladatokat és módszereket.

3.3 Egészségnevelés tanórákon

Az iskolánk egészségfejlesztéshez kapcsolódó, a nevelés-oktatás egészét érintő feladatainak színtere minden tanóra, és tanórán kívüli foglalkozás. Az ismeretátadásban kiemelt szerepet kapnak a természetismeret, természettudományos és idegen nyelvi órák.

Az osztályfőnöki órák tartalmát a 2020-as NAT kompatibilis kerettantervek határozzák meg. A szociális kompetenciák fejlesztése témakörbe építették bele a testi-lelki egészség fejlesztését. Ebben a tekintetben nagy a szakképző intézmény szabadsága és ezzel együtt a felelőssége is. Az órakeret szűkös és a napi, valamint az aktuális problémák megbeszélése mellett helyet kell adni az egészségnevelésnek is. Erre az éves óraszámából 20-25% szeretnénk fordítani, ezzel is jelezve a terület kiemelt fontosságát.

A részletes lehetőségeket/javaslatokat a 8. sz. melléklet tartalmazza.

3.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás

A testnevelés és tömegsport órákon célunk megszerettetni és megőrizni a mozgás szeretetét, változatos, hangulatos óravezetéssel sikerélmény biztosításával úgy, hogy ne csak a teljesítmény centrikus oktatás domináljon.

Fenn kell tartani és lehetőség szerint bővíteni kell a differenciált oktatási formákat. A tanulók önmagukhoz mért fejlődése jelentse az értékelés fő elvét, mind a technikai, mind pedig a kondicionális képességfejlesztés területén, nem az abszolút teljesítményt osztályozzuk.

A könnyített- és gyógytestnevelés órákat külön csoportban szakos ellátással szervezzük, hogy minden diákunk a képességeinek és problémájának legjobban megfelelő fejlesztésben részesülhessen.

A testnevelés órák keretein kívül is játéklehetőséget kínálunk a diákjainak. A biztonságos környezet kialakításával és szakmai segítség megadásával segítjük, hogy mindennapi mozgásigényük teljesüljön. A foglalkozások időpontját minden tanév elején az órarend határozza meg.

3.5 Egészséges táplálkozás

Az egészséges táplálkozás tudatossága be kell, hogy épüljön tanulóink mindennapi tevékenységébe. Ehhez segítséget adhat, az egészséges ételválaszték a büfében (több tejtermékkel, péksüteménnyel, gyümölccsel), időszakos gyümölcsös szervezése (tavasz, ősz).

Egészséges étkezési szokásokról és a reformétkezésről szóló előadások szervezése, a sportrendezvényekkel egybekötött gyümölcs, rostos ital, tiszta víz bemutatók.

3.6 A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

3.6.1 Szexualitás és az AIDS

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegíti diákjainkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Hogy komoly döntéseket hozó fiatal felnőtté váljanak fontos, hogy megismerjék saját testük működését és tisztában legyenek saját érzelmeikkel. Fontos, hogy megtanuljanak beszélni ezekről a kérdésekről, így felnőttként könnyebben fogják kezelni a felmerülő problémákat.

Az iskolai védőnő és az iskolapszichológus bevonásával évfolyamonként önismereti (anatómiai és pszichés) foglalkozásokat szervezünk.

A 11. évfolyamon iskolaorvosi, védőnői közreműködéssel a lányok részére az önvizsgálati mellrák szűrés fontosságának és alap technikájának megismertetése zajlik. A fiúk a here daganatos betegségről, a tünetek korai felismeréséről, önvizsgálatról hallanak védőnői tájékoztatót.

A Kandós napon vagy az Egészségnap keretében szakemberek előadásainak szervezése történik, a korosztályos egészségügyi problémákról, illetve a megelőzés (nőgyógyász, urológus, tüdőgyógyász, mentálhigiénés szakember, pszichológus) témakörében.

A HIV fertőzés, és az AIDS betegségről szóló, kampányrendezvények a december 1-i világnaphoz kapcsolódva jelennek meg Szakképző intézményünkben.

A védőnő felvilágosító órákat tart a diákoknak (9-14. évfolyam).

3.6.2 Dohányzás

Iskolánk területén tilos a dohányzás.

A DÖK, a kortárs segítők és a védőnő bevonásával tanévenként minden évfolyamon online, többfordulós verseny kerül megszervezésre, melynek célja, hogy csökkenjen a dohányzó diákok száma.

A dohányzásmentes világnapon előadások megszervezésével ismerhetik meg diákjaink a dohányzás káros egészségügyi és mentális hatásait. Ezen a napon audiovizuális eszközök felhasználásával videók kerülnek lejátszásra az aulában. Tanórai keretek között lehetőség van különböző projektek elkészítésére. Pl.: OFI - Testi és lelki egészségnevelési projektek

3.6.3 Drogprevenció

Előadások szervezésével, kortárs segítők bevonásával, rendőrségi, ifjúságvédelmi szakemberek segítségével a drogprevenció folyamatosan jelen van az osztályok életében. Célunk, hogy diákjaink tisztában legyenek a függőség kialakulásának folyamatával, és ismerjék meg az elkerülés fontosságát.

3.6.4 Egyéb függőséget okozó fogyasztási cikkek

Alkohol, energiatital és kávé is függőséget okozhatnak. Sajnos nemcsak iskolánk fiataljaira jellemző, hogy a tanítási hét során felmerülő nehézségek miatt pótszerekhez nyúlnak. Bár a kávé és az energiatital legális drognak számít, nem válhat a diákok mindennapi italává. Az

iskolán belül (büfé kínálat) nem juthatnak ezekhez az élénkítő szerekhez, otthoni, társaságbeli fogyasztásuk bevett napi gyakorlat. Mivel az iskola területén, az iskolai programokon az alkohol fogyasztása és birtoklása is büntetendő, ezért a tanulók baráti körben, szabadidejükben élnek vele. Itt feltétlenül szükség van a kortársak segítő megerősítésére: hogy alkohol nélkül is van buli. A tanórai munka során kiselőadások összeállításával és prezentációjával könnyebben lehet érzékenyíteni a téma iránt a diákokat.

3.7 A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

A tanulói csoportokon belül a bántalmazás a legkülönbébb módokon jelenik meg. Jellemzően nem a tanórai keretek között, ahol a tanulók szabályok szerint dolgoznak. Azokon a helyeken, ahol együtt vannak, de oktatói felügyelet nélkül találkoznak egymással akár a legártatlanabb elejtett mondat is bántó lehet. A fizikai és lelki erőszak minden formáját elutasítjuk iskolánkban, ide tartozik az interneten történő online bántalmazás a cyberbullying is.

Célunk, hogy a diákok ismerjék meg a bántás és bántalmazás közötti különbséget, képesek legyenek helyesen értékelni a kialakult konfliktushelyzetet, és megtanuljanak beszélni az őket ért sérelmekről. Azért, hogy a szocializáció folyamatában megtanulják a helyes viselkedést már a Start-napon közös szabályalkotással, majd osztályfőnöki óra keretében folyamatos csoport-összehangoló, illetve elmélyítő foglalkozásokat kell tartani. Fontos, hogy minél többet tudjanak meg egymásról a diákok, így csökkentve a zaklatás lehetőségét. Tudatosítsuk bennük a felelősségüket társas helyzetekben, és megismertetjük velük, miben lehetnek hasznos tagjai az osztály, illetve iskolai közösségnek. A konfliktuskezelés formáit megismertetjük diákjainkkal. Ebben a munkában az osztályfőnök segítségére van az iskolapszichológus, a védőnő és a szociális munkás.

A már kialakult konfliktushelyzetek békés megoldását támogatjuk mediációs ülés formájában, ahol az érintett felek nyugodt körülmények között megbeszélhetik problémáikat. A mediáció után mindig utókövetés történik.

3.8 A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Iskolánk minden tanulójának tisztában kell lennie a biztonságos környezet kialakításával, valamint az egyéni és környezeti kockázati tényezőkkel. Ki kell alakítani az egészségtudatos magatartást, fejleszteni a kockázatokkal és azok elkerülésével kapcsolatos ismereteket.

Az általános és az iskola közvetlen környezetére vonatkozó közlekedési szabályokkal már a Start-nap keretében foglalkozunk. Mivel sokan járnak kerékpárral vagy motorkerékpárral iskolába külön ki kell térni arra, hogy minden fiatal vegye természetesnek a védőfelszerelések

és a láthatósági segédeszközök használatát. Testnevelés órákon fel kell hívni a figyelmet a sporttevékenységek közben megjelenő veszélyforrásokra, a fokozott odafigyelésre saját magukra és társaikra. A tanóra lehetőséget ad az elsősegélynyújtás alapismeretek elsajátítására.

3.9 A személyi higiéné

A személyi higiéné az egyénre vonatkoztatott, életkori sajátosságoknak megfelelő, helyes egészségügyi szokások összessége. Az egészség egyik feltétele a tisztaság. Ez alatt testünk, ruhánk, környezetünk tisztaságát is értjük. A serdülőkorban megjelenő problémákra osztályfőnöki órák keretében az iskolai védőnő által tartott előadások adnak segítséget. Ilyen témák a bőrápolás, haj és szájápolás, nemi szervek higiénája.

Célunk, hogy olyan diákokat neveljünk, akik igényesek magukkal szemben, ápoltak, jól öltözöttek. Ez együtt jár az önismeret és önnevelés folyamatával. Alakuljon ki bennük az igény, hogy a környezetükben, otthon és az iskolában is törekedjenek a tisztaságra és a rendre, ezzel nemcsak testi, hanem mentális egészségük fenntartásához is hozzájárulnak.

3.10 A megvalósítás időintervallumai

3.10.1 Rövid távú (1 év)

A program elindítása felméréssel kezdődik. A cél, hogy növekedjen az iskolai sportfoglalkozások, és azon résztvevők száma. Az egészséges táplálkozás feltételeinek megteremtése a büfében.

Kulturált, ízléses évszaknak megfelelő öltözködés.

A betegséggel szembeni immunitás növekedjen - a oktató-tanulói hiányzások csökkenjenek.

3.10.2 Középtávú (3- 4 év)

Oktatói továbbképzések szervezése. A dohányzók számának csökkentése, kortárs segítők számának növelése. Alkohol problémák számának csökkentése, drogmegelőzés.

3.10.3 Hosszú távú (8-10 év)

A program épüljön be az iskolai életbe, a lehető legtöbb alkalommal tanórán, tanórán kívüli foglalkozások és események alkalmával jelenjen meg a prevenció és az egészségnevelés különféle módokon.

4. Oktatási program

4.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma

A 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben a kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga a közismeret területen az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendeletben kiadott A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról c. rendelet (továbbiakban NAT2020) előírásainak figyelembevételével készült.

A szakmai területen a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.) előírásai szerint kötelezően alkalmazandó programterv és a programterv alapján kidolgozott szakmai program alapján történik.

Technikumban (felmenőben 2020. szeptembertől) a közismereti helyi tantervünk az Oktatási Hivatal honlapján elérhető gimnáziumi kerettanterv tananyagtartalma alapján (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/szakgimnaziumok_9_12), a szakmai képzés a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik (<https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>).

Órafelosztásunk az Innovatív Képzéstámogató Központ által megadott óraterv minta alapján készült (https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1589389074614.pdf).

Szakképző iskolában (felmenőben 2020. szeptembertől) a közismereti helyi tantervet az Oktatási Hivatal honlapján elérhető, a szakképző iskolák számára kiadott kerettanterv tananyagtartalma alapján (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/kozismereti_kerettanterv_szakkepzes), a szakmai képzés a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik (<https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>).

Órafelosztásunk az Innovatív Képzéstámogató Központ által megadott óraterv minta alapján készült (https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1590611967380.pdf).

Szakgimnáziumban (felmenőben 2020. szeptembertől) a közismereti helyi tantervünk az Oktatási Hivatal honlapján elérhető gimnáziumi kerettanterv tananyagtartalma alapján (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/szakgimnaziumok_9_12), a szakmai képzés a programkövetelmények alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik (<https://szakkepeses.ikk.hu/>).

Órafelosztásunk az Innovatív Képzéstámogató Központ által megadott óraterv minta alapján készült (https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1589389074614.pdf).

Szakgimnáziumban (kifutóban) a közismereti helyi tantervéhez a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016 (VIII.25.) EMMI rendelet 10. mellékletével kiadott 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 14. mellékletet használtuk fel. (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2012_nat) A szakmai képzés a 30/2016. (VIII. 31.) NGM és az 5/2018. (VII.9.) ITM rendeletben kiadott szakképzési kerettantervek alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

Szakközépiskolában (kifutóban) a közismereti helyi tantervéhez a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016 (VIII.25.) EMMI rendelet 10. mellékletével kiadott 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 15. mellékletet használtuk fel. (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2012_nat) A szakmai képzés az 5/2018. (VII.9.) ITM rendeletben kiadott szakképzési kerettantervek alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.

Szakközépiskola érettségire felkészítő (kifutóban) szakaszának a közismereti helyi tantervéhez a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016 (VIII.25.) EMMI rendelet 10. mellékletével kiadott 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 13. mellékletet használtuk fel. (https://kerettanterv.oh.gov.hu/13_melleklet_szik/index_szik.html)

Heti óraterv – Technikum 2020 szeptembertől

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	93
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	93
	Matematika	4	4	3	3	0	93
	Történelem	3	3	2	2	0	62
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	0
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Matematika			1	1		
	Történelem			1			
	Magyar nyelv és irodalom				1		
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	1483	
Ágazati alapozó oktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	2	1	6	438	
Matematika (felzárkóztató)	1		1				
Matematika (szakmai)					1		
Digitális kultúra	1	1	1				
Olvasás szövegértés	1						
Idegen nyelv		0	0	0	2		
Ágazat specifikus közismeret		0	0	(fizika) 1	(matematika) 2		
Testnevelés		0	0	0	1		
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1260	1023	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	35	33	34		
Nkt. 6. melléklete szerint lehet:	35	36	35	35	35		

Heti óraterv - kétéves technikai képzés 2020 szeptemberétől			
Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)	2	2	134
Szakmai órakeret	33	33	2211
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Heti óraterv – Szakképző iskola 2020 szeptembertől					
Tantárgyak		1/9. évfolyam	2/10. évfolyam	3/11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1	1	139
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	2	1	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munkavállalói ism.			1	31
	Összes közismereti óraszám	16	8	7	1081
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabad órakeret		2	1	2	170
	Idegen nyelv		1	1	
	Matematika	1		1	
	Olvasás szövegértés	1			
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

Heti óraterv – Képző- és iparművészeti szakgimnázium 2020 szeptembertől

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	0	124
	Idegen nyelv	4	4	4	4	4	124
	Matematika	3	3	3	3	0	93
	Történelem	2	2	3	3	0	93
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	2	1	1	0	0	0
	Művészetek	1	1	1	0	0	0
	Testnevelés	5	5	5	5	1	155
	Közösségi nevelés	1	1	1	1	1	31
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	2	2	2	2	0	62
	Első (emelt óraszámú), vagy második idegen nyelv, vagy művészettörténet, vagy érettségi felkészítésre fordítható órakeret	3	2	1	2	0	62
	Matematika	1	1	1	1		31
	Történelem	1	1				0
	Magyar nyelv és irodalom	1	1				0
	Idegen nyelv				1		31
Összes közismereti óraszám	27	25	25	25	6	775	
Szabad keret	Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	3	0	93
	Művészettörténet	1		1	1		31
	Szakmai tantárgy	1	2	1	2		62
Szakmai	Szakmai tantárgy min. óraszámai	8	9	8	8	31	248
	Szakmai óra a 40 óra terhére:	0	1	2	2	1	62
Összesítés	órakeret/hét	37	37	37	38	38	
	Tanítási hetek száma	36	36	36	31	31	
	Éves összes óraszám	1332	1332	1332	1178	1178	6352

Művészeti képzési területen engedélyezett max. óraszám: heti 40 óra

Megjegyzések:

A Művészetek tantárgy óraszámja Művészettörténetre fordítandó
A Szakmai tantárgy 10-ben Ábrázoló geometria
Az 5/13. évfolyamon a Testnevelés a keret szerint 0.

Heti óratervezés – Szakgimnázium 2018-tól							
Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	0	556
	Idegen nyelv	4	4	4	4	2	638
	Matematika	3	3	3	3	0	417
	Történelem	2	2	3	3	0	345
	Etika	0	0	0	1	0	31
	Informatika	2	2	0	0	0	144
	Művészetek	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	5	5	5	5	1	751
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	2	2	2	0	0	216
	Kötelezően választható tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Matematika			1	1		
	Ágazati érettségi			1	1		
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	27	24	24	23	4	3597	
Szakmai tárgyak órakerete		8	12	11	12	31	2509
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		2	1	1	1	4	304
	Matematika_1 (felzárkóztató)	1	0	0	0	0	
	Matematika_2 (tehetséggondozó)	1	1	1	1	0	
	Szakmai tantárgyak					4	
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		1332	1332	1296	1116	1209	6285
Rendelkezésre álló órakeret/hét		35	36	35	35	35	

Heti óratervezés – Kétéves szakgimnáziumi szakképesítés			
Tantárgyak	1/13. évf.	2/14. évf.	óraszám összesen
Szakmai idegen nyelv	4	4	268
Érettségire épülő szakképesítés órakerete	31	31	2077
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Heti óraterv - Szakközépiskola 2018-tól									
	1/9. osztály			2/10. osztály			3/11. osztály		
	576	17		504	14		192	6	
<i>Osztályközösség-ép.</i>	36	1		36	1		32	1	
<i>Komm, magyar nyelv és irodalom, művészetek</i>	36	1	magyar	36	1	magyar			
	72	2	komm.						
<i>Társ-i ism.</i>	72	2		36	1				
<i>Természetismeret</i>	72	2		36	1				
<i>Matematika</i>	36	1		72	2				
<i>Informatika</i>	36	1	bontott	36	1	bontott			
<i>Idegen nyelv</i>	36	2	bontott	72	2	bontott			
<i>Testnevelés</i>	180	5		180	5		160	5	
Szakmai	648	18		756	21		928	29	
Szakmai elmélet	180	5		252	7		288	9	
Szakmai gyakorlat	468	13	bontott	504	14	bontott	640	20	bontott
<i>Nyári gyakorlat:</i>	140			160					
Tanulók órái összesen:	1224,0	34		1260,0	35		1120,0	35	

2/10. évfolyamon 1 óra matematika szakmai számításokhoz kapcsolódó szakmai óraszámkeret terhére

Szakközépiskolát végzettek középiskolája (nappali tagozat)

4/12-5/13. évfolyam

	11. évfolyam		12. évfolyam	
	Keret	Helyi	Keret	Helyi
Magyar nyelv és irodalom	6	6	6	6
irodalom	4	4	4	4
nyelvtan - kommunikáció	2	2	2	2
Idegen nyelv	6	6	6	6
Matematika	6	6	6	6
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	4	5	5
Természetismeret	2	2		
Informatika	2	2	2	2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályközösség-építő program	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3		5	
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>				1
<i>Idegen nyelv</i>				2
<i>Matematika</i>		1		1
<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</i>		2		1
Összesen:	35	35	36	36

4.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Az oktatásnak - mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt - alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

4.2.1 A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja,

otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme. Minden oktató feladata, hogy megfelelő motivációval rendszeres és hatékony tanulásra ösztönözze diákjait. A rendszeres és következetes számonkérés, visszajelzést ad a tanulóknak. A követelmények fokozatos emelésével, az érdekes, életszerű feladatok kitűzésével, az egyénhez igazodó feladatmeghatározásokkal sikerélményhez kell juttatni a diákot. A tananyag sajátosságaihoz igazodó tanulási módszereket kell kialakítani a tanulóknak. A különböző információ-forrásokat, azok használatának előnyeit mutassuk be tanítványainknak.

A kellően adagolt és mindig ellenőrzött házi feladatokkal koordinálhatjuk az otthoni felkészülést. Elsősorban a gyakorlati foglalkozáson van lehetőség a csoportos munka alkalmazására. A legmeghatározóbb feladata az osztályfőnöknek van ezen a területen. Folyamatosan kísérje figyelemmel tanítványainak tanulmányi munkáját. Félévente egyénre szabott célkitűzéseket fogalmazzanak meg az osztályban. A szülőket rendszeresen tájékoztatva, velük együttműködve lehet kialakítani a tanulóknak a hatékony, önálló és eredményes tanulás képességét.

4.2.2 A kommunikációs kompetenciák (Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció)

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

A magyar nyelv és irodalom tantárgyon túl minden oktató sokat tehet az anyanyelvi kommunikáció kulcskompetencia fejlesztéséért. A legfontosabb, hogy minden oktató helyesen, szépen beszéljen magyarul, hibátlan helyesírású legyen. A tanulókkal történő kommunikáció során tudatosan figyeljen az anyanyelvi kompetenciára.

A tanulók írásbeli dolgozatainak javításakor ki kell javítani a helyesírási hibákat. Az írásbeli dolgozatoknál csökkentsük a feleletválasztós feladatok arányát, több kifejtendő típusú feladatot adjunk. A legtöbb tantárgyból adhatunk fel olyan házi feladatot, amikor a tanulónak írásbeli beszámolót, tanulmányt, esetleírást kell készítenie.

A tanulókkal történő bármilyen szóbeli kommunikáció során javítani kell a fogalmazásukat, stílusukat. Követeljük meg a tanulóktól a szép magyar beszéd használatát. A lehető legtöbbször alkalmazzuk a szóbeli számonkérést. Szaktárgyaink idegen szakszavainak magyar megfelelőit

használjuk. Gyakran hangosan olvastassuk fel a feladatokat, szemelvényeket stb. Ösztönözzük a tanulókat, hogy olvassanak minél többet (szépirodalom, szakirodalom, periodikák stb.). Szervezett formában mutassuk be az iskolai könyvtárat, a városi, megyei könyvtárakat.

A felvételi pontszámításban az anyanyelvi kommunikációt figyelembe vesszük.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Az idegen nyelvi kommunikáció fontosságát már régen felismerte az oktatói testület. A lehető legszélesebb körben támogatjuk az idegen nyelv tanulását, az idegen kultúrák megismerését.

Ezt bizonyítja az alábbi felsorolás:

- A kerettantervben előírt idegen nyelvi óraszámokat megnöveltük az óratervi hálóinkban.
- A nyelvek iránt érdeklődőknek nyelvvizsgára felkészítő tanfolyamokat szervezünk.
- Minden évben megrendezzük társiskolánkkal Gáspár András Technikummal az idegen nyelvi vetélkedőt.
- ERASMUS programunk évek óta sikeresen működik.
- A felvételi pontszámításnál az idegen nyelvi tudást figyelembe vesszük.
- Kiépítettük az angol és német idegen nyelvi oktatótermet.

4.2.3 Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A gépészeti, elektronika és elektrotechnika és informatikai ágazatokban a digitális kompetencia fejlesztése magától értetődő alapfeladat. Az informatikai ágazatban erről a szakmai alapozó

tantárgyak, majd a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak gondoskodnak. A gépészet ágazatban a szakmai alapozó, a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak zömében a számítógép gépészeti alkalmazásainak bemutatására, megtanítására is összpontosítanak (NC-CNC technika, CAD, CAM, robottechnika stb.).

A legkülönbözőbb informatikai tanulmányi versenyeken, pályázatokon indítjuk a tehetséges tanulóinkat.

4.2.4 A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Műszaki jellegű középiskolánkban a matematikai kompetencia kialakítása döntően fontos. Már a beiskolázáskor a megszereshető pontok 60 %-át a matematikai tudás méréséből alkotjuk. A matematika tantárgy kerettantervi kötelező óraszámát a négy évfolyamon megnöveltük. Minden évfolyamon működik tehetséggondozó matematika szakkör. A 9. évfolyamon matematika felzárkóztató foglalkozást szervezünk a gyengébb tanulóknak. A matematikai kompetencia fejlesztését nagyban segíthetik a szakmai elméleti tantárgyak mind a gépész (mechanika, műszaki ábrázolás, stb.) az informatikai (programozás, táblázatkezelés, adatábrázolás, grafikai programok stb.) és az elektronika-elektrotechnika ágazatban (szakmai számítások, ...)

4.2.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és társas kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. A társas kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. A Szakmai

programunkban, és az iskolai élet mindennapjaiban a nevelőmunkát helyeztük oktatói tevékenységünk középpontjába. A nevelési programunkban meghatároztuk a nevelési céljainkat, felsoroltuk az ezek eléréséhez szükséges eszközeinket, elvégzendő feladatainkat. Ezen a helyen rögzítjük a személyes és társas kapcsolati kompetencia általunk is fontosnak vélt elemeit:

- Fizikai állóképesség
- Mentális egészség
- Egészséges életmód
- Viselkedési és magatartási szabályok ismerete, betartása
- Tolerancia a mássággal szemben
- Szolidaritás
- Megfelelő vitakultúra
- Kompromisszum képesség
- Nemzeti kulturális identitás
- Európai kulturális identitás
- Az állampolgári jogok ismerete
- A demokrácia intézményeinek ismerete
- Tájékozódás a közügyekben
- Az európai és a világtörténelem fő eseményeinek, tendenciáinak megértése
- Az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek ismerete
- A globális problémák ismerete

Az osztályfőnökökön és az iskolai diákönkormányzaton kívül nagyon fontos szerep jut a humán munkaközösség tagjainak e kulcskompetencia értelmezésében, fejlesztésében.

4.2.6 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével. Ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet. Ezen kulcskompetencia kialakításának, elmélyítésének közvetlen foglalkozási kereteit a művészetek (10. évfolyam) tantárgy biztosítja. Természetesen sokat segíthetnek az esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképesség

kifejlesztésében a magyar nyelv és irodalom, a történelem közismereti tantárgyak, és bizonyos szakmai tantárgyi modulok.

Külön meg kell említenünk a művészeti szakgimnázium jelenlétét iskolánk életében, hiszen kiállításokkal, művészeti munkáikkal hatással vannak műszaki beállítottságú tanulóinkra is. Tanórán kívül a honvéd hagyományőrző csapatunk is lehetőséget biztosít ezen kompetencia kifejlesztésére. A múzeumlátogatások, kiállítások szervezett megtekintése, a színházlátogatások, drámapedagógiai foglalkozások, mind-mind a tanulók esztétikai érzékét is fejleszti.

4.2.7 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A gazdasági, pénzügyi életben való eligazodás korunk egyik fontos kihívása. A szakképzős tanulóink a szakmai tantárgyak keretében mélyíthetik el az ide tartozó ismereteiket. Az alsóbb évfolyamon minden tantárgyban, de különösen a szakmai alapozó gyakorlati órákon kell keresnünk a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia fejlesztésének lehetőségeit. Olyan képességek tartoznak ide, mint a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

4.3 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módjai

A tanulóifjúság testedzésének és sportolásának iskolánkban adottak a feltételei, még ha az ideálistól messze is vagyunk.

Célunk, hogy a tanulóinknak életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

4.3.1 Testnevelés szervezése kifutó rendszerben

A Köznevelési törvény 27. § (11) alapján azokban az osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik kifutó rendszerben, és a képző- és iparművészeti szakgimnáziumban a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük meg, melyből három óra kötelező tanórai testnevelés óra, kettő óra pedig kötelezően választható délutáni sportfoglalkozás keretében való sportolás (tömegsport). A délutáni sportfoglalkozáson való részvétel kiváltható, ha a tanuló valamely sportegyesület tagjaiként vagy amatőr sportolói szerződéssel versenyszerűen sporttevékenységet folytat, rendelkezik az adott félévre érvényes versenyengedéllyel és erről a sportszervezete igazolást állít ki.

4.3.2 Testnevelés szervezése felmenő rendszerben

A technikumban és a szakképző iskolában felmenő rendszerben a 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 119. §-a alapján a mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

A testnevelésóra kiváltható, sportkörben való sportolással vagy versenyszerűen sporttevékenységet folytató, sportszervezetben sportoló tanuló, illetve képzésben részt vevő személy kérelme alapján a sportszervezet által az adott félévben kiállított igazolással. Egy testnevelésóra a sportszervezet keretei között szervezett, legalább heti két órának megfelelő edzéssel váltható ki.

4.3.3 A mindennapos testmozgással kapcsolatos feladatok

- A testnevelő tanárok az eddigi gyakorlaton és motiváción változtatva legyenek a mindennapos testmozgás elméleti és gyakorlati megalapozói. A lehetőségeknek és az elvárásoknak megfelelően bővüljön a mozgáslehetőség.
- A testnevelő tanárok ismerik a gerinctartást javító programokat. Az óra eleji bemelegítés kiválóan alkalmas a testtartást javító gyakorlatok elvégzésére, amire minden alkalommal figyelmet kell fordítani.
- A mozgás természetes igénnyé alakításban elengedhetetlen, hogy tanulókat a testnevelés órán sikerélmények ériék, a mozgást örömmel végezzék, aminek érdekében a testnevelés órák tartalmi megújítása is szükséges.
- Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalommal történjen keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése.

- A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek hatékonyabban a teljes testmozgási programban. Olyan életminőség-sportokkal is megismertetjük a tanulókat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.

4.3.4 A tanulók fizikai állapotának mérése

Iskolánk a testnevelők által összeállított mérési tesztet alkalmazza A tanév elején és végén a tanulók általános fizikai teherbíró képességének minősítéséhez az aerob kapacitás és az általános testi erő mérésére összeállított motorikus próbákon elért teljesítményt mérjük, és a mindenki számára nyilvánossá tett táblázat alapján értékeljük.

Az értékelésnél méltányossági alapon figyelembe vesszük a tanulók alkati sajátosságait. Sérülés és betegség után a tanulónak van lehetősége a pótlásra. A tanulók órai aktivitását, passzivitását a tanár értékelheti. Felszerelés hiánya miatt alkalmanként elégtelen osztályzatot kap a tanuló. A felmérések, a versenyeken történő részvétel, valamint a felszerelés hiánya eltérő színekkel szerepelnek a naplóban.

A teszt értékei:

- A diákok fizikai állapotáról a felmérő tanár azonnal értékelhető adatokat kap.
- Az adatokból a tanár következtethet arra, hogy a diákok milyen képességeit kell a tanév során kiemelten fejleszteni.
- Az őszi és tavaszi felmérés eredményeit összehasonlítva lemérhető a diákok fizikai állapotában bekövetkezett változások.
- Az évente végzett felmérések korrekt képet adnak a diákok fejlődésének folyamatáról, valamint összehasonlíthatók az azonos évfolyamok több éven keresztül.

A tesztek eredményei alapján évenként felülvizsgáljuk és aktualizáljuk a mérési teszt határértékeit. Fontosnak tartjuk a mérési eredmények összevetését az országosan feldolgozott adatokkal.

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

A mérés során a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése a törvényi keretekben és a Munkatervben meghatározott időben minden tanévben meg kell hogy történjen. A kapott

mérési adatokat a testnevelők azonosításra alkalmatlan módon továbbítják az országos rendszerbe.

Az eredmények ismeretében azoknál a tanulóknál ahol szükséges, egyénre szabott útmutatást kapnak a fizikai és fittségi állapotuk javítása érdekében. Ezeket a feladatokat a testnevelés órák tananyagába kell beépíteni.

4.3.5 A testnevelő tanárok által elvégzendő feladatok

- Egészség minőség-ellenőrzés
  - a fizikai állapot mérése, értékelése.
- Egységes minőségbiztosítás
  - a hiányosságok feltárása, illetve ezen képességek szerinti differenciált terheléssel történő felszámolása
  - rendszeres testedzési lehetőség biztosítása.
- Folyamatos visszacsatolás
  - a rendszeres testedzés hatásának elemzése
  - az elért változás nyomon követésének biztosítása a tanár, a diák és a szülő számára egyaránt.

A fizikai állapot mérése diagnosztizáló eszköz, kiindulópont a terhelhetőség és egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez, az egyénre szabott edzésterv elkészítéséhez. A vizsgálatot minden olyan egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített- és gyógytestnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítésére csak – szakorvosi vélemény alapján – az orvos által nem tiltott motorikus próbák végezhetőek el. A tanulók egészséges életvitelének alakításához, formálásához hasznos információkat nyújtanak a kiegészítő mérések, adatok (testsúly, magasság, mozgékonyág mérése).

4.1.1 Könnyített és gyógytestnevelés órák

Iskolánk gondoskodik a könnyített és gyógytestnevelés foglalkozások megtartásáról. A szakorvosi javaslat, vagy az iskolaorvosi szűrővizsgálat alapján a diagnosztizált tanulókat egészségügyi problémájuk alapján a törvényben előírt kategóriákba sorolja az iskolaorvos.

Ezeket a foglalkozásokat csoportosan vagy egyénileg szervezzük meg, ha lehetséges figyelembe véve a különböző mozgásszervi problémákat.

4.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai

A szakképző intézmény órakeretei a szakmai tantárgyak miatt nem biztosít óraszámot választható tantárgy számára.

Az tantárgyi tartalmakra való felkészítés osztálykeretben, kötelező tanórákon történik, a tanórát a tantárgyfelosztás szerinti osztályt tanító oktató tartja, így oktatóválasztásra nincs lehetőség.

4.5 Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Felmenő rendszerben technikumban az ötödik vizsgatárgyat a szakmai ismereteket az 5/13. évfolyam elvégzését követően letett szakmai vizsga váltja ki.

Kifutó rendszerben, technikumban kötelezően a szakmai alapismeretek az 5. érettségi vizsgatárgy. Az órakeret nem engedi a választható vizsgatárgy beépítését az órarendbe.

A szakgimnáziumban az érettségi vizsga öt kötelező tantárgyán (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, szakmai alapismeretek) túl tanulóink az alábbi tantárgyakból kapnak felkészítést az érettségi vizsgára:

fizika	középszint
informatika	középszint
művészettörténet	középszint
testnevelés és sport	középszint
társadalomismeret	középszint
állampolgári ismeretek	középszint (2023-tól)

A tanulmányokat záró rendes érettségi vizsgán akkor választhatja a tanuló a fenti tantárgyakat, ha az óratervi hálónknak megfelelő évfolyamokon az adott tantárgy tantervi követelményeit teljesítette. Előrehozott érettségi vizsga esetén is teljesíteni kell a tantervi követelményeket, bizonyos esetekben ez csak osztályozó vizsga letételével lehetséges.

A társadalomismeret középfokú érettségi vizsga meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek valamint az etika tantárggyal teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

2023-tól az állampolgári ismeretek tantárgy lép a társadalomismeret tantárgy helyébe, összhangban a 2020-ban bevezetett kerettantervvel.

Az informatikai ágazatban tanulók választhatják az informatika tantárgyat emelt szinten is.

Az érettségire való felkészítés osztálykeretben, kötelező tanórákon történik, a tanórát a tantárgyfelosztás szerinti osztályt tanító oktató tartja, így oktatóválasztásra nincs lehetőség.

4.6 Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga tantárgyankénti részletes követelményeit és a vizsgaleírásait a többször módosított 40/2002. (V.24.) számú, „OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről” című jogszabály mellékletei tartalmazzák.

A középszintű érettségi vizsga központi írásbeli és gyakorlati feladatokkal zajlik. Az eredményes felkészüléshez iskolánk a középszintű szóbeli vizsgához ad ki dokumentumokat a vizsga leírásoknak megfelelően. Minden vizsgaidőszak előtt az érvényes tantárgyi követelményeknek megfelelően nyilvánosságra hozzuk az érettségi időszakra vonatkozó anyagokat:

Magyar nyelv és irodalom	szóbeli vizsga témakörei	
Történelem	szóbeli vizsga tematikája	szóbeli vizsga témakörei
Informatika	szóbeli vizsga témakörei	
Informatikai ismeretek	szóbeli vizsga témakörei	
Informatikai ismeretek	szóbeli vizsga eszköz- és hardver listája	

4.7 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

4.7.1 Alapelvek:

- A Szakmai programba megfogalmazottak érvényesüljenek minden munkaközösség írásbeli beszámoltatásra vonatkozó elhatározásaiban.
- Az éves munkatervben az írásbeli beszámoltatások idejét, témakörét és az értékelésben betöltött szerepét tervezni kell.
- A beszámoltatásokkal kapcsolatos fent említetteket ismertetni kell a tanulóval (év elején, szeptember közepéig a füzetükbe be kell íratni)
- A munkaközösségnek meg kell egyeznie a rajzos tárgyak értékeléséről, a féléves, komplex és elméletigényes gyakorlati feladatok számonkéréséről.

- A munkaközösségeknek meg kell egyezni az írásbelik rendjéről. A munkaközösségi és iskolai munkatervben fel kell tüntetni.
- Egy napon maximum kettő írásbeli dolgozat íratható.
- Minden évben egy dolgozat - közös követelmények alapján, témakör lezárásaként és az értékelésben - súlyozott mértékben szerepeljen.
- Év elején szövegértésre, számolási készségekre vonatkozó felméréseket jeggyel nem értékeljük.
- Februárban a 12. évfolyam próba érettségi dolgozata szövegesen értékelhető, osztályzattal nem.

A tantárgyak helyi tantervében szerepelnek az írásbeli beszámoltatásokra vonatkozó elképzelések.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a tanulónak rendelkezésre álló tankönyvekből, segédletekből adhatók fel, korlátozott mértékben. Ez, elsősorban a készségek, kompetenciák fejlesztését szolgálja.

4.7.2 Tanév végi záródolgozat, szakgimnázium és technikum:

- Célja, hogy egy teljes évfolyam tananyagára épülő dolgozatra felkészüléssel a tanulók elegendő tapasztalatot szerezzenek az érettségi vizsga előtt.
- A kitűzött cél alapján a dolgozat anyaga az érettségi témaköreire épül, szerkesztése, a feladatok típusának meghatározása, a dolgozatok értékelése az érettségi szabályzat mintája alapján történik. A tanulókkal ismertetni kell a dolgozat témaköreit, a feladattípusokat, az értékelés szempontjait és módját, a dolgozatírás időpontját. Oktatói útmutatással, felkészítő órával segíteni kell a tanulók felkészülését.
- A dolgozat anyagának összeállítása, megíratása, értékelése, osztályozása az adott tantárgyat tanító oktató feladata. A szakmai munkaközösségek megállapodás alapján egységes feladatsort és értékelést is összeállíthatnak.
- A tanév végi záródolgozatokat az érettségi vizsga befejezéséig a szaktanárnak meg kell őriznie. Ellenőrzéshez vagy elemzéshez az iskolai vezetőség rendelkezésére kell bocsátani. Amennyiben az adott tantárgy tanítását az oktatótestület másik tagja veszi át, úgy a záródolgozatot az új tanárnak át kell adni. Ha az oktató munkaviszonya az iskolában megszűnik, úgy az illetékes intézményvezető helyettesnek kell a dolgozatokat átadni. A tanév végi záródolgozatot az érettségi vizsga után nem kell tovább őrizni.

- A záródolgozatokat a szorgalmi időszak - munkaközösségek által - előre meghatározott idején kell megíratni mindazokban a tantárgyakban, amelyek a kötelező vagy a választható érettségi tantárgyak körébe tartoznak.
- Egy tanítási héten legfeljebb két dolgozat íratható meg. Egy-egy záródolgozat időtartama két tanítási óránál nem lehet hosszabb.

4.7.3 Témazáró dolgozat

- Az szakképző intézmény pedagógiai gyakorlatában hosszabb ideje jelen levő beszámoltatási forma. A pedagógusok a tanmenetük szerinti ütemterv alapján íratják azokat, félévente azok időpontját ismertetik a tanulókkal.
- A dolgozatok értékelése tanóra keretében történik. Az értékelés során a tanulók figyelmét fel kell hívni a közös, az adott tanulócsoportra jellemző, erényekre és hibákra, valamint az egyéni hiányosságokra is. Szaktanári útmutatással kell meghatározni a fejlesztendő területeket, módszereket.
- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A szaktanárok egymás között egyeztetik az ütemtervet.
- Indokolatlanul gyenge eredmény esetén a témazáró dolgozat egészében vagy részében megismételhető, a pedagógus döntése alapján. Amennyiben a témazáró ismeretanyagának elsajátítása nem kellő mértékű, úgy korrepetálás szervezhető, hogy a további ismeretek ráépíthetők legyenek.
- A témazáró dolgozatot tanév végéig kell megőrizni, majd a tanulóknak átadni.

4.7.4 Több anyagrészt átfogó dolgozat

- Olyan írásbeli beszámoltatási forma, amelynek ismeretanyaga a témazáró dolgozatnál szűkebb terjedelmű. Célja, hogy a tanár meggyőződjön egy időben fontosabb tananyagrészek elsajátításának szintjéről.
- Tudatosítjuk ezzel a formával az adott tananyag rész fontosságát, beépülését az érettségi követelményekbe. A dolgozatírás szükségessége a tanári szabadság témakörébe tartozik.
- Lehet mérni vele feladatmegoldás eredményességét, írásbeli kifejezőkészség állapotát, típushibák gyakoriságát.
- A dolgozat íratását előre be kell jelenteni a tanulóknak, legkésőbb az előző órán. Egy tanítási napon kettőnél több ilyen jellegű dolgozat nem íratható egy osztályban. Az

értékelés szempontjait előre ismertetni kell. A dolgozat tapasztalatait a tanulókkal ismertetni szükséges, a tanulságokat a pedagógiai munkába be kell építeni.

- A dolgozatot a tanév végéig kell megőrizni.

4.7.5 Röpdolgozat

- A "röpdolgozat" célja a tanulók tudásának mérése egy kisebb terjedelmű anyagrészből. A röpdolgozatban a tanulónak egy témát kell röviden kifejteni, vagy néhány kérdésre kell tömören válaszolnia, vagy feladatlapot kell megoldania. A röpdolgozat nem veheti igénybe a teljes tanítási órát, jellegéből következik, hogy az óra felénél rövidebb időtartamú lehet.
- A röpdolgozat elemzésének, értékelésének mélységéről a tanár dönt, a dolgozat minősége és eredménye alapján.
- Bár az írásbeli számonkérésnek ezt az eszközét, előre nem kell bejelenteni, nem lehet a tanulók fegyelmezésének eszköze, esetleg büntető vagy megtorló jellegű. A dolgozatírás időpontjában azonban az oktató nincs korlátozva, az óra bármelyik szakaszában megíratható, ha az pedagógiailag előre megtervezett.
- Az adott órán tanult tananyagból is lehet röpdolgozatot íratni, ha az oktató valamilyen módszer, feladattípus eredményességét kívánja ellenőrizni. Ez esetben viszont a dolgozat diagnosztikus. Ilyen céllal íratott dolgozatot is kell értékelni, és a tanulókat tájékoztatni az eredményről. Ez lehet érdemjegy nélküli szöveges értékelés is.
- A röpdolgozatot a tanév végéig kell megőrizni.

4.7.6 Írásbeli felelés

- A tanuló bármely órán, előzetes bejelentés nélkül felelhet írásban egy adott anyagrészből. A felelet szerkezete megegyezik a röpdolgozatéval. Attól abban különbözik, hogy nem az egész osztály vagy tanulócsoporthoz felel írásban, hanem a pedagógus által kijelölt tanuló vagy tanulók.
- Az írásbeli felelés alatt a többi tanuló is kaphat írásbeli feladatot, folyhat szóbeli feleltetés, de a tanár nem magyarázhat el új tananyagot, mert az írásbeli felelők abból kimaradnának, mert a magyarázatra nem tudnak figyelni. A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az írásbeli felelt korlátozott idejű. Nem szabad olyan feladatot adni, ami az adott időben egy átlagos képességű és felkészültségű tanuló számára nem oldható meg.

- A tanárnak ügyelnie kell arra, hogy az írásbeli felelés lehetőleg egyensúlyban legyen egyes tanulók esetében a szóbeli feleletekkel.
- Az írásbeli feleletet érdemjeggyel értékeli a tanár, a naplóba a szóbeli felelettől megkülönböztető módon írja be. Értékelése, a tanuló tájékoztatása a szóbeli feleletek értékeléséhez hasonló jellegű és mélységű.
- Az írásbeli feleletet nem kell megőrizni, értékelése után átadható a tanulónak.

4.7.7 Pótló dolgozat

- Dolgozatíráskor hiányzó tanulók számára biztosítjuk, havonta egy alkalommal a tanár döntése alapján, kötelezően. A dolgozatírás ideje a tanóra, ennek ismeretében kell a feladatsort összeállítani. Szervezett formában a tanulót egy alkalommal egy tantárgyból kötelezhetjük pótló dolgozat megírására. A tanulónak az adott tantárgyakat tanító tanárokkal kell egyeztetni a tantárgy kiválasztásáról. Rövidebb dolgozat esetén a tanuló önként vállalhatja két írásbeli számonkérés pótlását is.
- A pótló dolgozatok értékelése ugyanazon szempontok érvényesek, mint általában a dolgozatok értékelésére.
- A dolgozat megőrzési ideje típusától függ.

4.7.8 Az írásbeli számonkérésre vonatkozó általános szabályok

- Előre bejelentett dolgozat esetén, ha a tanuló igazolatlanul hiányzik, akkor elégtelen osztályzatot kap és a dolgozatot nem pótolhatja.
- A dolgozatíráshoz megfelelő körülményeket és időt kell biztosítani, ez az oktató feladata. Ha felmerül a tanulók részéről, hogy nem kaptak elegendő időt a feladatok megoldásához, akkor a munkaközösség bírálja el a felvetés jogosságát.
- A dolgozatot előkészítő órán az oktató egyértelműen meghatározza és a tanulók tudomására hozza, hogy dolgozatíráskor milyen segédeszközök használhatók.
- A dolgozatokat az oktató két héten belül köteles kijavítani, és az érdemjegyet beírni az elektronikus naplóba és közölni a tanulóval. Ha az oktató betegsége vagy egyéb ok gátolja a javítási határidő betartásában, akkor azt közli az illetékes igazgatóhelyetttel, megállapodnak a módosított határidőben.
- A helyettesítő oktató által íratott dolgozatokra is az általános szabályok érvényesek. Egy vagy néhány órai helyettesítés esetén az eredetileg a tantárgyat tanító az oktató

javítja és minősíti a dolgozatokat. Tartós távolléte esetén a javítás és értékelés a helyettesítő tanár feladata.

- A tanuló a kijavított és értékelt dolgozatot megtekintheti. Azzal kapcsolatban kérdést tehet fel tanárának. Ha úgy érzi, hogy nem kapott kielégítő választ, akkor az iskola igazgatójához vagy helyetteseihez fordulhat kérdéseivel. Az oktató engedélyével a tanuló hazaviheti a dolgozatát. Erre az oktató akkor adjon engedélyt, ha biztosítottnak látja, hogy a megőrzendő dolgozatot a meghatározott határidőre visszakapja.
- A szülő kérésére az iskolai fogadóórán vagy előre egyeztetett időpontban megtekintheti gyermeke dolgozatát. A dolgozatok fénymásolását szervezett formában nem biztosítja az iskola.
- A dolgozatíráskor hiányzó tanulók az oktató által meghatározott formában, tanítási órán vagy pótló dolgozat keretében tesznek eleget kötelezettségüknek. Az oktató dönti el, hogy a tanulónak melyik dolgozatot kell kötelezően pótolnia.
- Tanuló előzetes jelzése esetén, hogy hiányzása miatt nem tud vagy nem tudott felkészülni a dolgozatíráásra, az oktató naplóberegységek alapján mérlegeli, hogy mikor, milyen formában kéri számon a tanulótól az ismereteket. Döntéséről a tanulót tájékoztatja.
- Röpdolgozatot, írásbeli feleletet az előző tanórán hiányzó tanulóval is lehet íratni. Ebben az esetben más feladatot kaphat, mint tanulótársai. Ez azért indokolt, hogy a jogszabályban meghatározott mulasztási órák számát el nem érő, de sokat hiányzó tanulónak legyen elegendő érdemjegye a félévi és év végi osztályzatának kialakításához.
- Az oktató javítási lehetőséget adhat azoknak a tanulóknak, akik rosszabb érdemjegy miatt meg szeretnék ismételni a dolgozatírást. A lehetőség megadásáról vagy elutasításáról pedagógiai szempontok alapján kell döntenie az oktatóknak.
- A dolgozatok érdemjegyeit úgy kell beírni az elektronikus naplóba, hogy az oktató a félévi és év végi osztályozásnál meg tudja különböztetni a szóbeli és írásbeli teljesítményre, a különböző dolgozattípusokra adott jegyet.
- Egy dolgozatra egy érdemjegy adható egy tantárgyból. Nem lehet egyszerre több témakört számon kérni és osztályozni. Kivételt képez a magyar tantárgyi dolgozat, amelynél irodalomból és nyelvtanból is kaphat a tanuló érdemjegyet.
- A diszgráfias vagy átmenetileg írni nem képes tanulónak az oktató engedélyezheti a szóbeli feleletet dolgozatíráás helyett. A részképeség-hiányos tanuló esetében az

oktató az iskolaorvos diagnózisával, a szakorvosi feladatmeghatározás ismeretében egyeztet az szakképző intézmény vezetővel az érettségi tantárgyak esetében az írásbeliség alóli felmentésről. A felmentésről a szakképző intézmény igazgatója határozatban dönt.

- Az írásbeli dolgozatok súlya a tanulók tudásszintjének értékelésében azonos. Abban az esetben, ha a tanuló félévi és év végi teljesítménye két jegy közötti értéket mutat, akkor a záródolgozat, illetve a témazáró dolgozat érdemjegye dönti el a végleges osztályzatot.

4.7.9 *Értékelés*

- Szerepe:
  - megerősíti az eddigi tevékenység helyességét,
  - feltárja a hibákat, hiányosságokat,
  - a korrekció, a fejlesztés, az újragondolás szükségességét hozza felszínre.
- Követelmény:
  - nyilvánosság - értékelés szempontja és eredménye minden érintett számára ismert legyen.
  - személyre szóló - figyelembe kell venni az egyén jellemzőit
  - szakszerű eszközei, módszerei megfeleljenek a pedagógiai, metodikai követelményeknek (továbbképzések, szakértők bevonása a kezdeti időszakban)
  - ösztönző - megerősítő hatású legyen a követelményekhez való közelítést szolgálja
  - folyamatos és kiszámítható legyen.
- Típusai:
  - Funkciója szerint
    - diagnosztikus, feltáró
    - formatív: folyamat közbeni, segítő
    - szummatív: lezáró, minősítő
  - Viszonyítási szempontból
    - kritériumorientált - a tantervi követelményekhez képest értékelünk. Ezt alkalmazzuk rendszeresen.
    - normaorientált - esetenként alkalmazzuk. Hasonló körülményű csoportok teljesítményének a mérése standardok alapján.

Az évközi osztályozás követendő szabályai

- A tanév során a tanuló értékelésekor törekedni kell arra, hogy témakörönként minimum egy-két érdemjegy keletkezzen, de összességében egy félévben minimum 3 db jegy.
- Az írásbeli számonkérés során a dolgozatokra a javítás során a részpontszámokat is fel kell vezetni. A kijavított dolgozatokat a diáknak meg kell mutatni.
- A dolgozatok egységes javítása és értékelése érdekében a munkaközösségek tantárgyanként egységes értékelési szabályzatot készítenek.
- Elégséges osztályzat a dolgozatra technikumban (szakgimnáziumban) minimum 40%-os teljesítmény fölött, szakképző iskolában (szakközépiskolában) pedig minimum 30%-os teljesítmény fölött adható.
- Méltányos számonkérés esetén a technikumban (szakgimnáziumban) 30%, míg szakképző iskolában (szakközépiskolában) 20%-os teljesítményt kell elérni az elégséges osztályzathoz.

A tanév végi jegyek megállapításának szempontjai:

- Az elektronikus napló által mutatott 1,8-es átlagtól kötelező az elégséges osztályzatot megadni, abban az esetben, ha a II. félév átlaga önállóan is eléri az 1,8-es szintet.
- Az elektronikus napló által mutatott 1,8-es átlag alatt a szaktanár önálló döntési joga a javítási lehetőség megadása.
- A megfelelő érdemjegy megállapításakor a következő, az elektronikus napló által mutatott félévi és év végi átlagokat vesszük figyelembe
  - 1 - 1,79 elégtelen
  - 1,8 - 2,79 elégséges
  - 2,8 - 3,79 közepes
  - 3,8 - 4,59 jó
  - 4,6 - 5,0 jeles

4.8 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A szakmai képzés megkívánja, hogy az osztályok a tanított szakokhoz, szakmai kimenetekhez igazodjanak. Az iskolába való jelentkezés a választott szakmai képzés megjelölésével történik, ez a körülmény és a felvételi eljárás során figyelembe vehető eredmények döntenek a 9. évfolyamon az osztályba sorolásnál. Rendező elv lehet még a választott, vagy az általános iskolában tanult idegen nyelv is. Az osztályon belüli csoportok kialakításánál már figyelembe

lehet venni a tanulási kudarc megelőzését is, ha a tanulókat tudásuk, képességeik alapján osztjuk el.

Technikumban 9. évfolyamon az átvezetési időszakban idegen nyelvi felmérő eredményének alapján történik angol nyelvből a csoportok kialakítása. Az eredmények alapján 3 szintre kerülnek besorolásra a tanulók. A képzés során a nyelvtanárok javaslata alapján ezek a csoportok átjárhatók.

Az osztályok csoportbontásban tanulják:

- az idegen nyelvet,
- az informatikát (digitális kultúra)
- szakmai gyakorlati tantárgyakat

A csoportba sorolásnál a prioritási sorrend a gyermek mindenek-felett álló érdekének szem előtt tartásával:

- a tanulandó idegen nyelv,
- tanulmányi eredmény (fejlesztő és felzárkóztató csoportok),
- az érdeklődési irány,
- a létszám arány,
- adminisztratív előírások

4.8.1 Egyéb foglalkozások

A szakköröket az iskola alapfeladataival összhangban levő tanórán kívüli foglalkozásnak kell tekinteni. Alapvetően mindig is a tehetséggondozás a fő célja. A munkaközösségek minden tanév elején (a tanulók) véleményét is meghallgatva, alapos szakmai-pedagógiai mérlegelés alapján állítják össze a szakkörök listáját és programját. Döntően a legkiválóbb tanulóknak a különféle tanulmányi versenyekre, pályázatokra történő felkészítése a fő cél szakköri keretben adott instrukciókkal.

4.9 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk nem folytat nemzetiségi nevelést. A településen élő nemzetiségi kultúra megismertetése történelem és osztályfőnöki órákon, valamint tanórán kívüli programok keretében történik.

4.10 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A diákság egészséges életmód és környezeti nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul a szakképző intézményre. Ezért az egészségügyi ismeretek, az egészségügyi kultúra fejlesztése az általános műveltség szerves részét kell, hogy képezze, s éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.

4.10.1 Egészségnevelés

Az egészség megőrzésére és az egészséges életmódra nevelés fontosságát kell tehát a diákok számára hangoztatni, és ezt kötelességének kell, hogy érezze minden oktató.

Meg kell fogalmazni a diákok számára azt, hogy „mi is az egészség”? Többen, többféleképpen fogalmazták már meg. Az utóbbi esztendőök legelfogadottabb meghatározásai a következők:

- *Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly, amely nemzeti kincs, erőforrás, teljes fizikai, mentális, szociális jóllét.*
- *Az Egészségügyi Világszervezet / WHO / mai meghatározása szerint nem egy statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő kiegyenlítődsre törekvő folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve az egyén és természeti-társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg. Ez az egyensúlyra törekvő folyamat az egyén aktív, cselekvő tevékenységének eredménye.*

Ezekre a fogalmakra épít a magyar hosszú távú egészségpolitika célkitűzése, amelynek célja - mintegy irányként követve az előző meghatározások tartalmát -, a népesség életminőségében, megbetegedési és halálozási viszonyaiban érvényesülő kedvezőtlen, romló tendenciák fékezése, megállítása, a hosszú távú javulás feltételeinek fokozatos megteremtése.

4.10.2 A célkitűzések alapvetően kijelölik iskolánk feladatait

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, diákok egészségi állapotát javítják.
- Fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, akaratukat. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk kialakításához, azok megszilárdulásához.

- A tanulók legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Fejlődjön ki bennük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére.
- A káros, függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, egészségtelen táplálkozás) megelőzésére neveljen.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel. Készítsen fel a családi életre.

Ezekből következően a fenti pontok alapvetően kijelölik az iskola egészségprogramját, amelyekkel behatóan foglalkozni kell. Mindezek nagy részben az osztályfőnöki órák témái és feladatai, másrészt a szaktantárgyak, szakmai órák témái kell, hogy legyenek, természetesen módszertanilag többféle megoldással, az aktualitásokat figyelembe véve. Mik is ezek:

- Személyi higiénia: A test tisztántartása, mentálhigiénia, lelki egészségvédelem, a környezet tisztántartása
- Egészséges táplálkozás: élettani alapismeretek, egészséges táplálkozás, helytelen táplálkozási szokások
- Több mozgás: a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében, a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei
- Stressztűrés, stresszkezelés: hatása az emberi szervezetre, pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása
- Baleset megelőzés: otthoni balesetek, iskolában előforduló balesetek, az utcán és a közösségekben megjelenő veszélyforrások. Ehhez a ponthoz tartozik, hogy iskolánk kiemelt feladatként kezeli a baleset megelőzési és elsősegély-nyújtási ismereteket. Nem dohányzás: a hozzászokás veszélye, akarat tényezők, motiváció, környezetünk iránti felelősségérzet
- Mértékletesség, az alkoholfogyasztás kultúrája. A szervezet reakciói, szervrendszerek megváltozott működése az alkohol hatására, a személyiség átalakulása, hatása a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre
- Drogtagadás: megfelelő tájékoztatás, elvonási tünetek, tolerancia, egyéni és társadalmi problémák, szenvedélybetegségek, időben orvoshoz, szakemberhez fordulás

- Környezetvédelem: levegő-, víz-, talaj- tisztasága, hatása az egészségre, tisztaságuk védelme (természeti kincseink védelme, hulladékok, veszélyes anyagok kezelése, környezetbarát termékek előtérbe kerülése)

4.10.3 Környezeti nevelés

Alapelv az egyetemes természetnek (a világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak maga alkotta környezetével és kultúrájával együtt.

4.10.4 Feladataink

Az emberben eredendően benne rejlő természetes erények kibontakoztatása, természet- és embertisztelő szokásrendszer kialakítása, a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása, az ökológiai gondolkodás és a környezettudatos szemlélet kialakítása.

Célok a 14-20 éves korosztály esetében:

- fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével,
- rendszerszemléletre való nevelés,
- holisztikus (a világ oszthatatlan egész) és globális szemléletmód kialakítása,
- a szerves kultúra fontossága,
- tolerancia és segítő életmód,
- az állampolgári egyéb közösségi felelősség felébresztése,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata,
- helyzetfelismerés, ok—okozati összefüggések,
- problémamegoldó gondolkodás,
- globális összefüggések megértése
- fogyasztás helyébe életminőség helyezése,
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.

4.10.5 Helyi célok, értékek

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése,

- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai),
- hagyományok védelme: család — iskola — település — nemzet szinteken,
- pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása.

4.10.6 Iskolánk környezeti nevelés hitvallása

A szemléletformáló, alapozó környezeti ismereteket a szakképzés minden területe tekintse feladatának, az intézmény helyi adottságait (a Kiskunság közelségét) kihasználva, ennek a gyönyörű természeti értéknek a minél jobb megismerése szervesen épüljön be a helyi tantervbe. A tantárgyi struktúrába (hagyományos, ill. nem hagyományos keretek között) minél szélesebb körben legyenek beépítve a környezeti nevelés alapelvei. A környezettudatos szemlélet, magatartás és életvitel kialakítása.

4.10.7 Konkrét feladatok

- a szakképzésben kiemelni a hagyományok megismerését, tiszteletét,
- a környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni, a város, illetve annak környezetének megismerése,
- a település környezetvédelemmel foglalkozó cégeinek bemutatása,
- az iskolához közel eső Kiskunsági Nemzeti Park felfedezése, védelme, gondozása,
- a szelektív hulladékgyűjtés beindítása,
- az iskolaudvar ápolása,
- az egészséges életmódra való nevelést szem előtt tartva minél több diákot bevonni a tömegsport mozgalomba, illetve mozgáskultúrájuk fejlesztésébe.

4.11 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fontos feladatként kezeljük a lemaradás elkerülését, a képességek kibontakoztatását, az integrációs feladatok ellátását iskolánk valamennyi tanulóival kapcsolatban. Az ilyen pedagógiai tevékenység mindig is iskolánk hagyományai között szerepelt. A társadalmi felzárkózás nagyon fontos eszköze korszerű közismereti felkészítés, a magas szakmai képzettséghez való hozzájutás.

Iskolánk oktatói törekednek a hátrányok mérséklésére, a gyermekvédelem előtérbe helyezésére, a lemaradók felzárkóztatására és a tehetségek felkutatására.

- Az iskola minden évfolyamán a bemeneti mérések elvégzésével már a tanév elején kiszűrjük azon tanulókat, akik elmaradnak társaiktól az osztályban. A lemaradást mentorálással, egyéni foglalkozáson, felzárkóztatáson, differenciált oktatással igyekszünk fejleszteni.
- Törekszünk arra, hogy az évfolyam követelményeinek az alapjait a lehető legalaposabban sajátítsák el a diákok. Ez lehetőséget teremt tanulóink számára a folyamatos haladásra, az évvesztés elkerülésére.
- Vállaljuk a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelését, oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók szakellátásának körülményeit biztosítjuk, megszervezzük számukra a törvényben meghatározott egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat a szakvélemények és szakértői vélemények ajánlásának figyelembe vételével.
- Figyelmet fordítunk a viselkedésében magatartási zavarokat mutató gyermekekre. A probléma megoldása érdekében együttműködünk az iskolai szociális segítő munkatárssal, Gyermekjóléti Szolgálat, a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.
- A tehetséges tanulók esetén kezdeményezzük és támogatjuk a különböző versenyeken való részvételt, segítjük őket az azokra való felkészülésben.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében rendszeres kapcsolatot tartunk a gyermekjóléti és gyámügyi intézményekkel.
- Az oktatói testület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkrimináció mentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén az oktatói testület minden tagjának kötelessége jeleznie azt az osztályfőnöknek és az igazgatónak.

4.11.1 Csoportos felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások

A 9. évfolyamon matematikából, idegen nyelvből és olvasás-szövegértésből a tanév elején belépő szintfelmérő dolgozatokat íratunk. Ezek eredménye alapján már szeptemberben megkezdjük a tanulási hátrányokkal, nehézségekkel küzdő gyerekek felzárkóztatását. Ennek leggyakoribb formája a differenciált foglalkoztatás, az egyénre szabott házi feladat kijelölés, de szervezünk korrepetáló, felzárkóztató csoportokat is. A csoportok számát, a szükséges

időkereteket, a csoportot vezető oktatót a tanév eleji munkaközösségi értekezletek alapján az iskolavezetés határozza meg, bízza meg.

Az iskola munkatervében rögzítjük a felzárkóztató foglalkozások aktuális tanévre vonatkozó tervezetét. A foglalkozások a tanítási idő után, de rögzített órarend alapján, foglalkozási naplóval dokumentálva folynak. A foglalkozásokra javasolt tanulók személye a tanév elkezdése után változhat, egyeseknek csak az év eleji felmérő nem sikerült, mások év közben nyújtanak nagyon gyenge teljesítményt. Bizonyos tantárgyakból —általában szakmai tárgyakból— magasabb osztályban is szükséges rendszeres felzárkóztató foglalkozás szervezése. Gyakori az eseti korrepetálás, amikor is a záróvizsgák közeledtével, vagy egy-egy nehezebb témakör feldolgozásakor az oktató lehetőséget ad a felzárkóztatásra.

4.11.2 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Helyzetelemzés, tanulóink szociális helyzete: felmérési adataink arra utalnak, hogy tanulóinknak egy része anyagi és családi problémákkal küzd. A Kandó oktatói testületéről elmondható, hogy minden eszközt igyekszik megragadni arra, hogy a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó hátrányokat csökkentse. Bátran mondhatjuk, hogy oktatói testületünk tagjainak munkájában napi gyakorlat, a kedvezőtlen szociális helyzet okozta hátrányok csökkentésére való törekvés.

Eszközeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- Osztályfőnöki „felderítő” munka
- Osztályprogramok szervezése
- Pályázatfigyelés-különös tekintettel a Városi Szociális Közalapítvány pályázataira-a tanulók tájékoztatása, segítése a pályázatok elkészítésében,

A Kandó oktatói testülete mindig is szociálisan érzékeny volt, mindig kínosan ügyelt arra, hogy a minimálisnál nagyobb terhet ne rakjon a családokra. Jellemző, hogy igen visszafogottan kér az iskola anyagi támogatást a családoktól is (pl. a személyi jövedelemadó 1 %-a).

A lemorzsolódás csökkentésére, ill. növekedésének megakadályozására folyamatosan figyelmet kell fordítanunk. A bukások, lemorzsolódások okainak —egyévre szabott, és általánosítható- feltárása, a jelenség csökkentése nagyon összetett, és hosszantartó pedagógiai feladat. A lemaradók felzárkóztatására a szükséges esetekben mentorálást, korrepetálásokat szervezünk. A tanév során esetenként fellépő sürgős segítséget igénylő esetekben további egyéni tanulási stratégiák kidolgozásával, iskolapszichológus szolgálat igénybevételével, vagy más tanulási módszereket fejlesztő pedagógiai módszerekkel nyújtunk segítséget a

tanulóinknak. A felzárkóztatást, fejlesztést addig folytatjuk, amíg a problémát bizonyíthatóan sikerül megszüntetni, Ha szükséges, akár egész tanítási évben folyamatosan végezzük.

4.11.3 A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód.

Az iskola a működése, tevékenysége során minden eszközzel fellép a tanulók hátrányos megkülönböztetése ellen. Ez kiterjed a felvételre, a nevelés-oktatás, képzés, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás, és egyéb, az iskolai élettel összefüggő esetekre.

Kiterjed a tanulók bárminemű, például koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük, stb. miatti diszkriminációra. Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkező közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.

4.11.4 Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Az intézmény a tevékenység során tiszteletben tartja a tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. Az intézmény a saját és a tanulók érdekeit figyelembe véve, azokat összeegyeztetve olyan tanulási feltételeket, légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

4.11.5 Az egyenlő bánásmód megsértésének tekinthető

- a közvetlen hátrányos megkülönböztetés,
- a közvetett hátrányos megkülönböztetés,
- a zaklatás,
- a jogellenes elkülönítés,
- a megtorlás,
- és az ezekre adott utasítás.

Alapelvként fogalmazzuk meg, hogy intézményünkben egyenlő feltételek megléte esetén a hátrányos helyzetű tanulót előnyben kell részesíteni a lehetőségekhez jutás vonatkozásban.

Az osztályfőnökök a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megteremtésében fokozott figyelnek:

- a taneszközhöz jutás egyenlő esély lehetőségére,
- a közösségi rendezvényekbe való bevonásra,
- osztály- és tanulmányi kiránduláson való részvételre,

- a tanulmányi munkában, a tanítási órákon való részvételre,
- pályaválasztási programokon való részvételre,
- bejárók kollégiumi elhelyezésének lehetőségére,
- a szociális helyzet hirtelen változására,
- az oktatókkal és mentorokkal való kapcsolattartásra.

Oktatóink fokozott figyelmet fordítanak a hátrányban levők esélyegyenlőségének biztosítására:

- a felzárkóztatásában,
- a szakkörre, tanfolyamra történő bevonásában,
- a képzési programokra történő bevonásában,
- a nyelvvizsga felkészítő tanfolyamra bevonásában,
- a könyvtári eszközök igénybevételeiben,
- a pályaorientációjában.

Az intézmény vezetése fokozott figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megvalósítására.

Célunk a hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenségek csökkentése. Intézményünkben a szegregáció semmilyen formája nem áll fenn. Az esélyegyenlőség megvalósítását az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása mellett a hátrányos helyzetűek előnyben részesítése útján is elő kívánjuk segíteni.

Amennyiben a tanuló, vagy szülője az egyenlő bánásmód megsértését, jogellenes elkülönítést, megtorlást, hátrányos megkülönböztetést vagy más egyéb sérelmet szenved, úgy panasszal fordulhat a szociális segítőhöz, osztályfőnökéhez, oktatójához, a diákönkormányzat patronáló oktató vezetőjéhez, aki a panaszt az igazgató elé terjeszti.

Az igazgató tájékoztatást kér az osztályfőnöktől és az érintettektől. Szükség esetén bizottságot jelöl ki, hogy a tényeknek megfelelő képet kapjon. Megvizsgálja, hogy sérült-e az egyenlő elbírálás elve, majd ennek megfelelően intézkedik. Intézkedéséről a panaszost tájékoztatja.

4.12 A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,

- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretetek adhatók:

- oktatói dicséret
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- oktató testületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

Az a végzős tanuló, aki folyamatosan kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el, országos versenyen eredményesen szerepelt, oklevelet és jutalmat kaphat, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

A végzős tanulók közül a legkiválóbbak külön elismerésben részesülhetnek, a Kandó Bizottság döntése alapján- Kandó Plakett-et vehetnek át a ballagási ünnepélyen.

4.13 Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

A modern gazdasági környezetben a munkavállalóknak rugalmasnak, az új dolgok tanulására fogékonyak, a munkahelyváltásokra késznek, és kockázatvállalásra és kockázatkezelésre is alkalmasnak kell lenniük. Ezeknek a kompetenciáknak és készségeknek a kialakulása kellő fegyelmet, rugalmasságot, kíváncsiságot és képzelőerőt feltételez. A modern munkahely fontos kívánalma az is, hogy a különféle tudású, képességű, szociális és kulturális háttérű munkatársak képesek legyenek együtt dolgozni. Ahhoz, hogy az egyének tanulni tudjanak, készségek, képességek, kompetenciák egész összefonódó sorát kell kifejleszteniük, elsajátítaniuk és alkalmazniuk. Ezek - a kíváncsiság, a rugalmasság/kitartás, fegyelem, képzelőerő és az együttműködés - a kreatív gondolkodás alappillérei is egyben. Megfelelő tanítási módszerek alkalmazásával, az élményszerű, aktív tanulás módszereinek használatával fejleszthető tanulóink problémamegoldó-képessége, önálló munkavégzése, személyisége. Ezért kiemelten fontosnak tartjuk a tanulóközpontú módszerek használatát, amelyek a hagyományos

módszereknél megszokott értékek mellett nevelnek is. Minél többféle módszert alkalmazunk, annál nagyobb lehetőség van a differenciálásra.

4.13.1 Projektmódszer

Az oktatók (közismereti, szakmai) az egyes témaköröket egyéni és csoportos órai és otthoni feladat formájában dolgozzák fel. A feladatok felosztásakor lehetőség nyílik a tanulók életkorának, képességeinek, érdeklődésének és kompetenciájának megfelelő differenciálásra. Minden tanuló hozzátevé a közös feladat megoldásához sikerélményhez jut, amely további motivációt jelent számára. A közös feladatmegoldással egyidejűleg fejleszhető a diákok együttműködése, felelősségvállalása, önértékelése is. A pedagógusok tudatosan szervezik meg a tanulók szakmai vizsgájához vezető utat összhangba hozva az egyes tantárgyak követelményrendszerét.

Projektmódszerünk része a pályaorientációs, tanulmányi, szakmai kirándulások szervezése, iskolai, szakmai programok, amelyek során összekapcsolódik az elmélet és annak gyakorlati alkalmazása. Emellett felkelti tanulóink érdeklődését, és saját megtapasztalásukkal kiegészülve gazdagítja tudásukat. Képesek lesznek az összefüggések felismerésére, az egységben gondolkodásra.

A szakképzésben új vizsgatárgyként jelent meg a digitális portfólió készítése, amely új lehetőséget teremt az oktató-diák együttműködésre. A tanuló egyéni és önálló munkájának segítése és figyelemmel kísérése mellett saját tapasztalataival, élményeivel gazdagítva foglalja össze a duális képzés keretében tanultakat.

A digitális kultúra, mint tantárgy alkalmas arra, hogy olyan eszközöket mutassunk be a tanulóknak, amelyeket később nagyszerűen tudnak alkalmazni projektmunkák esetén.

Az alapvető irodai szoftvereken túl meg tudjuk tanítani a diákoknak a modern kommunikációs programok használatát, illetve olyan weboldalakat és eszközöket mutathatunk nekik, amelyek segíthetik őket a projektek elkészítése során. Ezen felül a diákok elsajátíthatják a különböző modern eszközök és applikációk használatát, amelyekkel kiválthatják a számítógép használatát.

4.13.2 Kooperatív oktatási módszerek

Kisebb létszámú csoportokban végrehajtott feladatokat jelent, amelyeknek kiemelt jelentőségük van az együttműködési képességek kialakításában és a szociális készségek fejlesztésében.

4.13.3 Szituációs- és szerepjátékok, drámapedagógia

A tapasztalati tanulás módszere, amely segít életközelpbe hozni a jelenségeket, motiválja a tanulókat, élményszerű, tartós tudást nyújtva fejlesztí az empátiát. A problémamegoldások során fejlődnek vezetői képességeik is és szembesülnek döntéseik következményeivel.

4.14 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján

Az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit, fejlesztési feladatait szabályozza a közismereti tantárgyak oktatásánál az 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet alapján, a Nemzeti alaptanterv 2020 bevezetéséhez

igazodó gimnáziumi kerettantervet és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet, és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. §-ban foglaltak alapján, az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet határozza meg. Iskolánk oktatói a felkészítést ezen rendelet előírásainak megfelelően végzik.

Lehetőség van órarendbe építve a 11-12. évfolyamon heti 2 óra emelt szintű felkészítésre, abban az esetben, ha az adott tantárgyból legalább 8 fő igényli.

Az érettségi vizsgatárgyak részletes követelményei az alábbi weboldalon találhatóak meg:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak

5. Képzési program

5.1 Bevezető, az új típusú szakmai képzés bemutatása

A szakképzés új rendszerének felépítése jelentősen eltér az eddigi, modul, vagy tantárgyi jellegűtől, ezért oktatása más típusú megközelítést, újfajta módszereket igényel, hogy igazodni tudjon a gazdaság sűrűn változó elvárásaihoz. Ennek alapja a rugalmasság, a duális partnerekkel kialakítandó szoros együttműködés.

Az új típusú szakképzés egyik fontos pillére a tanulási eredmény alapú (TEA) megközelítés, mely a hagyományos, tantárgyakra osztott oktatásközpontúsággal szemben a tanulóra, a tanulási folyamatra, a tanuló által elért kompetenciafejlődésre, a tanulói cselekvőképességre helyezi a hangsúlyt. Ez a módszertani változtatás érinti az oktatási folyamatok átszervezését is. A szakképző intézmény a szakképző iskola 1/9 és a technikum 9. és 10. évfolyamának oktatási folyamatába projektfeladatokat épít be, mellyel lépéseket tesz a tanulmányi eredmény alapú oktatás felé. A projektszemlélet alkalmazása felmenő jelleggel folytatódik a későbbiekben is. A változtatással az a cél, hogy az oktatók között kialakuljon az a fajta együttműködés, amelynek tapasztalatai elősegítik a szakirányú képzésben elvégzendő portfólió és projektfeladatok duális partnerekkel közösen történő előkészítését, lebonyolítását és dokumentálását.

Az új típusú szakképzés második fontos pillére, hogy a Programtervekben az elmélet és a gyakorlat nem kerül éles elválasztásra, ezzel is azt ösztönözve, hogy a szakmai képzés lehetőleg minél nagyobb mértékben, gyakorlati környezetben, a gyakorlati feladatokkal összekapcsolva valósuljon meg. Ez egyúttal magas szintű összehangolást igényel intézményen belül, valamint a szakképző intézmény és duális képzőpartnerei között.

Az új típusú szakképzés harmadik pillére az új típusú értékelési rendszer kialakítása. Az intézmény az eddig alkalmazott diagnosztikus és szummatív értékelések mellett növeli a formatív értékelések arányát. Ezek mellett bevezetésre kerül a projektértékelés, melyek együttesen hozzájárulnak a tanuló szakmai fejlődéséhez, tanulási motivációjuk növekedéséhez.

5.2 A szakmai képzés dokumentumai

A szakmai képzés központilag kiadott és helyileg készített dokumentumokból és ezek együttműködő rendszeréből áll. A Képzési Program (KP) a Szakmai Program (SZP) szerves részeként, a Képzési és Kimeneti Követelményekkel (KKK), a Programtervekkel (PTT) és a Helyi programtervekkel (HPTT) együtt alkotják az intézmény szakképzési

alapdokumentumait. Ehhez a rendszerhez kapcsolódnak a duális képzőpartnerek szakirányú szakképzést szabályozó vállalati képzési programjai (VKP).

5.2.1 A szakmai képzés központi dokumentumai

A Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) a tanulási szakasz végére elérendő cselekvőképességet jelentő kompetenciák leírását rögzítik (a tanuló milyen összetettségű tudással, milyen önállósággal, milyen feladatok elvégzésére képes). A Programtervek (PTT) a tantárgyak oktatása során fejlesztendő kompetenciákat definiálják a tanítási területekhez tartozó tantárgyak témaköreinek megadásával.

Az intézményben oktatott szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei és Programtervei az alábbi felületen érhetők el: <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>

5.2.2 A szakmai képzés helyi dokumentumai

A **helyi programtervek (HPTT)**, a megtanítandó és elsajátítandó témaköröket, az ehhez szükséges foglalkozások megnevezését, számát, valamint az iskola és a duális partnerek közötti egyeztetések alapján kialakult óraszámokat rögzítik (12.1 pont, 1. sz. melléklet Helyi programtervek összesítő táblázata). A helyi programtervek a képzési program szerves részét képezik, attól szerkezetileg el nem választhatók.

A **képzési program** a 2020/2021-es tanévtől, a 9. évfolyammal kezdődően, felmenő jelleggel szabályozza a szakképzést, a szakgimnáziumra és a szakközépiskolában megkezdett képzésekre nem vonatkozik. A képzési program nem vonatkozik a szakgimnáziumi képző- és iparművészeti ágazatra sem, annak szabályozása külön részben történik. A képzési program két alapvető képzési szakaszra osztható: az ágazati alapképzésre és a szakirányú oktatásra.

Az ágazati alapképzés az iskola tanműhelyeiben, vagy a kizárólag gyakorlati oktatási célt szolgáló, duális képzőpartnerek által üzemeltetett tanműhelyekben valósul meg. Ez utóbbi esetben az együttműködés jogi hátterét a Kecskeméti SZC és a duális partner között megkötött Együttműködési megállapodás biztosítja. Az ágazati alapképzés a duális partnereknél is az iskola Képzési Programja szerint, vagy a duális partner igénye alapján az iskolával egyeztetett, összehangolt vállalati képzési program alapján történhet.

A szakirányú szakképzés elsősorban a duális partnereknél történik, melynek képzési programját előzetesen az iskolával össze kell hangolni (gyakorlati képzések aránya, óraszámai, vállalati szerepvállalás mértéke a szakmai elméleti képzésben, projektek mennyisége, helye, időpontja, értékelése, stb.).

5.3 Felnőttképzés

Az iskola a felnőttképzési tevékenységét a Kecskeméti Szakképzési Centrum (Centrum) iránymutatása és ellenőrzése alatt végzi. Az intézmény a munkaerő-piaci igények alapján felmerülő felnőttképzéseket a Centrummal együttműködve szervezi meg. Az új igényként felmerülő felnőttképzések óraterveit és képzési programjait az intézmény az igény felmerülésétől számított 30 napon belül elkészíti. Az intézmény biztosítja az előzetes tudásbeszámítás és az előzetes tudásmérés lehetőségét, a tudásméréshez szükséges mérőeszközöket, valamint az ezek eredményeként felmerülő egyéni tanulási utakat. Az intézmény a felnőttképzésbe lehetőség esetén duális partnereket von be, melyek képzési igényeit a képzés szervezésekor, a felnőttképzési óratervekben figyelembe veszi, a képzési programot a duális partnerekkel összehangolja, majd velük együttműködve szervezi meg. (12.2 pont, 2. sz. melléklet felnőttképzési óratervek és képzési programok)

5.4 A Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum szakképzési struktúrája

Az iskola a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben az ábrán szereplő szakmákat képezi. A séma tartalmazza az ágazatok megnevezése mellett az ágazati alapoktatás megnevezését is, mely átjárhatóságot biztosít a tanulók számára az ágazati alapoktatás során.

Szakmastruktúra a Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikumban

Ágazat megnevezése		Elektrotechnika - elektronika	Fa- és bútoripar	Gépészet	Informatika és távközlés	Kreatív	Specializált gép- és járműgyártás	
Ágazati alapoktatás megnevezése		Műszaki ágazat	Fa- és bútoripar	Műszaki ágazat	Informatika és távközlés	Kreatív ipari ágazat	Műszaki ágazat	
Szakmák	Technikum			Gépgyártás-technológiai technikus	Szoftverfejlesztő és -tesztelő technikus		Mechatronikai technikus	
	Iskolatípus	Szakképző iskola						
			Villanyszerelő - Épületvillamosság - Villamos hálózatszerelő - Villamos készülék és berendezés szakmairányok	Asztalos	CNC programozó		Divatszabó / Női szabó szakmairány	Mechatronikai karbantartó
					Finommechanikai műszerész			
					Gépi és CNC forgácsoló			
					Hegesztő			
					Szerszám- és készülékgyártó			

5.5 A képzési program főbb tartalmi egységei

A képzési programban kerülnek szabályozásra azok a szakképzési alapelvek, irányok, folyamatok, amelyekre az új típusú szakképzés épül, úgy, mint:

- a tanulási eredmények eléréséhez vezető utak,
- a projekt alapú oktatás beépítése,
- a szabad órakeretek felhasználása,
- a tanítás tartalma, módszerei, eszközei,
- a tanulók, képzésben részt vevők munkájának értékelése az új rendszerű szakmai oktatásban,
- a szakképző intézmény és duális partnereinek együttműködése
- a portfólió elkészítésének folyamata,
- az ágazati alapvizsgák körülményei,
- a szakmai vizsgák megszervezése,
- minőségbiztosítás

5.5.1 A tanulási eredmények eléréséhez vezető utak

A tanulási eredmények eléréséhez vezető úton az intézmény a tanulót különböző innovatív tanulás – tanítás módszertani megoldásokkal, tanulástámogatással segíti. Ezt a célt szolgálják az alábbi tevékenységek:

- a tanulási folyamat kezdetén, 9. évfolyamon alkalmazott átvezetési program,
  - belépő tudásszint mérés (szakmai képzést illetően a 8. osztály kimeneti szintjének megfelelő, az adott szakmai képzésre jellemző szakmai számítások, mértékegységrendszerek, átváltások, fizikai alaptörvények alkalmazási készségének felmérése,
  - a belépő tudásszint mérés eredményétől függően alapkompétencia fejlesztés, felzárkóztatás, mentorálás folyamatának megszervezése,
- a szakmai képzés megszervezése a projektoktatást beépítő módszertannal, formatív (fejlesztő) értékeléssel,
- az ágazati alapozó képzés után a tanulók segítése abban, hogy a szakirányú képzést duális partnereinknél szakképzési munkaszerződéssel folytathassák (a legszűkebb keresztmetszetű vállalati fogadókészség esetén - az eddigi tapasztalatok szerint asztalos és divatszabó/női szabó szakmákban - előfordulhat, hogy a tanulók a 10. évfolyamos szakmai gyakorlati képzést is az iskola tanműhelyben töltik),

- folyamatos kapcsolattartás a duális partnerekkel, hogy a szakképzés új megközelítésének megfelelő módszertani, eszközbeli és értékelésbeli tanulás – tanításszervezési módok jellemezzék a céges gyakorlati képzéseket is,
- a felnőttképzésben igény esetén előzetes tudásbeszámítás és előzetes tudásmérés alkalmazása, majd egyéni tanulási utak biztosítása a képzést támogató órarend elkészítésével.

5.5.2 A projekt alapú oktatás beépítése a szakképzésbe

A szakmai képzés az új szakképzési rendszerben vegyes felépítésű, projektekkal kombinált, tantárgyi jellegű oktatás. A tanulási eredmény alapú képzési programhoz közelítést az indokolja, hogy a hagyományos tantárgyi rendszer helyett/mellett eredményesebb a tanulási terület alapú oktatás. Ennek leghatékonyabb megvalósítási formája a projekt alapú oktatás.

A projektoktatás során a témaegységek komplex feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és az oktatók közös tevékenységére, együttműködésére épül, az összefüggések közös feltárása és a probléma megoldása útján. Az intézmény törekszik arra, hogy a tanuló minden évfolyamon a tanulási területhez tartozó témakörökből és a hozzá tartozó, fejlesztendő kompetenciákra hangoltan, a saját tudásszintjének megfelelő projektfeladatot kapjon, melyhez szakmai segítséget, iránymutatást kapjon..

Az intézmény a szakképző iskolai ágazati alapoktatásban 3 projektet tervez: novemberben egy belépő projektet, valamint az I. és II. félév zárásához igazodóan (január első fele, május közepe) további egyet-egyet.

A technikumban az ágazati alapoktatás szakaszában tanévenként 2-2 projekt szerepel, melyek az I. és II. félév zárásához igazodnak (január első fele, május közepe).

A KKK-ban definiált portfólióhoz tartozó feladatokat a szakirányú képzési szakaszban a duális képzési partnerekkel kell összehangolni, azok ütemezése és a portfólió feladat megnevezése megjelenik a vállalati képzési programokban, valamint az intézmény szakmai elméleti oktatási tanmeneteiben.

A képzés tervezésénél a projekteket úgy kell definiálni, hogy a projekt keretében „oktatott” tárgyakkal lefedjék

- a KKK-kban definiált (6.2; 6.3 pontok) TUDÁS + KÉPESSÉG + ATTITŰD + AUTONÓMIA/FELELŐSSÉG kontextusában meghatározott kompetenciákat, valamint
- a PTT-kben ajánlott tantárgyi tanulási területi (képzési témakörök) tartalmakat.

A fentiek alapján az oktatási projekthez meg kell határozni a következőket:

- a projekt mely KKK-ban szereplő elemek (követelmények, elvárások) teljesülését segíti
- a PTT-ben ajánlott képzési tartalomból mely témakörökhöz kapcsolódik.

A projektekkel kapcsolatos tervezési feladatokat az ágazati koordinátor végzi, az ágazathoz tartozó szakmai oktatók bevonásával. Az együttműködő felek döntenek el, hogy a projektek milyen időszámban valósulnak meg.

A tanév kezdetekor meg kell határozni a projektfeladatokat, és projekt dokumentációban (*ld. 12.3. pont 3.sz. melléklet Projektfeladat dokumentáció MINTA, oktatói és tanulói változatok*) fel kell tüntetni az alábbiakat:

- projektfeladat megnevezése
- projekt végrehajtásának óraszámja,
- végrehajtás helyszíne (iskola, duális képzőpartner, vagy megosztva),
- milyen tantárgyakra, tantárgyi témakörökre épül,
- mely fejlesztendő kompetenciákhoz kapcsolódik,
- projektértékelés rendszere

A tanév során teljesítendő projektfeladatokat a tanmenetben is rögzíteni kell (tanítási hét, projektfeladat megnevezése, helyszíne).

5.5.3 A szabad órakeretek felhasználása

A programtervvel kitöltött órakeret szakirányú oktatási része tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó, szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). Ennek felhasználása a következők szerint történik:

- **Szakképző iskola**
  - ◆ 2/10. évfolyam: a duális partnerek speciális szakmai gyakorlati oktatási igényeihez kapcsolódó elméleti tartalom oktatása, szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése,
  - ◆ 3/11. évfolyam: a duális partnerek speciális szakmai gyakorlati oktatási igényeihez kapcsolódó elméleti tartalom oktatása, szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése, vizsgafelkészítés,
- **Technikum**
  - ◆ 11-12. évfolyam: szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése,
  - ◆ 5/13. évfolyam: a duális partnerek speciális szakmai gyakorlati oktatási igényeihez kapcsolódó elméleti tartalom oktatása, vizsgafelkészítés, szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése.

A szabadsáv szakmák és évfolyamonkénti felhasználását, óraszámait, a tartalmi beépítés módját a szakmák helyi programtervei (HPTT) tartalmazzák (ld. 12.1 pont, 1. sz. melléklet: Helyi programtervek összesítő táblázata)

5.5.4 A tanítás tartalma, módszerei, eszközei

A programtervek tanulási területekhez rendelve, tantárgyanként rögzítik a tanítási tartalmakat. Mivel a programtervekben az elmélet és a gyakorlat nem kerül éles elválasztásra, a tanítási folyamatot, beleértve az oktatási módszereket, munkaformákat és eszközöket is, célszerű úgy megválasztani, hogy a tanulók tevékenysége minél nagyobb mértékben tükrözze a komplex ismeretszerzés aktív lehetőségét. Ebből következően az új típusú szakképzés során az intézmény előnyben részesíti a pár- vagy csoportos munkaformákat, a projekt módszert és a kooperatív tanulást. A tanulók együttesen elvégzett munkájának, a kooperatív tanulásnak kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában is.

A tanulók a projektek, komplex feladatok elvégzése során az adott szakmai témát annak széleskörű (funkcionalitás, feladat értelmezés, műszaki rajz, anyagismeret, műszaki mérések, szakmai számítások, gyakorlati feladat végrehajtás) összefüggésrendszerében dolgozzák fel. Az eszközöket tekintve a gyakorlati körülmények között rendelkezésre állnak a szakmai anyagok, szerszámok, gépek, berendezések, melyeket kibővítenek a digitális ismeretszerzés eszközei (számítógép, internet). Az elméleti oktatás során előnyt élvez a szimuláció, a kész és készített digitális tananyagok alkalmazása.

5.5.5 A tanulók, képzésben részt vevők munkájának értékelése az új rendszerű szakmai oktatásban

5.5.5.1 Általános értékelési szabályok

Az értékelés célja, meggyőződni arról, hogy a tanulók elérték-e a kitűzött oktatási-nevelési célokat, azaz elsajátították-e a PTT-ben feltüntetett ismereteket, kialakultak-e a tanulási területekhez rendelt kompetenciái. A mérés, értékelés folyamata ezekhez képest gyűjti az információt a tanulói teljesítmények alakulásáról. A korszerű szakképzésben egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulói cselekvőképesség fejlesztése, ennek programjai, technikái és eszközei, melyekhez illeszkednie kell az értékelésnek is.

Az oktató a tanmenetében feltünteti az adott tananyagra megfogalmazott értékelési szempontjait, amelyet a tanév elején ismertet a tanulókkal. A közölt értékeléseknek ki kell terjedni a

projektfeladatok értékelésére is, kiemelten kezelve a projektek és a tantárgyak értékelési összefüggéseit. Ezen összefüggéseknek meg kell jelenniük a duális partnerek képzési programjainak értékelésében is, melyet a felek előzetesen egyeztettek és harmonizáltak.

A mérés-értékelés folyamatát az intézmény úgy tervezi meg, hogy az tükrözze a komplex ismeretszerzés és feladat végrehajtás elvét, a személyre szabott tanulás iránti törekvéseket. A szakképző intézmény az ismert értékelési módszerek közül továbbra is alkalmazza a diagnosztikus (feltáró) és a szummatív (minősítő) értékeléseket, e mellett törekszik arra, hogy egyre nagyobb arányban alkalmazza a formatív (fejlesztő), szöveges értékelést is.

A formatív értékelés célja nem a minősítés, hanem a tanuló erősségeinek feltárása mellett a gyengeségek differenciált megállapítása, és a tanuló fejlődésének segítése a javítási lehetőségek számbavételével.

5.5.5.2 A tantárgyi értékelés

Az értékelésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy a tanulók a tanulási folyamatokban a tantárgyi kompetenciákat (tudás, képesség, attitűd, autonómia, felelősség) csak fokozatosan, differenciáltan kiadott feladatokkal, a formatív (fejlesztő értékelés) alkalmazása mellett képesek elsajátítani.

A tanulók, képzésben részt vevők évközi értékelése a szakmai tantárgyak vonatkozásában a KKK-ban rögzített vizsgaszinthez igazodva történik, elégséges érdemjegy szintje: 40 %-tól.

A tantárgyi szummatív értékelés szintjei:

0 – 39 %	1 (elégtelen)
40 – 55 %	2 (elégséges)
56 – 70 %	3 (közepes)
71 – 85 %	4 (jó)
86 – 100 %	5 (jeles)

5.5.5.3 A formatív (fejlesztő) értékelés

A fejlesztő értékelés pozitívumokat rögzítő része a tanuló számára megerősítést, motivációs bázist jelent, míg a hiányosságokat feltáró rész kijelöli azt, hogy a tanulónak miben kell elsősorban fejlődnie, melyhez az oktatónak feltételeket kell biztosítania.

A formatív (fejlesztő) értékeléshez tartozó szintek:

- **Nem megfelelő (elégtelen)** A tanuló, képzésben részt vevő a tantárgyi alapfogalmak ismerete hiányában az oktatói szakmai utasításait nem érti, a szakmai feladatokat elfogadható szinten végrehajtani nem képes.

- **Kielégítő (eléséses)** A tanuló, képzésben résztvevő a szakmai feladatokat jelentős oktatói segítséggel és iránymutatással minimum szinten hajtja végre.
- **Megfelelő (közepes)** A tanuló, képzésben résztvevő a szakmai feladatokat rendszeres oktatói ellenőrzés mellett, kevés oktatói iránymutatással képes szakszerűen végrehajtani. E közben több kisebb és kevés nagyobb hibát vét, melyeket oktatói iránymutatással szakszerűen kijavítja.
- **Jó (jó)** A tanuló, szakmai oktatásban részt vevő a szakmai feladatokat kevés hibával, szinte önállóan hajtja végre, nem igényel rendszeres ellenőrzést. Az oktató által észrevételezett hibákat önállóan javítja. Jó színvonalon dolgozik.
- **Kiváló (jeles)** A tanuló, képzésben résztvevő a feladatokat időre, a szakmai utasításokat betartva, önállóan hajtja végre. Az elkövetett hibákat önállóan javítja. Kevés oktatói ellenőrzést igényel. Kiemelkedő színvonalon dolgozik.

5.5.5.4 Projektértékelés

Az új típusú szakképzésben kiemelten fontos helye van a projektfeladatok értékelésének, melyet a projekt dokumentumban is rögzíteni kell (*Ld. 12.3. pont 3.sz. melléklet Projektfeladat dokumentáció / projektfeladat értékelése*)

A projektfeladat értékelése tartalmazza:

- a projektfeladat elvégzéséhez kapcsolódó tantárgyak, résztantárgyak értékelési módját, a kapott pontszámok figyelembe vételi módját,
- az elkészített projekttermék részpontozáson (méreteknek, működési feltételeknek, szakszerűségnek, egyéb ellenőrzési szempontoknak való megfelelések) alapuló értékelését,
- a projekttermék összevont, súlyozással megállapított érdemjegyét,
- a projekttermék elkészítési folyamata alatt megfigyelt elvárt viselkedésmód, attitűd, önállóság és felelősségre vonatkozó értékelését
- a projektfeladat végrehajtásának szöveges értékelését,
- tanulói önértékelést.

Az értékelés módjáról a tanulókat előzetesen tájékoztatni kell.

A tanév során teljesítendő projektfeladatokat a tanmenetben rögzíteni kell (tanítási hét, projektfeladat megnevezése, helyszíne).

5.5.5.5 A projektfeladatok értékelése az ágazati alapképzésben

- **A projekt megvalósítását támogató elméleti tantárgyak értékelése**

0 – 39 %	1 (elégtelen)
40 – 55 %	2 (elégséges)
56 – 70 %	3 (közepes)
71 – 85 %	4 (jó)
87 – 100 %	5 (jeles)

- A projekt **gyakorlati végrehajtásának értékelése**

0 – 50 %	1 (elégtelen)
51 – 63 %	2 (elégséges)
64 – 76 %	3 (közepes)
77 - 89 %	4 (jó)
90 -100 %	5 (jeles)

- A projekt **összevont, tantárgyi súlyozással kialakított értékelése**

0 – 50 %	1 (elégtelen)
51 – 63 %	2 (elégséges)
64 – 76 %	3 (közepes)
77 - 89 %	4 (jó)
90 -100 %	5 (jeles)

5.5.5.6 A projektfeladatok ajánlott értékelése a szakirányú képzésben

- A projekt megvalósítását támogató **elméleti tantárgyak értékelése**

0 – 40 %	1 (elégtelen)
41 – 55 %	2 (elégséges)
56 – 70 %	3 (közepes)
71 – 85 %	4 (jó)
86 – 100 %	5 (jeles)

- A projekt **gyakorlati végrehajtásának értékelése**

0 – 40 %	1 (elégtelen)
41 – 55 %	2 (elégséges)
56 – 70 %	3 (közepes)
71 – 85 %	4 (jó)
86 – 100 %	5 (jeles)

- A projekt **összevont, tantárgyi súlyozással kialakított értékelése**

0 – 40 %	1 (elégtelen)
41 – 55 %	2 (elégséges)
56 – 70 %	3 (közepes)
71 – 85 %	4 (jó)
86 – 100 %	5 (jeles)

5.6 A Szakképző intézmény és duális partnereinek együttműködése

A tanuló, illetve képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban a szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt. A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban a gazdasági kamara közreműködése mellett sem biztosítható.

A duális partnerekkel az együttműködés az alábbiak szerint történik:

- A duális partnerekkel az együttműködés a teljes oktatási folyamat alatt összehangolt, mely a közös beiskolázási marketingtől a szakmai vizsgákig terjed
- Az erre engedéllyel rendelkező duális partnerek együttműködési megállapodással már az ágazati alapképzés időszakában is részt vesznek a szakmai gyakorlati képzésben. Ennek felmérése és egyeztetése legkésőbb május végéig meg kell, hogy történjen, az órarendkészítés zavartalansága miatt.
- A tantárgyak gyakorlati képzési arányának meghatározása a duális partnerekkel egyeztetve történik.
- Amennyiben egy szakképesítés gyakorlati képzési része több helyszínen (több duális partnernél) történik, oktatásszervezési okokból törekedni kell az egységes vállalati gyakorlati képzési arányok elfogadására.
- A duális partnerek részt vállalhatnak a szakmai elméleti oktatásban is, ennek felmérése a gyakorlati szerepvállaláshoz hasonlóan szintén május végéig kell, hogy megtörténjen (milyen óraszámban, milyen helyszínen, milyen tantárgyakat, milyen tartalmi elemekkel oktatnak).
- A szakmai elméleti órák átvállalása elsősorban a közepes és nagyvállalatoknál merül fel, különösen a nagy gyakorlati arányú tantárgyak esetében. A mikro és kisvállalkozások tekintetében az elméleti oktatást az intézmény biztosítja.
- Oktatásszervezési okokból, az intézmény a duális partnerek elméleti képzési szerepvállalásánál is törekszik az egységes arányú vállalati képzés kialakítására.
- Az ágazati alapképzés időszakában a projektek ütemezését és lebonyolítását a duális partnerekkel együttműködve kell megvalósítani, a koordinációt az intézmény végzi.
- Az ágazati alapvizsga időbeosztása a duális partnerrel történő előzetes egyeztetés után jelölhető ki, a vizsga gyakorlati részének helyszíne a duális partner tanműhelye.

- A képzést lezáró szakmai vizsga időbeosztása a duális partnerrel történő előzetes egyeztetés után jelölhető ki, a vizsga gyakorlati részének helyszíne a duális partner tanműhelye és képzési területe.

A duális képzőhelynek rendelkeznie kell a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programmal, amely szakmánként, az adott szakma programtervéhez igazodóan tartalmazza a duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket és ehhez kapcsolódóan az elméleti ismeretek, a felügyelet mellett és az önállóan végezhető gyakorlati feladatokat, továbbá a kompetencia- és készségfejlesztés feladatait.

5.7 A portfólió elkészítésének folyamata

A tanuló, szakképzésben részt vevő a szakmai vizsgán projektfeladatot hajt végre. A vizsgázó a vizsgára a szakirányú képzés gyakorlati ideje alatt teljesített feladatokból portfólió dokumentációt készít, melynek témaköreit (bizonyos szakmánál az ütemezését) az adott szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei rögzítik. A KKK-k esetenként tartalmazzák a dokumentációk kötelező tartalmi elemeit is. A szakmai vizsga projektfeladatáról (az intézménnyel történt egyeztetés alapján) a szakmai vizsga projektfeladatának helyszínét biztosító duális partner gondoskodik.

A portfólió készítéséért a gyakorlati képzést biztosító duális partner a felelős. A portfólió elkészítésének folyamatát az ágazati koordinátor által vezetett, iskolai oktatókból és a duális partnerek oktatóiból álló szakmai közösség végzi (a portfólió készítésének folyamatába beleértendő a duális partner szakoktatója is). Az iskola részéről a portfólió készítéséért az igazgató által kijelölt igazgatóhelyettes felelős.

A portfólió tároló rendszerben a projektek eredményének adatait (szakmától függően a termékek fotóját, leírását, értékelését, tanulói önértékelését, stb.) el kell tárolni.

5.8 Az ágazati alapvizsgák megszervezése

Az ágazati alapvizsgát a szakképző iskolai képzésben az 1/9-es évfolyam, a technikumban a 10. évfolyam, a közismeret nélküli 2 éves képzésben az első félév sikeres teljesítése után lehet letenni. A vizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsgák szabályozását kell alkalmazni. Sikertelen ágazati alapvizsga után a tanuló magasabb évfolyamra nem léphet. A javító ágazati alapvizsgán is sikertelenül szereplő, képzésben résztvevő a tanév végén nem minősíthető, a tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak illetve képzésben résztvevőnek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen

megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét - az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával - a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltését teszi lehetővé.

Az ágazati alapvizsga feladatait az alapvizsga tantárgyait tanító oktatók állítják össze az adott szakma Képzési és Kimeneti Követelményeinek megfelelően. A feladatokat az igazgató ellenőrzi és hagyja jóvá.

Az ágazati alapvizsga írásbeli vizsgarésze az intézményben, gyakorlati része az intézmény tanműhelyében, vagy amennyiben az ágazati alapképzésben együttműködési megállapodással duális partner is részt vesz, abban az esetben a duális partner tanműhelyében bonyolítható le. Az időbeosztás ez utóbbi esetben a duális partnerrel történő előzetes egyeztetés után jelölhető ki.

5.9 A szakmai vizsgák megszervezése

A szakmai vizsgát a 2019. évi LXXX. törvény alapján kell megszervezni. A szakmai vizsga időbeosztása és helyszíne a duális partnerrel történő előzetes egyeztetés után jelölhető ki. A központi interaktív vizsga helyszíne az intézmény, a projektfeladat lebonyolításának helyszíne a duális partner tanműhelye, képzési területe.

6. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének a feltétele

- A tanuló az szakképző intézmény magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- Az adott tanév tantárgyi követelményeinek való – legalább elégséges szintű – megfelelés. A tantárgyi osztályzatot az éves munka alapján, a tantárgyi érdemjegyek (vagy szóbeli értékelés) figyelembe vételével, illetve eredményes osztályozóvizsga alapján kapja a tanuló.
- Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez, de az augusztusi javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kap.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha egyéni tanrendben végezte a tanulmányait, vagy az intézmény igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
- A tanügyi dokumentumokban előírt óraszámában teljesítette az összefüggő szakmai gyakorlatot.
- Szakképző iskolában a 9. évfolyamon, technikumban a 10. évfolyamon az ágazati alapvizsga követelményeit teljesítette.

7. Az évfolyamismétlés feltételei

- Amennyiben a tanuló legfeljebb első alkalommal ismételné az évfolyamot az adott ágazaton, vagy szakképesítésben.
- Ha a tanuló tanköteles, a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez és a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy nem felel meg.
- Ha a tanuló tanköteles, mulasztása meghaladta a 250 órát, és az oktatói testület nem engedélyezi osztályozó vizsgák letételét.
- Ha a tanuló nem tanköteles a beadott kérelmére az igazgató az osztályfőnökkel egyeztetve engedélyezi az évfolyamismétlést. Kizáró okok: igazolatlan mulasztások nagy száma, magatartási problémák.
- Amennyiben a tanuló szakgimnáziumban, technikumban négy vagy négynél több tárgyból bukott, fel kell neki ajánlani az iskolatípus (vagy iskola) váltást.

8. Kedvezmények, mentességek érvényesítése

Valamennyi, tanulmányok alatti vizsgára érvényes, hogy a mentességre a vonatkozó törvény alapján jogosult tanulóknál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői bizottság szakvéleményei alapján kapott, és azt a tanulmányok során a szakképző intézmény megadta.

Az írásbeli vizsgarésznél:

- írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt vizsgatárgyanként a törvényben meghatározott idővel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során használt segédeszközt használja,
- engedélyezzük, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen,
- felmentjük egy kötelező vizsgatárgy alól,
- felmentjük egy vizsgarész értékelése alól.

A szóbeli vizsgarésznél:

- szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb húsz perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során használt segédeszközt használja,
- engedélyezzük, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen, az így elkészült írásbeli dolgozatát kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa

A gyakorlati vizsgarésznél/szakmáknál mentesség nincs, csak előnyben részesítés. A tanuló a gyakorlati vizsgáját szóbeli vizsgával *nem* pótolhatja.

9. Képző- és iparművészeti tanulmányi terület eltérő szabályai

Az iskola képző- és iparművészeti tagozata szakgimnáziumként működik. A szakgimnáziumban Programkövetelmény (PK) alapján történik az oktatás.

A képzés 4+1 éves. A 12. évfolyam végén érettségi vizsgát tesznek a tanulók, ahol a kötelezően választható tantárgy a képző- és iparművészeti ismeretek. A képzés 5/13. évfolyamán szakmai tantárgyak oktatása történik és a 9-12. évfolyamon elsajátított ismeretek beszámításával tanév végén szakmai vizsgán szerezhetnek képző- és iparművészeti munkatárs végzettséget tanulóink.

Oktatott szakok: Képző- és iparművészeti munkatárs (Festő); Képző- és iparművészeti munkatárs (Kerámiaműves); Képző- és iparművészeti munkatárs (Mozgóképi animáció tervező); Képző- és iparművészeti munkatárs (Művészeti grafikus); Képző- és iparművészeti munkatárs (Szobrász).

A szakgimnáziumban az általános és a szakmai műveltséget megalapozó, azt kiterjesztő, megerősítő és a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató tevékenység folyik. A szakgimnáziumi kerettantervekben meghatározott fejlesztési követelmények, tevékenységek és tartalmak biztosítják az általános műveltség továbbépítését, valamint a szakmai képzés megalapozását, az érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra vagy a munkába állásra való felkészülést.

A szakmai programban a kerettanterven belüli tananyagtartalmak ütemezését, a tanítási tanulási folyamat tagolását, eszközeit, módszereit úgy határozzák meg, hogy az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára adott legyen az ismeretek bővülésének, a képességek és készségek fejlődésének a lehetősége. Meghatározzák a szakgimnázium egyes szakaszaihoz, tantárgyaihoz tartozó, a tanulók többsége számára ösztönző, egyénhez igazodó, differenciált módszerek alkalmazása és a megfelelő tanulói aktivitás mellett teljesíthető követelményeket.

Felvételi a művészeti tagozatra: A korábbi gyakorlatnak megfelelően a felvételi rendszerünk szerint, művészeti ágazatra - jelenleg képző-és iparművészeti munkatárs képzésre - vesszük fel tanulóinkat. A szakgimnáziumi rendszerben szakmai programunk fontos új eleme a korábbi egy éves alapozó képzés átalakítása. Ezt a változtatást az új generációk egyre későbbre tolódó értelmi-érzelmi érettsége, gyakorlati-manuális készségeik hiánya és művészeti előképzettségük heterogenitása indokolja.

A változás lényege, hogy a hagyományos formában folyó művészettörténeti képzés mellett a rajz-festés-mintázás tantárgy klasszikus tárgyait kiegészítjük a térábrázolás, tipográfia, kreatív tervezés, fotó és számítógépes ismeretek alapjaival. A kis csoportlétszámok lehetővé teszik a kommunikációs képességek fejlesztését és teret adnak a csoportmunka gyakorlatának

megismertetésére is. Hangsúlyozottan az általános és művészeti alapok megteremtése, elmélyítése a cél. Meggyőződésünk, hogy a később kezdődő szakmai munka eredményességét itt tudjuk megalapozni.

Fejlesztendő területek:

- anyag és eszközhasználati képességek
- alapanyagok megmunkálása - fizikai, kémiai - tulajdonságaik
- sík, plasztikus vagy mozgóképi területek jellegzetességei
- manuális és digitális eszköztár felhasználási területei
- vázlatok, tervek összeállítása különböző manuális technikákkal
- bevezetés a tervezési és alkotási folyamatokba
- információk rendszerezése, funkcionális rangsorolása
- motívumkeresés, gyűjtőmunka hagyományos és számítógépes módszerekkel
- feladatértelmezés, a feladat önálló kivitelezésére
- képző- és iparművészeti alkotások bemutatása, installálása, kiállítása.

A második év második felében a már jól bevált módszerünk szerint kerül sor a "forgószínpad" rendszerű gyakorlatra: a tanulók egyszerű feladatokon keresztül ismerik meg az induló szakirányokat. Az év végén minden tanuló megjelöli - a személyes tapasztalatai és megismert képességei alapján - a kiválasztott szakot avagy szakokat.

A két év során az alapozó képzést irányító szaktanárok az oktató-nevelő munka során követhették nyomon a tanulók értelmi-érzelmi-szakmai fejlődését. Az alapozás éve alatt, félévente sorra kerülő kipakolás-áttekintés-értékelés a teljes tanári kar feladata. A második évben a két áttekintő értékelés - a felvételi folyamathoz hasonlóan - során a teljes tanári kar pontozással állít fel sorrendet.

Ennek alapján és a tanulók képességeit figyelembe véve tesz javaslatot a szakirányra. Az eddigi tapasztalatok alapján az egyezés a tanulók választása és a tanári kar javaslata közt 90%. Eltérő vélemény esetén - szintén az eddigi jó gyakorlatnak megfelelően - közös elbeszélgetés segít a döntésben.

A szakok közötti létszámok évtizedek óta kiegyenlítettek, kiiratkozásra soha nem került sor.

A képzésünk jellege eddig is képessé tette tanulóinkat a középszintű szakmai képzést követően, az egészen más művészeti területen történő továbbtanulásra, vagy munkára.

A 10-13 évfolyam szakmai programja a kimeneti követelményeknek megfelelően biztosítja a szükséges szakmai ismereteket.

10. Jogorvoslati lehetőségek

A tanuló értékelése, évközi érdemjegyeinek megállapítása, a tanuló minősítése, félévi és év végi osztályzatai ellen csak az értékelési eljárások megsértése esetén lehet jogorvoslattal élni. Az eljárás megindítására akkor van lehetőség, ha az oktató intézkedése ellentétes a Szakmai Programban foglaltakkal, ha a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

A félévi és az év végi osztályzat megtámadható, ha annak megállapítását a helyi tantervbe ütköző módon megíratott dolgozatra kapott érdemjegy befolyásolta. Ezt az alapelvet érvényesítjük a tanulmányok alatti vizsgákon is, ezeken a vizsgákon elért eredmények csak abban az esetben semmisíthetők meg, amennyiben a szakképző intézmény nem a Szakmai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetően a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

11.Záró rendelkezések

A Szakmai programot, a Kecskeméti SZC Kandó Kálmán Technikum szakképző intézmény vezetőjének előterjesztése alapján az oktatói testülete fogadja el.

A Szakmai program a Kecskeméti Szakképzési Centrum főigazgatójának jóváhagyásával válik felmenőben érvényessé. Ezzel az ezt megelőző Pedagógiai program kifutóban hatályát veszti.

A szakmai program módosítására az iskola igazgatója, az oktatói testület bármely tagja, az oktatók szakmai munkaközösségei tehetnek javaslatot.

A tanulók a szakmai program módosítását közvetlenül a diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják.

A Szakmai program és az egyéb belső szabályzatok előírásainak betartása a szakképző intézmény valamennyi dolgozójára nézve kötelező.

Az oktatótestületi értekezlet az intézmény szakmai programját elfogadta.

Kecskemét, 2021. március 19.

.....
Juhász Imre
igazgató

Az intézmény szakmai programját jóváhagyom.

Kecskemét, 2021. március 22.

.....
Ignác Bence
főigazgató

.....
Leviczky Csilla
kancellár

12. Mellékletek

12.1 1. sz. melléklet Helyi programtervek

Az intézmény által oktatott szakmák helyi programterveit és azok elérhetőségét az alábbi összesítő táblázat tartalmazza. A helyi programtervek (HPTT) a Képzési program szerves részét képezik, attól el nem választhatók.

Szakma azonosító száma	Szakma megnevezése	Helyi szakmai program elérhetősége
5 0714 04 01	Automatikai technikus	HPTT_Automatikai technikus_ helyi programterv
5 0714 04 03	Elektronikai technikus	HPTT_Elektronikai technikus_ helyi programterv
5 0714 04 05	Ipari Informatikai technikus	HPTT_Ipari informatikai technikus_ helyi programterv
5 0715 10 06	Gépgyártás-technológiai technikus	HPTT_Gépgyártás-technológiai technikus_ helyi programterv
5 0714 19 12	Mechatronikai technikus	HPTT_Mechatronikai technikus_ helyi programterv
5 0613 12 03	Szoftverfejlesztő és -tesztelő	HPTT_Szoftverfejlesztő és tesztelő_ helyi programterv
4 0722 08 01	Asztalos	HPTT_Asztalos_ helyi programterv
	CNC programozó	HPTT_CNC programozó_ helyi programterv
4 0723 16 03	Divatszabó / Női szabó	HPTT_Divatszabó_Női szabó_ helyi programterv
4 0715 10 04	Finommechanikai műszerész	HPTT_Finommechanikai műszerész_ helyi programterv
4 0715 10 07	Gépi és CNC forgácsoló	HPTT_Gépi és CNC forgácsoló_ helyi programterv
4 0715 10 08	Hegesztő	HPTT_hegesztő_ helyi programterv
4 0714 19 13	Mechatronikus karbantartó	HPTT_Mechatronikus karbantartó_ helyi programterv
4 0715 10 12	Szerszám- és készülékgyártó	HPTT_Szerszám- és készülékgyártó_ helyi programterv
4 0713 04 07	Villanyszerelő / szakirányok: Épületvillamosság, Villamos hálózat, Villamos készülék és berendezés	HPTT_villanyszerelő_ helyi programterv

12.2 2. sz. melléklet Felnőttképzési óratervek, felnőttképzési programok

Felnőttképzési óratervek

Szakma azonosító száma	Szakma megnevezése	Felnőttképzési óratervek elérhetősége
4 0723 16 03	Divatszabó / Női szabó	Divatszabó_FK_óraterv_napokkal_órarenddel
4 0713 04 07	Villanszerelő / Épületvillamosság szakirány	Villanszerelő_FK_óraterv_KÉSZ_Kandó

Felnőttképzési programok

Szakma azonosító száma	Szakma megnevezése	Felnőttképzési óratervek elérhetősége
4 0723 16 03	Divatszabó / Női szabó	FK_nsz_Képzési Program_Kandó
4 0713 04 07	Villanszerelő / Épületvillamosság szakirány	FK_Vsz_Képzési program_Kandó_KÉSZ

12.3 3. sz. melléklet Projektdokumentáció

A dokumentáció a műszaki alapozás tanulási területéhez készült.

Elérhetősége:

Projekt dokumentáció_gépész-villamos_OKTATÓ

Projekt dokumentáció_gépész-villamos_TANULÓ

12.4 4. sz. melléklet Alapkészség-fejlesztési terv

12.4.1 Bevezetés

Az Alapkészség fejlesztési terv a Kecskeméti Szakképzési Centrum (továbbiakban Centrum) intézményeiben tanulói jogviszonnal rendelkező, az adott képzés első két évfolyamán tanulóknak (továbbiakban 9. és 10. osztályos tanulóknak) lemorzsolódás csökkentését az alapkészségek fejlesztésével támogató intézkedések terve, amely a Kecskeméti Szakképzési Centrum Komplex fejlesztési tervével és a Második esély tervével összhangba készült el. Amely intézménynek az Országos Kompetencia Mérés gyenge eredményeihez kapcsolódóan intézkedési tervet kellett készíteni, amely jelenleg is hatályban van, akkor az Alapkészség fejlesztési tervnek azzal is összhangban kell lenni.

Az Alapkészség-fejlesztési terv a Kecskeméti Szakképzési Centrum vezetése által jóváhagyott, hatóköre a Centrum fenntartásában lévő összes intézményre kiterjed.

Az Alapkészség-fejlesztési terv célja a 9. és 10. osztályos tanulók alapkészség-fejlesztésével kapcsolatos feladatok Centrum szintű szabályozása.

Az alapkészség-fejlesztés célja a tanulók tanulmányi sikerességükhöz, vagy tehetségük kibontakoztatásához szükséges, de nem megfelelően fejlett alapkészségeik szükséges szintre hozása (felzárkóztatás), tanulók holisztikus megismerése a hatékony fejlesztésük érdekében, a tanulási sikerességhez szükséges tanulási hatékonyságra való felkészítése (tanulásra való alkalmasság megteremtése, a tanulás tanulása).

A szabályozás két szinten történik:

- Centrum szinten
- Intézményi szinten

Centrum szinten azok az Alapkészség-fejlesztési feladatok jelennek meg, melyek minden intézményben egységesen megvalósításra kerülnek. A megvalósítás intézményi hatókörben történik. Centrum szinten a tanulók továbbtanuláshoz, tehetségük kibontakoztatásához leginkább szükséges alapkompenciáknak mérésére, megfigyelésére kerül sor az egyéni és csoport szintű fejlesztési lépések megtervezése érdekében. A centrum szinten bemeneti mérések (fejlesztést megalapozó információk gyűjtése) és a fejlesztési tevékenységek eredményességének vizsgálatát biztosító kimeneti mérések megvalósítására kerül sor.

Az Alapkészség-fejlesztési tervben intézményi szintű mérések az intézmény speciális területein (pl. speciális szakmai kompetenciák, a centrum szintű mérések által biztosított információkon

túli, specifikus információk) vagy az intézmények csak a saját hatáskörébe betartozó területeken (pl. a tanulói, illetve csoportszintű fejlesztési tevékenységek negyedévente szükséges felülvizsgálatához szükséges köztes mérések, vizsgálatok elvégzése) jeleníthető meg.

12.4.2 Az alapkészségek mérésének, megfigyelésének, fejlesztésének rendszere

Matematika alapkészség mérése, megfigyelése, fejlesztése

A mérés a GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú kiemelt projektben kidolgozott, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által biztosított mérőeszköz matematika résztesztjével történik.

A mérés lebonyolítása a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által meghatározott eljárásrend szerint valósul meg.

A mérés célja a tanulói matematika alapkompétencia fejlettségének mérése.

A mérési eredmények értékeléséért az 1. mellékletben meghatározott értékelési útmutató alapján az intézmények mérési csoportjai végzik.

A matematikai készségek fejlesztése az alábbi keretben történik:

- a fejlesztés egyéni és csoportszükségleteit az osztályban tanító tanárok értekezlete állapítja meg;
- A fejlesztés négy szinten valósul meg:
  - osztály szintű fejlesztés matematika tantárgyi tanítási órákon tanmenet szintű tervezéssel (felelős: matematika szaktanár);
  - osztály szintű fejlesztése egyéb (kommunikáció/magyar nyelv és irodalom, társadalomismeret, természetismeret, szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozások, ...) tantárgyi tanítási órákon tanmenet szintű tervezéssel (felelősök az érintett szaktanárok).
  - kiscsoportos fejlesztés felzárkóztató foglalkozásokon csoportos foglalkozási terv szintű tervezéssel (felelős: matematika szaktanár).
  - egyéni szintű fejlesztés mentorálás keretében egyéni foglalkozási terv szintű tervezéssel (felelősök: mentorok).

A matematika alapkompétencia egyéni és csoportos fejlesztése esetén az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervek felülvizsgálatához köztes méréseket szükséges végezni. Köztes mérések az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervben leírt előrehaladás kontrolálására, az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervek esetleges korrekciójának elvégzése érdekében. A köztes mérés célja,

dokumentumai, ütemezése, lebonyolítása egyéni vagy csoportos fejlesztési tervekben található. Felelősök a fejlesztést végző pedagógusok

A matematika alapképesség fejlesztési tevékenységek dokumentálása az alábbi dokumentumokkal történik:

- a tanítási órák, szakmai gyakorlatok keretében történő alapképesség-fejlesztések dokumentálása tanmenettel;
- a kiscsoportos és egyéni felzárkóztató foglalkozások keretében történő alapképesség-fejlesztések dokumentálása foglalkozási tervekkel (első és felülvizsgált tervek).
- a mentorálás keretében végzett egyéni szintű fejlesztések dokumentálása egyéni fejlesztési tervvel és egyéni előrehaladási naplóval;
- a mérésekhez, szűréshez kapcsolódó elemzésekkel, összegzésekkel;
- a fejlesztés hozzáadott értékének a dokumentálása a fejlesztési tevékenységet megalapozó bemeneti mérés és a folyamat végi kimeneti kontroll mérés összehasonlító elemzésével;

12.4.3 A szövegértés, anyanyelvi kompetenciák alapképesség mérése, megfigyelése, fejlesztése

A mérés a GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú kiemelt projektben kidolgozott, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által biztosított mérőeszköz szövegértés és szókinccs résztesztjével történik.

A mérés lebonyolítása a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által meghatározott eljárásrend szerint valósul meg.

A mérés célja a tanulók szövegértés és szókinccs alapképesség fejlettségének mérése.

A mérési eredmények értékeléséért értékelési útmutató alapján az intézmények mérési csoportjai végzik.

A szövegértés és a szókinccs készségek fejlesztése az alábbi keretben történik:

- a fejlesztés egyéni és csoportszükségleteit az osztályban tanító tanárok értekezlete állapítja meg;
- A fejlesztés négy szinten valósul meg:
  - osztály szintű fejlesztés kommunikáció/magyar tantárgyi tanítási órákon tanmenet szintű tervezéssel (felelős: kommunikáció/magyar szaktanár);
  - osztály szintű fejlesztése egyéb (matematika, társadalomismeret, természetismeret, szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozások, ...) tantárgyi tanítási órákon tanmenet szintű tervezéssel (felelősök az érintett szaktanárok).

- kiscsoportos fejlesztés felzárkóztató foglalkozásokon csoportos foglalkozási terv szintű tervezéssel (felelős: kommunikáció/magyar nyelv és irodalom szaktanár).
- egyéni szintű fejlesztés mentorálás keretében egyéni foglalkozási terv szintű tervezéssel (felelősök: mentorok).

A szövegértés és anyanyelvi alapkompétencia egyéni és csoportos fejlesztése esetén az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervek felülvizsgálatához köztes méréseket szükséges végezni. Köztes mérések az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervben leírt előrehaladás kontrolálására, az egyéni vagy csoportos fejlesztési tervek esetleges korrekciójának elvégzése érdekében. A köztes mérés célja, dokumentumai, ütemezése, lebonyolítása egyéni vagy csoportos fejlesztési tervekben található. Felelősök a fejlesztést végző pedagógusok

A szövegértés és anyanyelvi alapkompétencia fejlesztési tevékenységek dokumentálása az alábbi dokumentumokkal történik:

- a tanítási órák, szakmai gyakorlatok keretében történő alapkészség-fejlesztések dokumentálása tanmenettel;
- a kiscsoportos és egyéni felzárkóztató foglalkozások keretében történő alapkészség-fejlesztések dokumentálása foglalkozási tervekkel (első és felülvizsgált tervek).
- a mentorálás keretében végzett egyéni szintű fejlesztések dokumentálása egyéni fejlesztési tervvel és egyéni előrehaladási naplóval;
- a mérésekhez, szűréshez kapcsolódó elemzésekkel, összegzésekkel;
- a fejlesztés hozzáadott értékének a dokumentálása a fejlesztési tevékenységet megalapozó bemeneti mérés és a folyamat végi kimeneti kontroll mérés összehasonlító elemzésével;

12.4.4 A tanulás tanulása alapkészség fejlesztése

A tanulásmódszertani alapkészségek fejlesztésére a tanuláshoz szükséges 4 területen kerül sor: tanulási szokások; tanuláshoz szükséges képességek; tanulási módszerek és a tanulási motiváció. A fejlesztés széles hatásköre miatt bemeneti mérésre nem kerül sor (a fejlesztésre kerülő teljes spektrum méréséhez sok, túlzott terhelést jelentő mérések elvégzésére enne szükség, amely nem ad lényegesen több új információt az eddig e területen felgyűlt pedagógiai tapasztalatokhoz képest).

A tanulásmódszertan (TMT) éves fejlesztésének lépései:

- A 9. osztály(ok) számára a tanév előkészítése keretében kialakításra kerül a tanuló TMT tréning tananyaga. A tanulók az fent említett 4 területhez kapcsolódó TMT elemekre kapnak felkészítést, fejlesztést.
- Az osztályban tanító tanárok belső tudásmegosztás keretében megismerik a tanulók által elsajátított TMT elemeket.
- Az osztályban tanító tanárok az intézmény TMT felelősének irányításával elkészítik az adott osztály(ok)ra vonatkozó TMT hálótervet (induló, 9-es osztályok).
- A TMT hálóterv alapján a tanévben a TMT fejlesztés megvalósul.
- A tanév során két alkalommal az osztályban tanító tanárok értékelő megbeszélést tartanak a TMT fejlesztés tapasztalatairól, szükség esetén módosítják az adott osztályok hálótervét.

A tanulás tanulása alapkészség fejlesztés dokumentálása az alábbi dokumentumokkal történik:

- A tanulói TMT tréning tananyaga(i);
- A hálótervek, felülvizsgált hálótervek.

12.4.5 A lemorzsolódással való veszélyeztetettség bemeneti szűrése a szakképzés 9. évfolyamán

A szűrés az osztályban tanító tanároknak a mérőeszközben megadott megfigyelési szempontok, az osztályban zajló mérések eredményeinek és értékeléseinek összesítése alapján történik. A szűrés alapját jelenti az osztályértekezlet fejlesztési tevékenységekkel kapcsolatos döntéseinek. A mérőeszköz lemorzsolódási veszélyeztetettségi kérdőív és a felhasználást segítő módszertani útmutatók.

A szűrés célja a tanulók mérési eredményeinek, komplex megfigyeléseinek értékelése alapján a csoportszintű fejlesztési igények meghatározása (mind a kognitív területeken, mind a tanulás tanulása, mind a tanulók személyiségéhez kapcsolódó területeken), a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók körének meghatározása és az adataikra épülő fejlesztési tervek meghatározása.

A lebonyolítás a tanévenként intézményenként kialakított eljárásrend szerint, amelyek az induló, 9-es osztályonként az osztályfőnöki munkatervben találhatóak.

Felelősök: 9-es osztályfőnökök

Dokumentálása: az osztályértekezlet jegyzőkönyve, kitöltött veszélyeztetettségi kérdőív

12.4.6 Digitális kompetenciák mérése, fejlesztése

A Kandó szakmastruktúrája meghatározó mértékben épül az Ipar 4.0 szakképesítéseire (informatika, elektronika, mechatronika, gépészet). A 2020 szeptembertől induló új típusú szakképzés kiemelten épít a tanulók digitális kompetenciáira (CNC vezérlésű megmunkáló gépek, CAD/CAM tervezőprogram, számítógépes gyártáselőkészítési program, ... stb. szakszerű kezelése. Ez az elvárás megtalálható mind technikus, mind szakképző iskolai szinten. A tervezett mérés – értékelés a 9. évfolyamon bemeneti, majd köztes mérést tartalmaz, az I. félév végén, valamint kimeneti mérést a tanév végén.

Cél: a tanulók általános iskolában kialakított digitális kompetenciáinak felmérése annak érdekében, hogy a fejlesztéssel elérhető legyen a szakképzéshez szükséges digitális kompetencia szint.

A mérés eszközei: alapvető számítógép felhasználói mérés (Word, Excel, prezentáció készítése, internet használat, mentések, file kezelések). A mérési eredmények kiértékeléséhez szoftver készül. A mérőeszközt és a mérés-kiértékelő eszközt az idegen nyelvi munkaközösség készíti el.

Az eredmények felhasználása, fejlesztés: az értékelőszoftver segítségével feltárt mérési eredményeket az informatika szaktanár elemzi, megállapításokat tesz, megjelöli a szükséges beavatkozásokat (hiányosságok felszámolása, tananyag súlyozása, haladási tempó), és beépíti azokat a tanmenetébe.

Keletkezett dokumentum: Digitális kompetenciamérés eredménye, értékelése nevű dokumentum, mely rögzíti az eredmények kiértékelésén kívül a beavatkozás módját is.

Lebonyolítás módja, eljárásrendje: A bemeneti digitális kompetenciamérés a 9. évfolyam első hónapjának végén történik, az adott csoport órarend szerinti órájában. Az I. félév végén lebonyolított köztes mérés lehetőséget ad a tervezett haladási ütemezés módosítására, korrekciójára. A tanév végén elvégzett kimeneti mérés a kitűzött cél elérését méri.

Dokumentum, ahol a fejlesztés megtalálható: tanmenet, reflexió. A bemeneti felmérés eredményétől függően szükség lehet felzárkóztatásra, mely a korrepetálási naplóban fog megjelenni..

12.4.7 Idegen nyelvi kompetenciák mérése, fejlesztése

Cél: a tanulók idegen nyelvi szókincs és alapkészség fejlettségének mérése.

A mérés eszközei: az idegen nyelvi munkaközösség által készített mérőeszköz

Az eredmények felhasználása, fejlesztés: a mérési eredményeket az idegen nyelvi munkaközösség elemzi, majd létrehozza (amely szakképesítésekben lehetséges) a kezdő és haladó idegen nyelvi csoportokat, melyek eltérő szintről, eltérő munkatempóban haladnak.

A nyelvtanárok tanmeneteikben megtervezik az adott szintű csoportok előrehaladását. A kezdő csoportoknál szükség lehet egyéni szintű kiegészítő felzárkóztatásokra.

Lebonyolítás módja, eljárásrendje: A bemeneti idegen nyelvi kompetenciamérés a 9. évfolyam első hónapjának végén történik, a csoportok órarend szerinti óráiban. Az I. félév végén lebonyolított félévi szintfelmérés lehetőséget ad a tervezett haladási ütemezés módosítására, korrekciójára, vagy a kezdő és haladó csoportok közötti esetleges átirányításra.

A tanév végén elvégzett kimeneti mérés a 9. évfolyam végére kitűzött cél elérését méri (az átirányítás a tanév végén még lehetséges).

Az idegen nyelvi kezdőcsoportnál a munkaközösség által elkészített minimumkövetelmények szerint történik a kompetenciafejlesztés.

Dokumentum, ahol a fejlesztés megtalálható: tanmenet, reflexió. A bemeneti felmérés eredményétől függően szükség lehet felzárkóztatásra, mely a korrepetálási naplóban jelenik meg.

12.4.8 Különös bánásmódot igénylőkkel kapcsolatos intézkedések és egyedi mérések

A különleges bánásmódot igénylő tanulónak a Nemzeti Köznevelési Törvény által meghatározott definíciót tekintjük:

„Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.” NKT 4.§ 13.

A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal kapcsolatos intézkedések és mérések a törvényi szabályozásban rögzített módon történnek. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 14.§ (5) szakasza alapján az SNI és a BTMN tanulók fejlesztésével kapcsolatos tevékenységeket az intézmények szakmai programja tartalmazza, a részükre biztosított foglalkozások a rendelet 35.§ (4) alapján szerveződnek.

Mj.: A rendelet 123.§ (2) szakasz 23. pontjában a kormánynak adott felhatalmazás alapján megjelenő kormányrendelet hatályba lépése után e szakasz felülvizsgálatra kerül.

12.5 5. sz. melléklet Tanulmányok alatti vizsgák rendje

12.5.1 A vizsgaszabályzat hatálya és célja

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók és képzésben résztvevők tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozóvizsga, javítóvizsga, pótlóvizsga, különbözeti vizsga, ágazati alapvizsga)

- követelményeit
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét az oktatói testület a szakmai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény szakmai programja szerint nem lehetett meghatározni,
- a szakmai programban meghatározottnál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni (pl. előrehozott érettségi),
- szakirányú képzés megkezdéséhez előírt követelmények teljesítése (ágazati alapvizsga).

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- pótlóvizsgára
- ágazati alapvizsgára vonatkozik (Szkt. 255. § Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni.)

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi képzésben résztvevőjére:

- aki ágazati alapvizsgára, osztályozó-, különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit az oktatói testület határozatával osztályozóvizsgára utasít

- akit az oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít
- aki igazgatói engedéllyel pótló- vagy különbözetvizsgát tesz.

Kiterjed továbbá az intézmény oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. A vizsgaszabályzat hatálybalépése 2020. szeptember 1-je, érvényessége határozatlan időre szól.

12.5.2 Tanulmányok alatti vizsgafajták

12.5.2.1 Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a foglalkozáson való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben meghatározott időnél többet mulasztott és az oktatói testület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozóvizsga – a b) pontban meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Osztályozóvizsga időpontját az aktuális tanév munkaterve határozza meg. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

12.5.2.2 Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban a szakképző intézményben tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

12.5.2.3 Pótlóvizsga

A vizsgázó pótlóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való

részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótlóvizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

12.5.2.4 Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott. Minden tantárgy esetében az Elektronikus-naplóban (Kréta rendszer) mutatott év végi 1,8-as átlag alatt teljesítő tanuló buktatható meg/utasítható javítóvizsgára. 1,5 és 1,8 átlag között az oktatónak mérlegelési joga van, a javítás engedélyezésére. A tanév végi érdemjegy megállapításakor mindkét félév eredményét figyelembe kell venni. A 2. félév átlagának is el kell érnie minimum az 1,5-et, csak ekkor van lehetőség javításra, mivel az I. féléves tananyag részét képezi ráépüléssel a II. félév tananyagának. Ha a tanuló javuló tendenciát mutat, a szaktanárnak lehetősége van megalapozott egyéni döntést hozni.
- az osztályozó vizsgáról, illetve a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsga letételére az augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig terjedő időszakban az igazgató által meghatározott időpontban van lehetőség.

Javítóvizsgára a tanulónak jelentkeznie kell, a tanév utolsó napját követő 15 napon belül. A jelentkezési szándékát írásban kell megtennie a Tanulmányilvántartóban a kérvény és a bizonyítvány leadásával.

12.5.2.5 Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri, az ágazati alapoktatást zárja le. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát. Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Az ágazati alapvizsga a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 91. § és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 182-190. §, 255-257. § alapján, a szakképző intézményre vonatkozó részletes, eltérő szabályai a 12.3.7 pontban olvashatóak.

12.5.3 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaidőszaka és vizsgabizottsága

- A tanulmányok alatti vizsga vizsgaidőszakát a tanulmányok alatti vizsgát megelőző három hónapon belül kell kijelölni. A tanulmányok alatti vizsga időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.
- Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt vagy abban a szakképző intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga az ágazati alapvizsga kivételével nem ismételhető.
- A szakképző intézményben tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a szakképzési államigazgatási szerv a vizsgázó – kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő – írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Ha a szakképző intézmény oktatóinak szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt a szakképző intézményben szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében
  - meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
  - vezeti a szóbeli vizsgát és a vizsgabizottság értekezleteit,

- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.
- A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az igazgató készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

12.5.4 A vizsga menete

Az írásbeli vizsga menete

- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, ha a vizsgatevékenység megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató oktató által értékelhetően – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.
- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a szakképző intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről a szakképző intézmény gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként minimum hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Ha a vizsgáztató az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az igazgató a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató, az igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztatótól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékel.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

- Ha a vizsgáztató a feladatlapon javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlagra, és értesíti az igazgatót.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az igazgatóból és két – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
  - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
  - az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja vagy
  - ha a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát eredménytelennek nyilvánítja vagy az a) pont szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsga menete

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – ha szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli felelet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottságtól segítséget kaphat.

- A vizsgabizottság a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehet fel, ha meggyőződött arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
- A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
- A gyakorlati vizsgatevékenység szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgynak a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

A gyakorlati vizsga menete

- A gyakorlati vizsgatevékenység tartalmát az igazgató hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról,

továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

- A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a gyakorlati vizsgatevékenység ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a gyakorlati vizsgatevékenység leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgatevékenységet egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó természetes személyazonosító adatait, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző oktató írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgatevékenységre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

12.5.5 A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsga

- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a szakképzési államigazgatási szerv szervezi.
- A tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a szakképzésről szóló törvény 164§-ában meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az igazgató a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a szakképzési államigazgatási szerv. A vizsgát az első félév, illetve a tanítási év utolsó hetében kell megszervezni.
- A tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy ha bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. A szakképző intézmény a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a szakképzési államigazgatási szervnek.

- A vizsgabizottságnak nem lehet tagja az az oktató, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban a szakképző intézményben tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.
- Ha a tanuló nem teljesíti az évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
- Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt a szakképző intézményt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az a szakképző intézmény dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az oktatói testülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

12.5.6 Az egyes vizsgatárgyak követelményei, részei és értékelési rendje

A vizsgatárgyak követelményei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény szakmai programjában található követelményrendszerével.

- Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a szakképző intézmény szakmai programja alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhethet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott vizsgatárgy legfontosabb tanulmányi

követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgatevékenység és szóbeli vizsgatevékenység sikeres teljesítése.

A vizsgatárgyak részei

A tantárgy jellegéből adódóan írásbeli/gyakorlati vizsgát kell tenni. Sikertelen írásbeli/gyakorlati vizsga esetén kötelező csak szóbeli vizsgát tennie a tanulónak.

Sikeres írásbeli/gyakorlati vizsga esetén nem kell szóbeli vizsgát tennie a tanulónak.

Az értékelés rendje

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján a következőként határozandó meg a vizsga összesített eredménye:

- A tanulmányok alatti vizsga követelményeit és az értékelés szabályait a szakképző intézmény szakmai programjában a helyi tantervi követelmények határozzák meg. A javítóvizsga feladatlapjait a szaktanárok a minimumkövetelmény szintjére állítják össze. Az elégséges szint %-os meghatározásánál a munkaközösségek döntenek arról, hogy 40% és 60% között hol húzzák meg a határt. Legalább az elégséges %-os határa mínusz 20%-os eredmény elérésekor szóbeli vizsgára kell bocsátani a tanulót.
- Azok a tanulók, akik szakértői vélemény alapján igazgatói határozattal rendelkeznek, melyben méltányos számonkérés javasolt, az eredeti %-nál 10 %-kal csökkentett határ kell megállapítani.
- Szakértő vélemény alapján szóbeli számonkérés előnyben részesítés esetén az írásbeli vizsga időtartama alatt 3 fős vizsgabizottság előtt kell a tanulónak szóban megoldania az írásbeli vizsga feladatlapját.
- Testnevelés javítóvizsga - gyakorlati vizsga, mely során előre meghatározott sportágak gyakorlatelemeit kell bemutatni. A vizsga időtartama nem lehet hosszabb 180 percnél. Az értékelés a tanév során is alkalmazott értékelési táblázat szerint történik.

12.5.7 Ágazati alapvizsga eljárásrendje

12.5.7.1 Általános szabályok

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha az ágazati alapvizsgát eredménye elégtelen. Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy elégtelen ágazati alapvizsgát tett, a javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is elégtelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév

végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja. A felnőttképzésben résztvevő ágazati alapvizsgájára az ágazati alapképzés teljesítése után kerül sor. A sikertelen ágazati alapvizsgát 30 napon belül kell javítani, amennyiben a megismételt vizsga is eredménytelen a felnőttképzési szerződés felbontásra kerül.

Az ágazati alapvizsgákon a vizsgatevékenység értékelésének szempontjait, formáját és eredményességét a képzési és kimeneti követelmények rögzítik.

12.5.7.2 Vizsgabizottság

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló ágazati alapvizsga vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara delegálja. Az ágazati alapvizsga vizsgabizottsága három főből áll:

- 1 fő vizsgabizottsági elnök és
- 2 fő vizsgabizottsági tag.

A vizsgabizottság elnökét és tagjait a Szakképző intézmény igazgatója írásban bízta meg.

A vizsgabizottság akkor határozatképes, ha vizsgabizottság minden tagja jelen van.

A vizsgabizottság a vizsga megkezdése előtt értekezletet tart, mely során ellenőrzi az elkészített vizsgafeladatokat.

Az értekezlet akkor határozatképes, ha a teljes ágazati alapvizsgabizottság jelen van.

Az ágazati alapvizsgabizottság határozatait nyílt szavazással hozza.

Az ágazati alapvizsga vizsgabizottság döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen az ágazati alapvizsga vizsgabizottság tagja külön véleményét a jegyzőkönyvben feltüntetheti.

Az ágazati alapvizsga vizsgabizottságának elnökét, tagját és jegyzőjét, az ágazati alapvizsga vizsgabizottság munkáját segítő oktatót (amennyiben szükséges) a vizsgabizottság határozatai tekintetében – azok kihirdetéséig – titoktartási kötelezettség terheli.

Az ágazati alapvizsgán a vizsgabizottság elnökét, tagjait, a vizsga jegyzőjét és az írásbeli vizsga felügyelőt, a gyakorlati vizsga segítőjét díjazás illeti meg. A díjazás mértékére az elnök esetében a 12/2020.(II.7.) Korm.rendelet 257.§-ban foglaltak, a többi résztvevő tekintetében a hatályos kancellári-főigazgatói utasításban foglaltak az irányadók.

12.5.7.3 Jelentkezés az ágazati alapvizsgára

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgájára személyesen vagy meghatalmazott útján, írásban jelentkezik. A jelentkezési lapot a Szakképző intézményhez kell

benyújtani a Szakképző intézmény által meghatározott formában. A jelentkezési laphoz csatolni kell az ágazati alapvizsgával kapcsolatos kérelmeket és a kérelem alapjául szolgáló okiratok másolatát.

A jelentkezési lap benyújtásának határideje a vizsgát megelőző 35. nap.

A jelentkezőnek a vizsga megkezdéséig igazolnia kell, hogy az ágazati alapvizsgára bocsátáshoz szükséges, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott feltételekkel rendelkezik. Ha a jelentkező az ágazati alapvizsga megkezdéséig nem teljesíti, vagy nem igazolja, hogy megfelel az ágazati alapvizsgára bocsátás ágazathoz tartozó Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott feltételeinek, a jelentkezését törölni kell.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó a jelentkezéssel egy időben kérelemmel fordulhat az igazgatóhoz. Kérelmére a bemutatott, érvényes szakértői vagy rehabilitációs bizottság javaslata alapján az igazgató kedvezményekben részesítheti.

- A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére lehetővé kell tenni a tanulmányok során alkalmazott segédeszköz alkalmazását.
- Ha azt a sajátos nevelési igény indokolja, az igazgató engedélyezheti az írásbeli vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenységgel történő felváltását, valamint az adott vizsgatevékenység meghatározott időtartamánál harminc százalékkal hosszabb idő alatti teljesítését.

Az ágazati alapvizsga folyamatában az igazgató által nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

12.5.7.4 Az ágazati alapvizsga előkészítése

A gyakorlati oktatásért felelős igazgatóhelyettes a szakmai igazgatóhelyetttessel együttműködve elkészíti az ágazati alapvizsga lebonyolítási rendjét, ez alapján és a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara előírásai alapján lejelenti az ágazati alapvizsgát.

Az ágazati alapvizsgán lebonyolításra kerülő vizsgatevékenységek helyszínéről és időpontjáról és a vizsgával kapcsolatos további tudnivalókról a szakképző intézmény – a vizsga megkezdése előtt legalább 14 nappal – tájékoztatja az írásbeli vizsga felügyelőjét, a gyakorlati vizsga segítőjét, a vizsgázókat és az ágazati alapvizsga vizsga lebonyolításában közreműködő személyeket. Az adminisztrációs munkát a megbízott jegyző segíti.

12.5.7.5 Az ágazati alapvizsga lebonyolítási rendje

A lebonyolítási rendben meg kell határozni az ágazatra vonatkozó vizsgaprogramot amely tartalmazza a vizsgatevékenységek felsorolását és azok végrehajtásához szükséges tudnivalókat

- a vizsgatevékenységek felsorolását, végrehajtásuk időtartamát,
- a vizsgacsoportok beosztását, a vizsgatevékenység helyszínét,
- a vizsgacsoportra vonatkozóan az adott vizsgatevékenységre vonatkozó szabályokat,
- a technikai feltételek folyamatos biztosításáért felelős személyt, ha szükséges a részvételére vonatkozó szabályokat,
- a vizsga lebonyolításában közreműködők feladatait, valamint
- a vizsga lebonyolítása során a helyi sajátosságokat

Az ágazati alapvizsga feladatainak végrehajtásához az egyes vizsgatevékenységeknél meghatározott időtartam áll a vizsgázó rendelkezésére, amelybe az ágazati alapvizsga feladat ismertetésének időtartama nem számít bele.

Nem számítható be a feladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból (kényszerleállás, anyaghiba stb.) kieső idő.

Ha az ágazati alapvizsga megtartását, befejezését zavaró vagy gátló körülmény akadályozza, illetőleg a vizsgázó szabálytalanságot követ el, a vizsgabizottság vagy a felügyelő oktató azonnal értesíti a szakképző intézmény igazgatóját, aki a körülményeket megvizsgálva rendelkezik az ágazati alapvizsga további menetéről.

12.5.7.6 Írásbeli (interaktív) vizsgatevékenység

Az írásbeli vizsga a lebonyolítási rendben meghatározott helyszínen és csoportbeosztásban kerül lebonyolításra. Az írásbeli vizsga feladatait a KKK követelményei és tartalmi előírásai alapján az oktatói team állítja össze a gyakorlati képzésért felelős és a szakmai igazgatóhelyettes vezetésével. A feladathoz el kell készíteni a részletes javítási-értékelési útmutatót és a használható segédeszközök jegyzékét is.

Az írásbeli vizsgán jegyzőkönyv készül, amelyben az ülésrendet, a vizsga menetét kell rögzíteni. Az esetleges szabálytalanságról és a rendkívüli eseményről az igazgató értesítése mellett, külön jegyzőkönyvet kell felvenni.

Az írásbeli feladatok javítására az igazgató jelöli ki az oktatót. Az értékelést a vizsgabizottság végzi, az írásbeli vizsgatevékenység értékelése %-os formában történik, az eredményt az értékelő lapra és az egyéni vizsgajegyzőkönyvre rá kell vezetni.

12.5.7.7 Gyakorlati vizsgatevékenység

A gyakorlati vizsga a lebonyolítási rendben meghatározott helyszíneken és csoportbeosztásban kerül lebonyolításra. A gyakorlati vizsga feladatait a KKK alapján az oktatói team állítja össze (a duális képző közreműködésével) a gyakorlati képzésért felelős és a szakmai igazgatóhelyettes vezetésével. A feladathoz el kell készíteni a részletes javítási-értékelési útmutatót és a használható segédeszközök jegyzékét is. A javítási útmutatónak tartalmazni kell az egyes feladatokra adható részpontszámok felosztását is.

Biztosítani kell a használandó szerszámokat, gépeket, anyagokat.

Az gyakorlati vizsgát munka és balesetvédelmi oktatásnak kell megelőzni, amit a vizsgázók aláírásukkal a balesetvédelmi jegyzőkönyvben igazolnak. A gyakorlati ágazati alapvizsgát akkor lehet megkezdeni, illetőleg folytatni, ha az ágazati alapvizsga elnöke meggyőződött a személyi és tárgyi feltételek meglétéről – ideértve a munkavédelmi, tűzvédelmi és egészségvédelmi feltételeket is.

Az értékelést a vizsgabizottság végzi, a gyakorlati vizsgatevékenység értékelése %-os formában történik, az eredményt az értékelő lapra és az egyéni vizsgajegyzőkönyvre rá kell vezetni.

12.5.7.8 Az ágazati alapvizsga értékelése

A vizsgázókat az ágazati alapvizsgán nyújtott teljesítményük alapján az ágazati alapvizsga vizsgabizottság értékeli. Az egyes vizsgatevékenységek akkor eredményesek, ha a vizsgázó vizsgatevékenységenként a megszerezhető pontszám legalább 51%-át elérte.

Az ágazati alapvizsga végső eredménye %-os formában kerül meghatározásra. Az írásbeli vizsgatevékenység 30%-os a gyakorlati vizsgatevékenység 70%-os súlyozással kerül bele a végső eredménybe. Az ágazati alapvizsga %-os eredményét be kell írni az osztályozó ívre az egyéni vizsgajegyzőkönyvbe, valamint a tanuló, képzésben résztvevő bizonyítványába.

- sikeresen befejezte az ágazati alapvizsgát az a vizsgázó, aki legalább 51%-os teljesítményt ért el,
- minden olyan vizsgázó eredményét eredménytelennek kell tekinteni:
  - az ágazati alapvizsgán elfogadható ok nélkül nem jelent meg
  - a vizsga folyamatát alapos indok nélkül megszakította,
  - akit szabálytalanság miatt az ágazati alapvizsga bizottság az ágazati alapvizsga folytatásától eltiltott.
- ha a vizsgázó az ágazati alapvizsgát megkezdte, de azt betegsége vagy más elfogadható indok miatt befejezni nem tudta – teljesítménye nem értékelhető.

Az ágazati alapvizsgát nem, illetve sikertelenül teljesítők részére a szakképző intézmény egy alkalommal javító-, illetve pótló vizsgát szervez.

A vizsgázó az ágazati alapvizsgán nyújtott teljesítménye alapján ágazati alapvizsga teljesítő igazolást kap.

12.5.7.9 Az ágazati alapvizsga zárása

A ágazati alapvizsga dokumentumainak aláírásával a vizsgabizottság zárja a vizsgát. Az ágazati alapvizsga eredményét – az ágazati alapvizsga vizsgabizottság tagjainak jelenlétében – az ágazati alapvizsga elnöke hirdeti ki, majd röviden értékeli az ágazati alapvizsgát, átadja a személyre szóló igazolásokat.

12.5.7.10 Ágazati alapvizsga dokumentációja

Az ágazati alapvizsga dokumentációjának elkészítése a jegyző feladata. Munkáját az igazgatótól kapott megbízás alapján végzi. Munkája során együttműködik a gyakorlati oktatásért felelős és a szakmai igazgatóhelyetttessel, valamint a vizsgabizottsággal.

A keletkezett dokumentumokat iktatás után irattárazza.

- jelentkezési lap,
- lebonyolítási rend, vizsgaprogram,
- írásbeli jegyzőkönyv,
- szabálytalanság, rendkívüli esemény jegyzőkönyve,
- osztályozó ív, értékelőlap,
- balesetvédelmi jegyzőkönyv,
- egyéni jegyzőkönyv - névre szóló, ágazati alapvizsgáról szóló igazolás,
- jegyzék az igazolás átvételéről,
- egyéb vizsga során keletkezett vizsgabizottság által készített dokumentumok.

Az ágazati alapvizsgáról készült dokumentáció egy példányát az intézmény irattárában kell őrizni.

Az ágazati alapvizsgáról szóló igazolás 1 eredeti példányát a tanulónak, képzésben részt vevő személynek kell átadni.

12.5.7.11 Jogorvoslat

Ha a vizsga résztvevője olyan rendellenességet tapasztalt a vizsga során, mely érdemben befolyásolja az ágazati alapvizsga szabályos és eredményes lebonyolítását, haladéktalanul írásban jeleznie kell a vizsgabizottság elnökének vagy a szakképző intézmény igazgatójának még a vizsgatevékenység napján 16.00 óráig, vagy a vizsgatevékenység befejezésétől számított 2 órán belül. A észrevételi határidő jogvesztő érvényű.

12.5.8 Az egyéni tanulmányi rend (általános szabályozás)

A tanuló kérelmére – kiskorú esetében a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kérelmére – a Kormány rendeletében meghatározott kedvezményekben részesíthető, ha egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye vagy egyéb helyzete ezt indokolttá teszi.

- Egyéni tanulmányi rendet az igazgató engedélyezhet. Ha az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményében egyéni tanulmányi rendet javasol, az igazgató az egyéni tanulmányi rendet – a gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése nélkül – köteles engedélyezni.
- Az egyéni tanulmányi rend iránti kérelemben meg kell jelölni az egyéni tanulmányi rend keretében biztosítani kért kedvezmények körét, a tanulmányi kötelezettség teljesítésének tervezett módját és időpontját, az egyéni tanulmányi rend indokoltságát. A kérelemhez csatolni kell az egyéni tanulmányi rend indokoltságát alátámasztó bizonyítékokat.
- A tanköteles tanuló esetében az engedélyhez a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményét ki kell kérni. A gyámhatóság és a család- és gyermekjóléti szolgálat az igazgató megkeresésétől számított tizenöt napon belül köteles megküldeni a véleményét.
- Egyéni tanulmányi rend legfeljebb két tanévre engedélyezhető.
- Az egyéni tanulmányi rend keretében a tanuló a következő kedvezményekben részesíthető:
  - részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban, illetve az ágazati alapoktatásban való részvétel alól,
  - osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
  - a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése.
- Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.
- Az egyéni tanulmányi rendre adott engedély visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

12.5.9 A korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámítása (általános szabályozás)

A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint

- a szakképző intézményben, a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani,
- a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani,
- a tanulmányi követelmények az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthetők.

A beszámítás akkor lehetséges, ha a bizonyítvánnyal igazolt tanulmányok megfelelő tanulási területei, óraszámában és tartalmában megfelelnek a képzési dokumentumokban leírt óraszámoknak és tartalmaknak.

Ha a tartalmak megegyeznek, de kevesebb óraszám alatt teljesítette a tanulási terület követelményeit különbözeti vizsgával lehet a beszámítást megadni.

12.6 6. sz. melléklet Második esély terv

12.6.1 Beszámítás és az egyéni tanrend

- Ezeket a kedvezményeket azok a tanköteles korú tanulók vehetik igénybe, akik nem képesek önerőből, a hagyományos oktatási-képzési lehetőségek igénybevételével teljesíteni azokat a követelményeket, amelyek hiánya lehetetlenné teszi számukra a társadalmi és munkaerő-piaci elvárások minimumának elérését.
- Az egyéni tanrendet olyan tanulók kérhetik, akik szakorvosi javaslattal rendelkeznek, mert az egészségi állapotuk miatt nem lennének képesek a tanévet a hagyományos módon befejezni. A sajátos nevelési igényű/egyéni bánásmódot igénylő tanköteles korú tanuló szakértői javaslattal.
- A kérelmek elbírálásáról az orvosi és/vagy szakértői vélemény alapján az intézmény igazgatója dönt, a tanév indulását megelőzően.
- Azok a tanulók, akik előzetes tanulmányaikat bizonyítvánnyal igazolva, addigi tanulmányaik beszámítását kérik és erre lehetőséget kapnak egyéni tanrendben folytatják tanulmányaikat.
- A beszámítási bizottság közismereti oktatókból, szakmai oktatókból áll, akik a döntéselőkészítő folyamatban ajánlást tesznek az intézmény igazgatójának.
- A beszámítható tantárgyak az iskola Szakmai programjában szereplő ágazati tantárgyak, vagy azokkal tananyagtartalomban, óraszámban megegyező tantárgyak.
- Az egyéni tanrend kiadásának feltételei Centrum szintű szabályozásban kerültek meghatározásra. Az intézmény igazgatója minden beadott kérelemre ennek megfelelően hoz döntést, amit határozatban rögzít.
- Az egyéni tanrendben tanulót mentor segíti, a mentorok személyére a szakmai igazgatóhelyettes tesz javaslatot.
- A tanulónak kötelező részt venni a szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozásokon, valamint a mentor vezetésével egyénre szabott tanulásmódszertani fejlesztéseken.
- Az egyéni tanrendben tanuló diák a közismereti tantárgyak óralátogatása alól, valamint testnevelés tantárgy óralátogatása és értékelése alól kaphat felmentést.
- Az egyéni tanrendben félévenként osztályozóvizsgát kell tenni minden tanult tantárgyból.
- A tanulói értékelés rendszerének kialakítása a munkaközösségek által meghatározott minimumkövetelmények figyelembevételével történik.

- Mentorálási óraszám 5 óra félévenként, konzultációk digitális oktatási lehetőségek használatával, osztályozó vizsgák a félévzárás és a tanévzárás előtti tanítási héten.
- Lehetőséget biztosítunk tanórák látogatására, amennyiben bizonyítottan kizáró ok nem áll fenn. Az osztályozóvizsgát helyettesítheti az eredményes évközi munka, legalább a témazáró dolgozatok teljesítésével. A tanuló részt vehet osztály- és iskolai közösségi programokon.

Az átjárhatóság érdekében biztosítjuk:

- Technikumból szakképzésbe való átmenetet abban az esetben, ha a technikum 10. évfolyamán a tanuló sikeres alapvizsgát tett, de sikertelen a tanéve, tanulmányait a szakképző iskolában ágazaton belül a 10. évfolyamon, ágazaton kívül a 9. évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Szakmaváltás abban az esetben lehetséges, ha a szakképzés bármely évfolyamában a diák a tanév végén nem teljesíti az évfolyam követelményeit, és nem szeretné tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytatni, lehetőség van a szakmaváltásra.
- Mindkét esetben a diák a tanulmányait ágazaton kívül a 9. évfolyamon akkor kezdheti meg, ha az intézmény igazgatója hozzájárul a szakmaváltáshoz, az orvosi alkalmassági vizsgálaton megfelelt és számára az iskolai tanműhelyben gyakorlati helyet tudunk biztosítani.
- A sikeresség érdekében segítünk az egyéni tanulási útvonalak kialakításában egyénre szabott tanulási stratégiák alkalmazásával.
- A tanulmányi tevékenységhez kapcsolódóan az iskola biztosít mentális gondozást, amelynek elemei: személyiségfejlesztés (toleranciakészség, életvezetési ismeretek, empátikus készség), általános viselkedéskultúra (amely a munkaerő-piaci, álláshelykeresési technikákban érvényesül), valamint a társadalmi viszonyokhoz való alkalmazkodás.

A sikeresség érdekében mindkét fél részére a következő kötelezettségek hárulnak:

- Elkötelezettségre és partnerségre épülő kapcsolat kialakítása.
- Az egyéni tanrendben rögzített – diák által is elfogadott – tartalmak és időpontok pontos betartása.
- Az oktatással és képzéssel összefüggő, rugalmasságot ösztönözni akaró és tudó alapelv elfogadása és érvényre juttatása a programban közreműködő személyek (az intézmény vezetője, a pedagógusok, szakszemélyzet) részéről.

- A tanuló személyét/személyiségét, a vele kapcsolatos problémát középpontba állító pedagógiai-szakmai hozzáállás érvényesítése.
- A modern és sokszínű módszertani szemlélet képviselése és alkalmazása az iskolai kudarcok csökkentése érdekében.
- Az iskola szakmai és szociális kapcsolatrendszerének kooperatív alapon történő újjászervezése.
- A diák kooperatív oktatási közegének kialakítása.

12.6.2 Kapcsolattartás az iskolát elhagyó fiatalokkal

- Tanulmányok megkezdésekor tanulói adatbázist hozunk létre, melynek gondozója az osztályfőnök.
- Iskolaelhagyás esetén frissíteni kell a kapcsolattartási lehetőségeket tartalmazó adatbázist, kapcsolattartó az osztályfőnök.
- Képzési alternatíva igényének felmerülésekor a szakmai munkaközösségek bevonása.

12.7 7. sz. melléklet Az iskolapszichológus feladatai a lelki egészségneveléssel kapcsolatban

Az iskolapszichológus megszervezi

- azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek, (kiemelt célcsoport a 9. évfolyam)
- a mentálhigiénés preventív foglalkozásokat tanulócsoporthoz, és az intézményi szervezet szintjén,
- a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú foglalkozásokat,
- a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányítani a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez,
- szükség esetén az iskolai önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaorientációs tanácsadást/foglalkozást.

Az iskolapszichológus együttműködik/kapcsolatot tart

- az iskola vezetésével,
- az oktatói testület tagjaival,
- érintett tanulókkal és szüleikkel,
- az iskola egészségügyi szolgálat munkatársaival,
- környezetünkben működő iskolákban dolgozó iskolapszichológusokkal,
- Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel,
- a pedagógiai szakszolgálatban dolgozó iskolapszichológussal a szakellátásra történő utalása vonatkozásában,
- a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában,
- a pedagógiai szakszolgálat pályaválasztási szakembereivel,

Az iskolapszichológus továbbá

- segíti pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását,

- bántalmazás vagy deviáns viselkedésformák esetén kiemelt segítséget nyújt konfliktusban érintett gyermekek, tanulók és oktatók számára.

12.8 8. sz. melléklet Környezeti és egészségnevelés a tanórákon

Egészségnevelés természettudományos órán

A tanulók korszerű ismereteket szereznek az ember testfelépítéséről, életműködéseiről, jellemző egészségügyi problémáiról és az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódokról.

Megismerik az alapvető elsősegély-nyújtási eljárásokat, valamint a szűrővizsgálatok és a védőoltások jelentőségét a betegségek megelőzésében.

Fontos, hogy felismerjék az életmód, a környezet, a viselkedés és az egészségi állapot közötti összefüggéseket, hogy megértsék: az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jóllét állapota.

Tudatosuljon bennük, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Egészségnevelés osztályfőnöki órán

Iskolánk tanulói a 14-19 éves korosztály tagjai, így meglehetősen változatos életkori sajátosságok jellemzik őket. A megvalósítás során nevelési elképzeléseinket ezért korcsoportokra bontva készítettük el.

9. évfolyam

Ebben az időszakban a legfontosabb személy a gyermek saját maga. Ő áll mindennek a középpontjában, legalábbis így gondolja a diák. Már nem tekinti saját magát gyereknek, és elvárja, hogy „felnőttként” kezeljük. A kortársak a meghatározóak a többség életében véleményükkel, példájukkal. Sikeres programokat akkor tudunk szervezni ennek a korosztálynak, ha a tervezéstől a kivitelezésig bevonjuk őket a munkába.

10. évfolyam

Ez a korosztály már a csoport, a közösség részének tekinti magát, igyekszik sikeresen kooperálni a többiekkel. Még mindig a lázadó korszak jellemzi a viselkedésüket, de egyre több belátással. Az osztályfőnök mindig tud egy „aktív magot” toborozni, aki közvetítenek a felnőttek és a majdnem felnőttek között. Ebben az időszakban már felelősséggel rájuk bízhatunk sok tennivalót, az ellenőrzést viszont még nem lehet elhagyni!

11-12. évfolyam

Diákjaink többségének figyelme ebben az időszakban már a továbbtanulásra irányul. Ebben az időben van lehetőség megtanítani a stressz feldolgozásának egészséges formáit.

A családi élet szervezése elsősorban otthoni példa, nevelés eredménye, de a diákjaink egyre nagyobb hányada kerül olyan háttérrel iskolánkba, hogy ennek a témának is van létjogosultsága osztályfőnöki óra keretében.

Meghívott pszichológus szakember adhat tanácsokat konfliktus kezelés, párkapcsolat, szülő gyermek kapcsolat témában. Tárgyalási technikák megismerése, kulturált vitatkozás, érvelés formái témákban.

Témakörök/foglalkozások az egészséges táplálkozással kapcsolatban:

- gyümölcs-nap,
- reform büfé, reform sütik versenye és kóstolója,
- tejivó nap
- fenntartható táplálkozás
- táplálkozás-tápanyagok

Témakörök/foglalkozások a testi és lelki egészség érdekében:

- a természetjárást népszerűsítő előadások,
- elsősegélynyújtó, ill. vöröskeresztes meghívott előadók bemutató előadásai,
- a védőnővel, ill. meghívott szakemberekkel szervezett beszélgetés a szeretet- szerelem-szexualitás témában,
- viselkedéstani alapok elsajátítása,
- osztálykirándulás szervezése, amely lehet „csak” egy együtt töltött délután, hétfégi nap, vagy akár több nap is,
- az alkohol és tudatmódosító-szerekkel való találkozás lehetőségei, veszélyeik
- Bajba kerültem, ki segíthet? Iskolai, városi szinten melyik szervezethez fordulhat a szülőkkel való megbeszélés után a gyerek.
- Egészségmegőrzés kapcsán a szűrővizsgálatok szükségességéről, és hatékonyságáról az iskolaorvos, a védőnő előadásai, tanácsai lehetnek jó útravalók.

Környezeti és egészségnevelés a nyelvi órákon

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra, ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagítja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Ezen felül mivel a nyelv az élet minden területét átfogja, az idegen nyelv egyedülálló a tantárgyak között, hiszen számtalan lehetőséget biztosít a tantárgyat oktató pedagógus számára, a tanulók ismereteinek bővítésére, világról alkotott véleményük, beállítottságuk formálására.

A nyelvet oktatók tevékenyen részt vesznek a tanulók környezeti és egészségnevelésében, mentálhigiénés fejlődésük elősegítésében.

A környezeti és egészségnevelésben kiemelt szerepet játszó nyelvi témakörök:

- **Környezetünk:**
  - növények és állatok a környezetünkben,
  - időjárás, éghajlat,
  - környezetszennyezés és következményei,
  - környezetünk védelme, környezettudatos magatartás,
  - veszélyeztetett állat- és növényvilág,
  - természeti katasztrófák,
  - jövőkép.
- **Életmód:**
  - egészséges életmód, egészségmegőrzés,
  - egészséges étrend, sport, fitness, betegségmegelőzés,
  - gyógymódok, alternatív gyógyászat,
  - szenvedélybetegségek: dohányzás, alkohol, drogok,
  - test-és lélek harmóniája.
- **Helyünk a világban és társadalomban, szociális kapcsolatok:**
  - a család szerepe, fontossága,
  - a tizenévesek világa, baráti kapcsolatok,
  - generációk kapcsolata, generációs különbségek,
  - példaképek,
  - kultúrák, népek, országok,
  - kulturális különbségek, tolerancia.

Egészségnevelés a testnevelés órán

A középiskolás évek alatt megy végbe a fiatalok szervezetében a legnagyobb változás, gyermekből felnőtté válnak. Ezért is lényeges, hogy az egészségfejlesztés korosztályos szinten, a biológiai adottságokhoz alkalmazkodva jelenjen meg. A serdülőkor időszakában következik be a hirtelen, gyors hossznövekedés, ezért fő feladat ebben a korban a mély hátizmok további erősítése, „törzsizomfüző” kifejlesztése. A mindennapos testmozgásban lehetőség van arra, hogy a tanításhoz, tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük, diák legyen erős, kitartó, becsületos és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanítással, tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

9. évfolyam

- Tudatosítani kell a mozgás egész életen át tartó fontosságát
- Olyan mozgásformákkal megismertetni őket, melyek elvégzése örömet okoz a diákoknak, így alakítva ki belső igényüket a rendszeres testmozgásra
- A kondicionális képességfejlesztést csak a saját testsúly illetve kisebb súlyok ellenállásával tegyék
- Hangsúlyos az ortopédiai megelőzések – gerincdeformitás, bokasüllyedés elleni gyakorlatok végeztetése – testnevelés órákon és gyógytestnevelésen.
- A keringési rendszer fejlesztését különféle távú és iramú futásokkal, sor, illetve váltóversenyekkel
- Higiéniai szokásokat, a rendszeres tisztálkodásra való nevelést.

10. évfolyam

- Váljon szokássá a sportkörnyezet higiéniája, tisztasága, a rendszeres mosakodás, tisztálkodás órák után.
- Ismerjék és alkalmazzák a tanulók azokat az alapvető verseny és játékszabályokat, amelyek a tanult sportágakban a tanórai és a tanórán kívüli versenyzést és játékot biztosítják.
- Rendelkezzenek a tanulók elméleti ismeretekkel az alapképességek fejlesztésének élettani háttéréről, amelynek ismeretében tudatosan alkalmazhatják a megismert képességfejlesztő módszereket.
- Ismerjék az alkalmazott új gyakorlatok esetében is az intenzitás és a terjedelem-növelés lehetőségeit.
- Ismerjék a tartós terhelés, az aerob állóképesség fejlesztés alapelveit, tudják mérni, ellenőrizni.

11-14. évfolyam

- Legyenek képesek önfejlesztésre, önellenőrzésre önállóan és önirányítottan tudjanak edzőmunkát végezni.
- Váljon mind tudatosabbá magatartásuk a szabadidőben végzett sportolásban, edzettségük növelésében, érezzék felelősséget saját magukkal, életmódjukkal szemben.
- Rendelkezzenek a tanulók ismeretekkel az erőt, a gyorsaságot és az állóképességet fejlesztő programok összeállításáról.

12.9 9. sz. melléklet A közösségi szolgálat részletes szabályozása

12.9.1 Feladatok (felelősök)

Koordinátort jelöl ki az igazgató, aki munkaköri feladataként látja el a tevékenységet és felelős:

- a tanulók felkészítéséért, mentorálásért, pedagógiai feldolgozásért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért
- a tanulók tevékenységének elismeréséért.

Az iskolában további mentor – aki a tanulók lelki fejlődésével foglalkozik, valamint a fogadó szervezetnél szakmai koordinátor – aki a tanulók munkáját irányítja – vesz részt a folyamatban. A már meglévő jó gyakorlatok és ötletek összegyűjtése, helyi és intézményen belüli lehetőségek feltérképezése az oktatói, tanulók, szülők segítségével. Lehetséges tevékenységi körök

- környező intézmények: részvétel önkormányzati feladatok ellátásában (egészségügyi, szociális, gyermekintézményekben)
- egyéni gondozási lehetőségek (idősek, fogyatékkal élők)
- civil szervezetek tevékenységében részt venni
- egyházi szervezetek tevékenységében szerepet vállalni.

A közösségi szolgálat területei:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani)
- szociális és jótékonyági (szükség esetén mentort kell biztosítani)
- oktatási
- kulturális és közösségi
- környezet- és természetvédelmi
- katasztrófavédelmi
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel
- rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési feladatokra (minden esetben mentort kell biztosítani).

A fogadó szervezetekkel a szakképző intézmény *Együttműködési megállapodást* köt. A tanulókat és szülőket tájékoztatjuk a választható lehetőségekről, a tanuló önként választhatja

ki azt a helyet, tevékenységet, amely számára a legvonzóbb, leghasznosabb, amelyhez kellően motivált.

A szülők támogató szerepére számítunk a program során: támogatás, szállítás... egyéb tevékenységekben.

A 9-11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három évre arányosan elosztva szervezzük meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot. Ettől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

Az ötven órán belül 5 órás felkészítő és 5 órás záró foglalkozás tartható. A tényleges tevékenységből (40 óra) 10 órát az oktatási intézmény területén kell teljesíteni.

Egy órán 60 perces közösségi szolgálati idő értendő (az utazás nem számítható bele), alkalmanként 1-3 órás időkeretben végezhető. Munkaszüneti illetve pihenő napokon 5 órában végezhető.

Figyelembe kell venni, hogy

- 18 éves kor alatt 14 óra pihenőidőt kell két nap között biztosítani,
- 16 éves kor alatt naponta 3, hetente 12 órát tevékenykedhet,
- 16-18 éves kor között napi 4 és fél, heti 18 órát tevékenykedhet a tanuló.

A tanulók egyénileg vagy csoportosan végezhetik a választott tevékenységet, célszerű a párok kialakítása.

12.9.2 A programra való felkészítés

Az 50 órából az szakképző intézményi koordinátor - szükség esetén a szakmai koordinátorral/mentorral közösen tevékenységi körönként legfeljebb 5-5 óra felkészítő és feldolgozó foglalkozás(oka)t tart. Amennyiben a felkészítés és feldolgozás ideje nem éri el a 10 órát, a fennmaradó időt tevékenységgel kell a diákoknak tölteni. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, ha a tanuló nem egy tevékenységgel kívánja teljesíteni az 50 órát. Ekkor úgy kell tervezni, szervezni a felkészítést, hogy az egyes tevékenységi körökre elegendő idő jusson, továbbá arra is ügyelni kell, ha több tanéven keresztül folytatódik a program, legyen idő a tanulók ráhangolására, a korábbiak rövid felelevenítésére illetve, további iránymutatásra, esetleges újabb információk átadására.

A felkészítés nagyon fontos pedagógiai pontja a közösségi szolgálat előkészítésének. A felkészítés vonatkozik a fogadó intézmények programjában részt vevő dolgozókra, a pedagógusokra és a tanulókra egyaránt. Szerencsés, ha a pedagógusok és a fogadó intézmény

felkészítését külső szakmai (állami, egyházi, vagy civil) szervezet végzi. A diákok felkészítését is végezheti ez a szervezet, de csak koordináló pedagógus bevonásával.

12.9.3 A közösségi szolgálat dokumentálása

A tanulók

- Jelentkezési lapot töltenek ki, amely tartalmazza a szülő beleegyező nyilatkozatát is
- naprakészen kötelesek Közösségi szolgálati naplójukat vezetni: mikor, hol, milyen időkeretben, milyen tevékenységet folytattak, esetleges reflexiók megfogalmazása,
- az egyes tanévek végén beszámoló készítése a tanév során teljesített szolgálati tevékenységről.

A szakképző intézmény

a) koordinátora

- az iskola dokumentumaiban rögzíti a közösségi szolgálatra vonatkozó szabályokat,
- az éves munkatervben rögzíti a felelősöket, feladatokat,
- együttműködési megállapodásokat készít elő a fogadó szervezetekkel, rögzíti az egyes feladatköröket
- intézményváltás esetén igazolást ad ki a teljesítésről,
- megszervezi az iskolai szintű programzárást.

a) osztályfőnök

- érintett osztályok első szülői értekezletén napirendre tűzi a közösségi szolgálatról szóló tájékoztatót,
- a diák szolgálati naplója alapján e-naplóban , törzslapban, bizonyítványban rögzíti a teljesített órák számát,
- kapcsolatot tart, támogatást nyújt a diákoknak, feldolgozza velük az élményeket (osztályfőnöki órai beszélgetés, értékelő lap, poszterek, stb)

Akkor kezdhető meg az érettségi vizsga ha a bizonyítványában szerepel az 50 óra közösségi szolgálat igazolása.

12.9.4 Határidők, adminisztratív feladatok

Együttműködési megállapodások megkötése

Az együttműködés mibenlétét minden esetben írásban szükséges dokumentálni. Az együttműködésről szóló dokumentumot eleinte mindenképpen célszerű *tanévenként* megkötni, de kölcsönös megállapodás alapján határozatlanra is köthető. A szakképző intézmény törekszik arra,

hogy olyan szervezettel kössön megállapodást, amely a szakmai programjában megfogalmazott nevelési elvekkkel, célokkal azonosulni tud, másrészt olyan munkatársakkal kapcsolódik a program megvalósításához, akik alkalmasak a diákokkal való foglalkozásokban való közreműködésre.

Szülők, diákok tájékoztatása

A közösségi szolgálatban érintett tanulókat és szüleiket *szeptember első hetében* osztályfőnöki (Startnap) illetve szülői értekezleten kell tájékoztatnia az osztályfőnöknek és az iskolai koordinátornak. A tájékoztató tartalmazza a közösségi szolgálat törvényi háttérét, illetve azokat az intézményeket, szervezeteket ahol közösségi szolgálat teljesíthető. A tanév során a folyamatos tájékoztatás interneten keresztül (iskolai honlap, közösségi oldal) történik a koordinátor által.

Jelentkezési lapok kitöltése

A tanuló a három kiválasztott (lehet kevesebb is, de több nem) szervezetet megjelölve és a szülő hozzájárulásával jelentkezik a közösségi szolgálatra, *legkésőbb szeptember hónap végéig!* Csak azon intézményeket, szervezeteket jelölheti meg, amelyekkel az iskolának Együttműködési megállapodása van. A kitöltött és szülővel igazolt Jelentkezési lapot az osztályfőnöknek átadja, aki továbbítja koordinátornak ellenőrzés céljából.

Közösségi szolgálati napló

A tevékenység követésére a tanuló közösségi szolgálati naplóját *naprakészen* kell vezetni. Ebben a dátum, a helyszín, a teljesített órák száma, a fogadó fél/intézmény képviselőjének aláírása szerepel. E mellett ajánlott, hogy egy-egy rovat röviden tartalmazza a végzett órákhoz kapcsolódó tevékenység leírását, valamint a tanuló röviden, lényegre törően fogalmazza meg reflexióit. A tanuló készíthet hangfelvételt, fényképes, filmes beszámolót is a feldolgozás elősegítésére, de ezt nem lehet kötelezővé tenni.

Napló, bizonyítvány, törzslap

A közösségi szolgálat teljesítését *folymatosan* vezetni kell a tanuló tanulmányi előmenetelének rögzítésére szolgáló iskolai dokumentumokban, így a *e-naplóban* és a *bizonyítvány megjegyzés* rovatában. Az oktatónak *tanév végén(következő tanév elején)* be kell jegyeznie a *e-naplóba*, (nyári szünet idején teljesített órákkal) az igazolást szeptember első hetében kell rögzíteni melyik tanuló hány órát teljesített. Ezt segíti a minden tanulónál lévő közösségi szolgálati napló, ahol megjelenik a nap, az óraszám, tevékenység és a tevékenységet felügyelőszakmai koordinátor aláírása. Az adminisztráció precíz vezetése azért fontos, mert az érettségi vizsga megkezdésének előfeltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése.

Amennyiben a tanuló bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, a tanuló nem kezdheti meg a vizsgát.

Igazolás a közösségi szolgálat teljesítéséről

Az iskola abban az esetben állít ki igazolást a közösségi szolgálat teljesítéséről, ha a tanuló valamilyen okból intézményt vált, vagy másik intézményben érettségizik. Az igazolás arról szól, hogy az intézmény váltásig a tanuló hány órát teljesített.

A közösségi szolgálat elvégzéséről szóló dokumentumot addig kell meg őriznie a tanulónak, míg nappali iskolarendszerű oktatásban részesülhet, illetve érettségi vizsgát tehet. A szolgálat elvégzése a bizonyítványban rögzítésre kerül.

12.9.5 A program zárása

Lényeges és kötelező eleme a programnak, hogy annak befejezésekor legyen minimum egy alkalom, amikor a tanulóknak lehetőségük van a visszacsatolásra. Ezt célszerű csoport szinten megszervezni, ha valamely tanuló ezen nem tud részt venni, akkor szükség szerint egyéni konzultáció biztosításával kell lehetővé tenni számára a program lezárását. A program egésze szempontjából a zárás megfelelő előkészítése igen fontos feladat.

Kulcsszerepe van a programot végigkísérő tanárnak, aki irányítja, koordinálja a beszélgetést. Minden tanulónak lehetőséget kell adni a megszólalásra, élményeinek, tapasztalatainak elmondására.

A zárás ugyanakkor ünnepélyes alkalom is lehet, amikor mindenki a már feldolgozott élményeit megosztja a többiekkel. Ennek jelentős felemelő és megerősítő ereje van. További funkciója lehet az is, hogy aki több nehézséget élt meg (ilyen mindig van), vagy személyisége nehezebben dolgozza fel az élményeket, a többiek hallatán megérzi azt, hogy mégis jó volt, a programban részt venni. A zárás keretében kaphatják meg a tanulók az igazolásokat. Ehhez kapcsolódhat a fogadó intézmények programértékelése is, azonban a kialakított kapcsolat függvényében az értékelés történhet ettől függetlenül másként is. A jól szervezett záró program élmény marad a pedagógusnak és tanulóknak egyaránt, remélhetőleg még évek múltán is, és a tanulók későbbi önkéntes tevékenységének alapját képezheti.